

אתרוקים

סאונים ותוכן של הילדים אוהבים

בהר בחקותי תטפ"ג

מוסף מגזין 'סועמיה'

יו"ל ע"י דפוס ספיז

פועל היושועת מקערעסטיר

צייר: רחלי דוויד

נציג הארגון ריב להושיעי' פפשיך ופספר
שרבי' ישע'לע נודע בפי'חד
בהאכלת רעביס.

כיד נשלה לכם את הקופע. אך לפני כן תנו לי לספר לכם על הקופע...

גברת דונו אופרת פי.ד.

אקח על עצמי תינוק אחד, בכדי שהקב"ה ישמר על הבן שלי!

פה? יש הורים שלא יכולים לקנות תינוק שלהם מטרנה???

רבי אני מאוד מפחד עלי ועל בני ביתי.

קח קופע בס"ד לא אנה לכם כל רע

בעזרה קרעפטער שבהונגריה אלפים צובאים על ביתו של ר' ישעי' ליע

אני חייב לקבל קופע קדוש להנצל מהפלחקה

קץ תרע"ד, פלחפת העולם הראשונה מוצתת...

בכל שהזמן עובר פתגמר שהפסקות שקבלו קופע לא נמאעו!

הפלחקה פפתפתת בעבר כ-4 שנים עם קרוב ל-17 מיליון הרוגים!

המשך בשבוע הבא בס"ד

מקיימים את צוואתו הזוכים אישיות! לקיום הצוואה חייגו כעת לרוב להושיע' שע"י נכדיו ממשיכי דרכו:

1800-20-22-33

גם אתם יכולים לזכות לישועות לפעלה פדרך הטבע בזכות רבי ישעי' ליע קרעפטער ז"ע

חתוקים מוסף סולמיה החר החוקותי תשפ"ב

אֵלֶּזְנֹת

דְּעִמְנוּ עִבְרִית

פְּרָשַׁת בְּהַר חֻמַּתִּי

כ"ה, ט"ו אייר תשפ"ח

אסור רבית

את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תמן אַנְלֶךְ (כה, לו).
מעשה היה בימי המלך דָּוִד עֲקִיבָא אִיבֵי ויערא שמת בעיני פּוֹנָא עֵשִׂיר גְּדוֹל שְׁהִיָּה מַלְכָּה בְּרִבִּית. ולא רצו אנשי חֲבָרָא קְדִישָׁא לְקַבְּרוּ עֵד כִּי יֵטֵן יוֹרְשִׁי כֶּן אֲלֶף שֶׁמֶל מֵעוֹת קְבֻרָה. ויחזי לָהֶם מֵאֵד וַיִּלְכֹּט אֶל הַרְסִי הַמְּשֻׁלָּם. וַיְצַד לְקַרָּא אֲלֵיָּהּ אֵת הַרְבֵּי הַגָּאוֹן הַנֶּזֶק, שְׁהוּא הִיָּה רַב וְקִאֵר אֲדַרְתָּא בְּפוֹנָא. וַיְבֹא לְפָנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוּ קְשׁוּת: מֵדוּעַ אַתָּם רֹצִים כֶּן גְּדוֹל כּוֹחַ בְּעַד קִרְקַע מוּטָט עַל אֲרַבְעָא אַמּוֹת, וְעוֹד מֵאֲחֵרִים אִין אַתָּם לֹקְחִים מֵעוֹת קְבֻרָה אֲלָא אֲלָא גְּדוֹל מוּטָט וְרַב אַתָּם רֹצִים כֶּן גְּדוֹל.

וַיַּעַן הַרְבֵּי אֲלֵיָּהּ: הֵנָּה תִּמְלָמְלוּ שְׁלֹו אִיִּיאָא. שְׁמַלְמְלָה בְּרִבִּית אֵינֶן לָנוּ לְתַחֲתֵי הַמְּתִים אֲלָא יִשְׂאֵר בְּמִקּוֹם קְבֻרָתוֹ. וְהֵנָּה הֵאֵשׁ הוּא לְפִרְסוּתָהּ הִיָּה כֶּן שְׁמִרִית. וְזוּהִי לְפָנָיו הַיִּשְׂרָאֵלִי גְּדוֹל. וְהֵנָּה שְׂמֵאָא אֲנִישֵׁי שְׁמִרִית אֵין לֹקְחִים מִקּוֹם הַקְּבֵר לְחַלְטִין אֲלָא לְדִירַת עֵרָא. יַעַן כִּי כִלְטָא מִצְפִּים לְתַחֲתֵי הַמְּתִים שְׁתַּיְתָּהּ קְבֻרָה. וַיִּחַבֵּן שׁוּחַ הַקְּבֵר וְלֵאמֹר אֲנִי יוֹרְשִׁי אַתָּם אֵין עֲשִׂיתֶם, כִּי הַתְּהִי תַחֲתֵי הַמְּתִים, וְלֹא וַיְהִיָּה גַם הוּא וַיַּעֲבֹב אֵת הַקְּבֵר וַיִּצַּע מַמְנֵהוּ, וַיִּכְלֵן לְרִבְעֵי מַמְנֵה מֵעוֹת קְבֻרָה וְרַב מוּטָט כִּי אִין לוֹ לְקַבְּרוּ עוֹלָם אֲלָא כֶּן הוּא שְׁכִירוֹת לֵשׁ זְמַן מוּטָט, וַאֲיִן אַתָּה עוֹלָם לְהַעֲמִים עֲלֵי שְׁכִירוֹת לֵשׁ זְמַן מוּרָב, כִּי אִין אַתָּה יוֹרְשִׁים מִתִּי תַחֲתֵי הַמְּתִים. וְהוּא תַּהֲיָה בְּתוֹךְ שַׁעַת. מַה שְׂמֵי כֶּן הֵאֵשׁ שְׁהִיָּה מַלְכָּה בְּרִבִּית עַד סוֹף יְמֵי, בְּרַוד הוּא שֵׁלֵא יוֹסֵם תַּחֲתֵי הַמְּתִים, וְנִמְצָא תַּחֲבָא קְדִישָׁא מוּכְרָת לֹא הַקְּרַקַּע לְחַלְטִין. הֵנָּה מִקּוֹם הוּא נַחֲלָה כִּי הַמְּתִים הוֹשִׁיעִים, וְלִכְךָ הַקְּרַקַּע הוּאֵת שְׁהִיא יִקְרָה הוּא אֵין לְקַבְּרוּ לְחַלְטִין אֲשַׁלֵּי בְּאֶלֶף שָׁקַל הוּא בּוֹל. וַיִּמְצָא הַרְבֵּי עֲבָרֵי הַמְּתִים, וַיְצַד שְׁמֵתָה הַיְּהוּדִים כְּאִשֶׁר הוּשֵׁת עֲלֵיהֶם לֹא מִגִּיעֵת.

מִקְמִים בְּתַחֲתֵי הַמְּתִים נִמְצָא הַקְּבֵר שְׁלֵהֶם הוּא חֲלֹט לָהֶם לְעוֹלָם שְׁהוּא דִירַת עוֹלָם לָהֶם וְאֵינִי דִירַת עֵרָא, וְכַאֲשֶׁר שַׁעַן הַגָּאוֹן הַנּוֹלֵל לְפָנָיו הַנְּסִיךְ וְהוֹדָה לְרַבְרְבֵי וְהַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים מִגְּדוֹד וְצִל, עוֹד יוֹסֵף ח' פִּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים.

הטעם שמלוים ברבית לא יקומו בעת תחית המתים

מִדְּלָא הוּי בּוּעֵמִיה שֶׁל הַרְהַ"ק רַבִּי חַיִּים מֵאִיר מוֹיִנִץ ויערא לומר שמלוים ברבית לא יקומו בעת תחית המתים. כִּי הִי כֵּן חֲיוֹתָם הִיא שְׁחִימָה וְהַלִּילָה מִתַּחֲלִיפִים. וְכַעַד כֵּן יוֹם חֲיוֹתָם הֵם מִקְמִלִים רֹחַם נִסְפָּה. וְאֵם כֵּן לְעַתִּיד לְבֹא אֲשֶׁר הַלִּילָה כִּיֹּם אִיִּיר וְהִיא אֹר הַלִּילָה אֹר הַחַמָּה (ישעיה ל, טו) לֹא יִהְיֶה לִילוֹת. מִמְּלֵא כִסְפָּם לֹא יִבְּא רְחוּם, עַקֵּב זֶה יִגְדֵל צַעֲרָם, לְפִקֵּר לֹא יִקָּם אֹתָם הַקְּבִ"ה לְתַחֲתֵי כֵּן שֵׁלֵא יִצְרָם לָהֶם צַעַר (מאיר החיים ח"ד פרק לו).

מצפים לגאולה

הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר קַרְלִיץ וְצִל נִצַּב בְּרַאשׁ הַמַּאֲבָק שְׁחֵרֵי מֵעִיר וְיִלְנָה כְּאִן נְהַלֵּךְ כְּדִי לְגוֹנוֹ עַד מַעֲמָדוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים עוֹזֵר וְרִדְוִי וְיִנְסִיךְ וְצִל נִצַּב אֹתָם אִינִישֵׁי דְלֹא מַעֲלֵי שֶׁחֲבָצוּ לָהֶם בְּאֵרוֹת שְׁבָרִים. בְּגִין וְעַדְתָּהּ הַבּוּעֵת עוֹרֵר עֲלֵיָּהּ רַבִּי מֵאִיר קַרְלִיץ אֵת כִּסְפָּם שֶׁל אֲפוּסְרוּפִים הַקְּהֵלָה שְׁאֲלִצְוֵהוּ לְהַתְּפִיט מִקְבַּחְתָּהּ כַּחֲבֵר וְעַד הַרְבֵּינִים. הִיָּה זֶה בִּשְׁנַת תַּרְצ"ז. הַתְּהֵל קַרְלִין פִּינְסַק הַמַּעֲטִירָה בְּחֻרָה אֵין בְּרַבִּי מֵאִיר כִּמְסַלָּא מוּקוּמוֹ שֶׁל גָּאוֹן הַדוֹר רַבִּי דוֹד פִּרְדִּימַן, הַמְּכַנֵּה ח' דוֹד קַרְלִינִי, וְיִשְׁקֵר אֲלֵיָּהּ כַּתֵּב רְבֻנוֹת שֶׁבַחְתָּם וְנַחֲתָם בְּיוֹם ל' יוֹנָה עַל יְדֵי מֵאוֹת יְהוּדֵי הַיִּיר וְבִרְאֵשׁם בִּי אֲבָרָהִם אֲלֵימְלֶךְ פְּרֻלֹב הַאֲדוֹמֵר מִסְּטוּלֵי קַרְלִין. הֵלֵךְ וְכַבֵּר רַבִּי מֵאִיר לְרֹאדִים כְּדִי לְשַׁלֵּא בְּעַת הַחֲפֵץ חַיִּים אִם יִקְבֵּל עֲלָיו אֵת הַמַּשְׁרָה אוֹ לֹא. בְּתַחֲלָה הַתְּנַגַּד הַחֲפֵץ חַיִּים לְקַבֵּל, כִּי כֵּן רְחוּקָה הִיָּתָה קַרְלִין מִיִּלְנָא, וְלִילוּדוֹ כִּרְבִי מֵאִיר אֲסוּר לְפָרֵשׁ מִכְּלַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּן פִּרְשִׁיתוֹ מִמַּחְצַת

רַבִּי חַיִּים עוֹזֵר וְפַעֲלוּתוֹ הִרִיז זֶה כְּפִרְשֵׁיהּ מִכְּלַל יִשְׂרָאֵל, אִוִּלָּם אַחֲרֵי שְׁפָרְנִישׁ הַקְּהֵלָה בְּמַרְלִין נַחְפּוֹז גַּם הֵם לְבֹאֹ לְרֹאדִין וְשִׁפְטוֹ תַּחְנוּנִים בְּפָנָיו שִׁפְטִים לְהַכְתָּרָה, וְרַחֲמֵי הַחֲפֵץ חַיִּים רַעַג קֵט אַחֲרֵי כֶּן אִמְרוּ עֵזֵר וְגִרְלֵי כּוּהָ א' אֲפִשֵׁי לְהַכְרִיעַ עַל בְּכַדִּי, צִרִי לְהַחֲלוֹ בְּדַעַת גְּדוֹלִים, וּמִכּוֹן שְׂאֵת שְׂרִירִים עֵתָה בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵטָה, וְעוֹד מַעֲטַ יְבֹאֵ הַמְּשִׁיחַ, כְּבַדְרִי חו"ל 'מְבֹאֲרָא שְׁבִיעִית בַּן דּוּד א', אֲלִילוֹהֵי הַגָּבִיא יְבֹאֵ לְפָנָי כִּי לְכַשְׁרוֹנִי אִין זֶה הַגּוֹן שְׂמִישׁוֹ אַחֲרֵי יִסְפַּק בְּדָבָר בִּדְעֵת שְׂתוּף זְמַן קִצְרֵי הוּא אַ, מוּטָב נַחֲכֵי עֲלֵי וְנִשְׂאִיר עֲבָרֹה אֵת הַהַכְתָּרָה.

רַבִּי מֵאִיר שְׁהִיָּה נִטְבַּח בְּאוֹתוֹ מַעֲמָד חוֹךְ קְלִילוֹת, וְכַאֲשֶׁר הַחֲפֵץ חַיִּים בְּחֻחֵן בּוֹרֵת לְרַבִּי מֵאִיר בְּשׂוֹלָה, וְאִמְרוּ: מִי מִתְּפַקֵּךְ בְּדָבָר, אֲצִלֵּי הוּא בְּחֻזְקַת דְּרֵא! (פֶּאֶר הַדּוֹר ח"א עֵמּוּד פ).

אכהה לו בכל יום שיבוא

עַל הַפְּסוּק (יִסְרָאֵל כה, מו): 'אֲחִירֵי נִמְכַר גְּאֻלָּה תַּהֲיֶה לוֹ אַחַד מִיָּמָיו וְיִגְאֻלֵּנִי, פִּרְשׁ רַבְנֵי הַאֲבִיר יַעֲקֹב ויערא שִׁישׁ כְּאִן קָרַם שְׂאִין לְהַתִּיאֵשׁ מִהַאֲבֵלָה הַעֲתִידָה, וְאֵעִיפֵי שְׂתִמְטָמָה עִם כֵּל זֹאת אֲחֻכֶּה לוֹ כִּבְל יוֹם שִׁבּוּא, וְאֵלֶּי דְבָרֵי בְּסִפְרוֹ 'פְּתוּחֵי אֲתוּם'; אֲפִשֶׁר לְרַמּוֹ דְּלֵאלֵה הַפְּסוּקִים רֹזִיעַ עַל אֲרַךְ הַחַלּוֹת, שֵׁלֵא יִקְרָעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֵרֵךְ הַחַלּוֹת וְלֹא יִתְאַשּׁוּ מִן הַטְּאֵלָה חַלּוֹת יְשׁוּלָם, כִּי הַקְּבִ"ה אֵמַת הַדְּבָרֵי אֵמַת, וְלֹא יִפֵּר אֵת בְּרִיתוֹ שֶׁתְּבַטֵּחַם לְפִדּוּתָם... וְזוּהוּ כֹּנַת הַפְּסוּקִים 'אֲחִירֵי נִמְכַר גְּאֻלָּה תַּהֲיֶה לוֹ, מְדַבֵּר עַל קֵלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְאִוִּמָּה אֵל עַל פִּי שְׂאֵתָה אֹתָה אֵת עִם יִשְׂרָאֵל מִשְׁכַּר בְּנֵלּוֹת, וְנִתְחָרַךְ חֲרָבָה זְמַן הַפְּסוּקָה, אֵל תַּיִתְּאֵם מִן הַרְבֵּינִים, כִּי סוֹף סוֹף גְּאֻלָּה תַּהֲיֶה לוֹ. וְהֵנָּה 'מְנַכְרִי' בְּמַלְוֵי גִיטְרִיאָא עֵמִי קַלֵּי יִשְׂרָאֵל, לְרַמּוֹ דְּלַע לְגוֹת יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר, וְיִמְנַחֵם אֹתָם וְיִקְבְּרוּ עַל לְבָבָם... וְהַרְבֵּי חֲרָבִים יַעֲשֶׂה לְמַעַן שִׁמּוֹ וְיִקְבְּרוּ בִּיאַת מִשְׁחִיתוֹ בְּחֻרֹב בְּעֻנְיָא וְיִבְנוּם קְרִיב, אִמּוֹן כֵּן יְהִי רַחוּם.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים באיזה פסוק בפרשה זו (בהרה) יש 6 מלים רצופות שמתחילות כלן באותה אות?

תירוץ חידה - פרשת תצוה:
ש. מה הוא הפסוק הכי קצר בפרשתנו?
ת. וְיִקְשִׁיךָ מִתְּבַבְּתָהּ וְקָבַעַ שְׂמִיחַתָּה, כ"ה, יג
שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר", פרשת תצוה:
ח' יעקב ישראל אליא מחיפה.

פרתון חידה וכן שם הזוכה, ופרסומו א"ה בגליונות הביאם הפותרים נבונה יכנסו להגללה א"ה
על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפרסונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני
למספר פקס: 077-470-26-81
או למייל: magdenot@gmail.com
נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "חידון חידה לטעור".

סיפורים נפלאים לילדים

בחר בחוקותי

"ולא תונו איש את עמיתו" (כה, יז)

ברש"י, כאן הזהיר על אונאת דברים.

וכאשר אדם מוחל על אונאת דברים, על צער שגרומו לו אנשים בדבריהם, מה רב שכרו!

אברהם תלמיד חכם חלה, ובעקבות כך החל לפקד, מחד את קבריהם של גדולי הדורות, ומאידך נקש על דלתות בתייהם של גדולי ישראל החיים עמנו, כדי שייעניקו לו את ברכתם ויתנו לו עצה וסגולה כיצד יוכל להרפא.

יום אחד החליט לנסע למירון ולהפיל שם תחנה ובקשה על קברו של רבי שמעון בר יוחאי.

לפני כן הוא נכנס אל אחד מגדולי הצדיקים שבדור, וספר לו על נסיעתו המתכננת.

הצדיק ברח אותו מעמק הלב, וכששמע שהוא מתעתד לעלות מירון, הפתיע אותו באמרו "אני אומר לך מכתב מאשתך, ותניח אותו על קבר הרשב"י..."

פקח חלה את עיניו בתמיהה רבת, ולא נדע במה מדובר, ועל איזה מכתב מדובר הצדיק.

אספר לך במה מדובר, וצריך אתה לדעת שיש

לך בבית אשה צדקת יוצאת מגדר הרגיל, אמר.

הספור שהתגלה עתה, ושהתרחש עוד לפני חתונתם של בני היוג, הפתיע את הבעל.

זמן מה לפני החתונה שלכם - ספר הצדיק - פגע מישהו באשתך לעתיד, בצורה חמורה ביותר.

משעמד הפוגע על גדל טעותו, ונדע את החטא שעשה, בא מיד לבקש מחילה, סליחה וכפרה, אבל האשה מאנה לשמע, ולא רצתה לסלח.

הפוגע עלה לביתי ושאל מה עליו לעשות כדי לפוסקה.

משראיתי את שרון לבו של הפוגע, שלחתי שליח אל הנפגעת ובקשתי ממנה שתסלח על החטא שעשה כלפיה.

אבל, גם לאחר בקשתי, סרבה האשה לסלח.

רק לאחר מסע מפרך של שכנועים והפצרות של גורמים שונים, התרצתה האשה, וסלחה בלב שלם.

כששמעתי על סליחתה, בקשתי ממנה להעלות את הסליחה על הכתב, בשני עתקים; עתק אחד תשאיר אצלה, ואת העתק השני תעביר אלי.

עכשו פנה הצדיק אל התלמיד חכם ואמר לו: כשאתה נוסע לציונו של הרשב"י במירון, קח

לע"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

"ושבתם ואין מקריר" (כו, ו)

בימי הרה"ק רבי שלמה הזקן רבינוביץ מרדומסק, בעל 'תפארת שלמה', השתרר רעב באזור.

קרא הרבי לבעלי האמצעים בעיר והטיל על כל אחד ואחד לתרם סכום כסף, כדי לקנות תפוחי אדמה בעבור העניים.

אחד הנוכחים רצה לסבל את הרעיון ואמר: "וכי לא דחוף יותר להשתמש בכסף כדי לתקן את הגדר המתפוררת של בית העלמין?"

השיב לו הרבי: "אתה חושש שאם לא תתקן הגדר יברחו המתים אל החיים, ואלו אני דואג שאם לא נספק מזון לעניים יברחו החיים אל המתים חס ושלום..."

"והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח ניהחכם" (כו, לא)

רבי אברהם דב מאורוויטש בעל "בת עין", עלה לארץ ישראל בשנת תקצ"א ועמד במסירות בראש העדה בצפת.

לאחר עלותו נסע לירושלים עיר הקדש, וכשהגיע אל הר הבית וראה את מקום בית המקדש בחרבנו ושועלים הלכו בו, נשבר לבו בקרבו.

הציע לו אחד המלומים להתקרב אל הקדש, בטענה שהדבר מתר לדעת חלק מהפוסקים, מפני שקדשה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא.

אולם רבי אברהם דב דחה את דבריו, ואמר בצחות: "ממה נפשך, אם המקום מקדש הרי אסור להכנס אליו, ואם אין בו שום קדשה, מדוע יש לי אפוא צורך להכנס אליו?..."

ממני את מכתב הסליחה שכתבה אשתך, ולפני שאתה מתחיל להתפלל - הנח אותו על קבר רשב"י, ותגיד שבזכות זה שותרה וסלחה למי שפגע בה, אתה מבקש שימליץ טוב על אשתך שלא תהיה אלמנה.

עשה האברך כפי שנצטווה ונטל עמו את המכתב, ובהגיעו לציון במירון שפך דמעות כמים לפני ה' יתברך שיושיע את אשתו שלא תהיה אלמנה, ובזכותה יושע גם הוא וירפא ממחלתו.

לאחר ששב מהתפלה הנרגשת, עשה שוב בדיקות, והמתלה נעלמה כלא היתה.

(ברכי נפשי)

"ואם לא מצאך ידו די השיב לו" (כה, כח)

ספר רבי מאיר פרדס שליט"א על אביו הגה"צ רבי אליהו פרדס זצ"ל (רבה של ירושלים) את העבדה הבאה: בהיותו ילד, הייתי הולך עם אבא בכל בקר לבית הכנסת שבשכונת "אהל משה" בירושלים.

והנה באחד הבקרים בדרך הלכנו, עשה אבא עקוף גדול ולא הלך בדרך הקצרה אלא האריך ודרכו עד הגיעו לבית הכנסת.

הדבר חזר על עצמו גם בימים הבאים.

כאשר הבעתי בפניו את תמיהתי, מדוע עושים אנו כזה עקוף גדול מדוי? השיב לי: "ראה בני, באחד הבתים, בדרך הישרה לבית הכנסת, גר יהודי שחיב לי כסף והוא בדרך כלל עומד ליד החלון, במדה ויראה אותי ירגיש שלא בנוח, שכן ברור שאם היה לו כסף היה מחזיר לי, על כן עושים אנו סבוב גדול, כדי שלא לגרם פגיעה ואי נעימות לאיש..."

שבת טיש

מאת: ד"ר סג"ר שבת טיש

ספורים ואגדות * פנינים ופרפראות * מדות והליכות *

פנינים

קשתה הארץ שבת לח' (א. מה. 1) - כשתיה עובר הרב סמוכין לול השדות בשמטה. היה נוהג לומר לומר להם: **"שבת שבת מעלינו"**.

שש שנים תורו (ב. מה. 1) - אם השמר **שש שנה** כראוי, אני מושגר שתתעור שוך **שש שנים**, ולא תצטרך ללשכה. (מלחמישי)

והערת: שופר תוקא בידו השביעי (ב. מה. 10) - ראשי חבת **השבת**, על ידי קול השופר מתעורר האדם לתשובה. (פרמאח)

תעבירו שופר בכל ארבעים (ב. מה. 10) - ראשי חבת **שבת** לומר שזוקא קשתה של יובל וזיוון שבת. ספני שנה בבת דין. (מלחמישי)

"ביובל" - מן שמעיה 80. 80 שנות היובל.

וכי תאמרו חמ נאכל (ב. מה. 1) - אם ישאול יוקא נאכל, יהיה צורך לצוות על הדיקה. ברם אלו היו באמנה המיטק ולא היו מקישים קשיות, כי אז כבר היתה הדיקה מצויה סמליה. (עמם אילמול סמא אחי רובי ושא)

איתכנסך לאיתנו כל בשנה (ב. מה. 1) - מפרשים בגלל המוסק, כי הפלוח כפיסם לחברו לא יקר לו בשנה. והלנו שיקצוהו. אלא יקרילו בכפר פנים ופאת (פרמאח)

אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים (ב. מה. 1) - כל המדות **מקנות רבות**, מודה ביציאת מצרים, וכל הנוסף **מקנות רבות**, מופץ ביציאת מצרים (ולמטה) הראב"ד מסביר, מודע נענשו המצרים על שעתו את בני ישראל למרות שהיה נהנה מהן, אלא ספני **שחוטמים** (תעבירו את בני ישראל בכפרך. שהמצרים לקחו משראף רבות, ומסילא כל הבופר ברבות ולקחו רבות מבעלי חולוננו. וירחונו מופץ ביציאת מצרים, שהיו לשיטתו לא גשו המצרים כל עון ולא היו ראויים לנעשו... (דורסר העיון)

רבות - אוחיות **רבות**, שכל הפלוח ברבות עובר על ברות ה'. (מלחמישי)

אם יתקוהו תלבו ואתו מצויה השמרו (ב. מה. 1) - ראשי חבת **אות**, כאשר אדם מוטנע בדרך אבותיו, הרי הוא הולך בחקות היתרו.

יש כאן רסו לנאלץ עם ישראל מצויותיהם. אם - אחרו ששה ענולות מצרים, וגם אסור ויורדו מקלות פרים, ואלהוה וקשיו ענולותו הקרה. (מנחה בלוח)

ספורים בפרשה

לארמשיך לאלוהי נפש ספס (ב. מה. 1)

קעיר מואנ נפטר אנה משעשירי העיר, שעקשה את הלנו מתלואות ברבות קצועה. מטנא קעירו לברך אלוה, תבעו בני התקרא קרישא ככוס קעוס חמורת מקוס מכורו. נעמו בני המשפחה והלשנו על כך למפקד המשערה בעיר. חמיון המפקד את רבה המפרסם של העיר, ורבי עקרא אינר. ותבע מטנו הכבד לטכוס הנבנה אוהו וורושים בני התקרא קרישא ממשפחת הפסטר. הכבד לו רבי עקרא ככוס טעם: אנו היהודים סמאנים באמנה שלמה בתחית המתים. ומכיון שעמדו המתים לקוס מקבריהם כבדא קמשיה, משלמים קעובנו ככוס קעו להקופה קצרה עד יוצאים מן הקבר, אולם, אדם שעלה ברבות אינו וזה לקוס בתחית המתים. ומכיון כך וזה הפסטר פקקא לצמיתו. ולכן מו הדין על בניו לשלם ככוס נזול... ההסבר התי' את דעתו של המפקד והוא נמנע מלהעריב בעניני הקהלה.

קעיר וילא העודר מלוח ברבות, שהיה מדקדק על הלויים כחוש השערה. קשתיה מלוח את כספו בצמחי היים, היה מחשב את הרבית על הלקוח וזו סתמלת היום. אם בא אדם לחזור לו את הלקוח באמצע היום, שוב היה מחשב רבית ליום הפרעון עצמו. היה האיש שגוא על הרבית והיו קוראים עליו את הפסוק: **"אנשי ימים ומקרה לא יחזרו ימיהם"**, רשעים תאבי בעם מוהוה אינם ספריים תכפאי ימים...

ולא תנו את ארצמיו ורבת סמליה (ב. מה. 1)

שאל רבי נונים ממשפחה את סמיוה: **"ימיו חסרו?"** והשיב על פי דברי הרמב"ם שחמיו הוא אדם שעושה כל מעשיו לפנים משורת הדין, וחמיו: **"החמיו סמק יורו מן הדין את הפסוק ולא תנו את ארצמיו"**, ואמלו את עצמו אינו מרטה.

והקטם את השנה השמינית (ב. מה. 1)

שנת חמיו"ב. והיה שנת השמיטה. בתחלת השנה שלאחר סוכו, מן תושבי תיבשו מקומיות ששפרו על השמיטה בכל פרטיה ודקדוקיה, אל החיון אישי בשאלה, האם ראשים הם לחמ"ש את השדות לקראת חתוף הקרב וכו'. כול המודע סבת כרי שיוסיקו לזרע את שדותיהם כמדם, ובאו השמיטה. אם לא יחזרו לחמ"ש מעמד מועד, יאחרו את עונת היריעה וחסירו את הקציר של אותה שנה. לאחר חמיו השמיטה קר לא עזבו שנה כלל. השיב להם החיון אישי: **"זמיו אומר שתאחרו את עונת השמיטה אולי רוב הקצירם אותה"'** רבני תושבי מקומיות את דברי הרב ולא עסקו כול המודע תירשו. חלף חג הסוכות והתנסו בושים כלאו חמיו חמיו והמקלאים מקומיות את שדותיהם. ורק לאחר שמיטה. בתקופת ימי הנחמה, החלו לרדת שמי ברבה. באותה עת, התקלקלו הערעים בכל השדות עקב אזור התשמים. ורק במקומות הצליח היובל למקלן על המשערי והתקופה קום ברבת התורה וצויה איתרבות לבם.

ואם לא תשעו ימי ולא תעשו את כל החצות האלה (ב. מה. 1)

בעל המניין, רבי שביאור ולקו סמליה, היה נוהג לקרא בתורה ברית מדרשו בכל שנה ומניין. פעם אחת קדם שבה כחמיו, נעט תניו לעיר אחרת ואחר החתרים מלא את מקום הרב וקרא בתורה. כשהתחיל בעל הקרא לקרא את הקבלות, התעלה נול של רבני, ורק וזבעו. שבעה אחר כך יתאמר: **"מאצעי"**. אחר כך הכבדו, כי ששבינו קרא, שקט מטנו ברבות. אולם נכשו כשעטע את הקבלות באקטורו התעלה מרוב פחד.

והקטם גנים ואלכל אתכם (ב. מה. 1)

פעם, באו לכפר לחושי הירושם ביהודה טובה, כי המושקה אשרה ליהודי מולין לרבי' של נכסים על שקום, מה נאצמר עליהם עד מה. נעצב ורבי ואמר להם: **"לא משרונו טובה ימי בן, אלא נהרג משמיים לתרו' כנולו"**.

לכלבת גיליון 701 5866777@gmail.com

הוצאה למלואי! כלל תנוית המפרים בכל אידין "שבת טיש" רימדות טיש ועד הפצת תורה

זמני השבת פרישת בח"ב - ירושלים הדולה" 6.51 צאת השבת 8.08 רבנו חם 8.45

היה היה

שלה לחקוק עלינו הימים כירב הימים תמצאנו

"שוב הגיעה תרומה של חצי דולר", פנה הסוכרן לא מנהל קרובו הסיוע הגדול "יד לזולת" שבירושלים.

היה זה מנהג של כפני. כדי פמה תרשים, ולעתים אף פחות מזה, היה מביעה תרומה מעבר לים, מאשה אלקמונית בעלת חסד, שבקשה לשל חלק ממשו המצוקה והחסד של קרובו "יד לזולת", אלא שלא היה משפעת כמסוף, ולכן נהגה לשלח המתנות כסף דולר או מחצה, וחשה כי כפני משיטה היא, וקחה לחמימה במסוד.

יחכו, כי מסודות אחרים אף לא טרחו לאשר את קבלת התרומה, אך את המסוד עליו את מספרים, נהלו אנשים בעלי לב רגיש שקל מטרונם בחיים היה העזרה לאילת במאור פנים, ולכן מעולם לא ותרדו על משלוח חלקי נאה בכתב וד מסלסל, ובו ברבות והודאות ל"דינה גדולה" על תרומתה הנכונה...

עברו שנים רבות, ובמהלכן הפסיקו התרומות העזמות להגיע אל מסודי המסוד. הפקידים לא שמו לב לכך, ספני שבאותה תקופה היה המסוד בשכני קטובו שאימו על המשך פעילותו התקדן, תבת הדיאר על המסוד היה נדושה מבכתבי עקול ודרישות לתשלומי חובות שונים, עמוקה עד להתפעק בחשבונות ובאימים מטרדים, ומפלי המסוד פברו את ידיהם ביאוש ולא ידעו אתם הם כאים.

באחד הימים, הגיע מכתב מחוץ לארץ שכתב באנליה מקצועית ומשפטית אותה התקשו מנהלי המסוד לקרא, חשש עלה בלבים. ששאפשרו של מכתב זה באחרים והוא נשאר עמו ודינה גדולה" על תרומתה הנכונה...

פני, אפוא, הפקידים אל אדם שהתפרסם להיות מרוגזן מקצועי וגבה שכר מסלסל על תרגום הסכתה, אך התקשה אף הוא בקריאת הנסח הקטום. כמפוי של דבר הסיק המתרגום, כי את המכתב כתב עורך דין ידוע והוא מודיע כי ידשה כלשהי אכתבה לזכות מוסד הצדקה, וישלחם לחתם על מספר מסוכים נלוים.

מנהלי המסוד נשמו לרדתה וקמחו כי המסד לא מדבר בתביעה לתשלום חוב, אלא בתקנה לקבלת כסום כסף שאולי יסעי בעדם לתחלף מהמספר הקשה אליו נקלעו.

עברו ימים נוספים, שהיו קשים מקודמיהם. דבר המכתב נשכח מלב המנהלים והקשישים הלכו והתרבו עד שאסרו נאש ומעטם החלט על סגירת המסוד המפאר, פנינת יקרת בירושלים של מעלה.

ובאחד הימים הקשים, בהם עמדו המנהלים אל מול שקת שבורה ולא ראו מוצא מן הספק אליו נקלעו, הגיע שוב מכתב מעורך הדין, ושוב הוא נכתב בקשה משפטית נמלצת ומסכנת.

הפעם, פנו המנהלים אל מתרגם מקצועי, שנתגה על אחר את המכתב ויך ספר עורך הדין, ויהא פלונית נפתרה בשיבה בשיבה ובדיבור קרובי משפחה, הקמיה המוקשלה את עורך הדין לטפל בנקטיה והקצובה.

התברר, כי האשה הותירה צנזרה ובה נרשם, שאת כל וכושפה שקלל את ביתה רחב הידים והתכלו, יש להעביר אל המסודות לים תרומה בימי חייה, אך האשה הדיגשה בצנזרתה, כי אי לא להעניק את כספה אלא רק למסודות שהכירו לה טובה ושגרו אליה בקבלות ואשורים על התרומות.

בדק עורך הדין את הקבלות הרבות, אותן שקרה האשה בקצאות, והתברר כי המשדר המסודי ביותר שהכיר טובה לנדיבה על תרומות פעוטות של חצי דולרים, היה המסוד "יד לזולת", ולכן החליט עורך הדין להעניק את מרב היקווה למסוד זה.

אל המכתב צרפה המכתב עם כסום נכבד, שאקום לא כפני רק חלק מחובותיו של מסוד הצדקה, אולם הוא היה זריקת עידוד למנהלי המסוד וקרן אור בחשכה, שעודר אותם להמשיך בפעילות למען הכלל, עד שהמסוד נחלץ מהמספר אליו נקלע והמשיך כמשעשע חסד וסיוע למעוטי וכלת.

לקלוהו, כחה של הפרת הטוב מהו ושקרה בעולם היה.

מאורות

יצחק אייזיק הלוי רבינוביץ
ליום המלואה ב"בארי הניד

באן בתורה ובתולדות ישראל, מגדולי הלוחמים בהשקלה, ומפרסם ספריו "זרות הראשונים" קדם הקמדי בנה את המשפחה המסירה התורה בעמל-מה, והיטיב השוכה נפתח למסרי היה והתקדסם פורקי העל, טלר באינוץ המסוכות למינקם, למשפחה טיחסת ומכבדת בעצירותו למ קשנה משיבת אלוין, וקבל עתה מפי רבי יוסף בן סרטיק, ונקום עוב את היטיבה נשג מפלול ארץ ששאית חו בעני ראשי היטיבה, מעניו היה נפר מחובתי התיסויות, והתקופת לסודיו כולודין, התשרי בבית אחר בזרחה והלה היה העמוד בעצמו חלקים כבדים והמספן בעני המשפחה שלחו אליו מוילנא, והוא שוקק ולא ספקו, ונאצל לאכל לחם דר ומים לחץ, ובאשר שאלו פעם תברו לחד מיוע אליו הוא אובל בשו, השיב שקדנת הרבנים אבילת בשו איק טובה לנו, לאחרי נשאויו בשו להתיקיע את עצמו בתורה, אולם קרובי דקמו בו לנעסכ מספרה, וקשה את תורתו קבע ומלאכה נראי, רגל היה לומר, כי וזמיו העשירים היה היטיבה לקרף העודע ביהודים, והלה היה תרי, בעצירותו היה עוסק בימי ששי מקשך שש שנתה רצופות ושוקר על-התורה, לשל חלק מנעונת הדור והשתתף באספות רבות בעניי היטיבה, בשנת תרע"ח עבר להנהיג בעניו, וקם החל מספרך הנהגור "זרות הראשונים", אכתבה כמשך שמונה עשרה שנה והואי ככה את עולם התורה, ומשנת תרס"ב התורה סדמבור שפרנקפורט.

יוסף דעת

במרחות שבטורני לרדת את שנת החמישי שנה שהיא שנת הויבל, בו קוראים דור כל הדיבים הנבונים, שורה המורה קולנועית, ודיו שנת הויבל כמשיגה שאר ערבים בו את הארפת הויבל דור נוג ורובו שישאיר אל על ארצותם, וזה מתקד ש ירי חמרת שופר ביום החמישים שבו, ולכן נראה ויבל על שם החמרת, אך הויבל שנת אלא ביום חמרת ישראל יושבים על ארצותם, וזל דרשו את המסופי "יזארות דור חמרת", אלא כפני יושבה הויבל המסוק מסוף מן בית המקדש הראשון לאחר מלח ראובן וגד וזכי שנת המשי, אולם עדין המשיכו לשמור את המשיטה, והחמרת בניין כמלו, שהויבל לא היה נוג בבית המקדש השני, מפני שלא היו אז בארץ ישראל כל חמ, וסמם וסמם כככל, וזה לאחר חורבן כל בית הויבל שני שכתבו בכתב רבתי, וזו עם את, לא את גם שילה המעוררים שגם הוא לא את ביום חמרת הויבל, נתלח חז"ל בנין בניין חמרת לויבל, את כל החמישים עשרה שנת בנין בנין החמרת, ואינה עולה למינו שנת שנת החמישים האותן מחמרתים לשנות משנת החמישים האותן, אך שטא שנת הויבל שהיא שנת החמישים עולה לכא ולכא ונתנת גם שנת הארבעה לחמרת החמרת.

במציאות שנת בית המקדש הראשון על פי המבואר שנת החמרת עולה מן בית הויבל, שנת החמרת עולה מן בית הויבל האחרונה של בית המקדש הראשון, לא שנת קודם חורבן בית המקדש הראשון שהיה בשנת ג'ש"ח והיתה את זמנא שכיית של שנת ג'תת"ס הויבלים שנת את שנת בית המקדש השני בשנת ג'תת"ס והיה חמרתו המסודית, ולשטוח היה חורבן בית המקדש השני בשנת ג'תת"ל והיה בשנת ג'תת"ל חמרתו, והוא טוב על שנת רדתה"ל שביטוי, שהיא שנת שמיטה חמרת כ"א לויבל, ניתן לחמרת את החמרת ע ימינו, אך ישנם בנינים שונים ככו.

פניני "אור החיים"

מזכיר האור החיים הקרוש על הפרשה
כ"מ"ב חיינו הורגו - פרשה זו תרמו ענין גדול והערה לשיבו תכל, כי ישוה על דרך אמיתו ומעצמות יפה ומקרה ואמיתו ז"ל עשיתם לאותו שנאמר בו המקרה כמים עלייתו סוף, כי מהשתחשפותו שנין מדרך הטוב מסתלקים והתשפעות ומסתמסר עשור הפרשה, כי יתעקר תלמי בהתחלתו:

פרשה זו תעיר תאדם על רוח ה' אחינו אשר שבו בתוכנו, ואמר כי ישוה אחיה שרואה רוח חיים אשר יגיע תוכנו לחיובנו, אם ראם האדם כי לא אחיה בתורה ולא נמצאת ה' כי אין עני' כי אם על העדה והעצרת. וישוה דרו והתעורר אורו ורוחו, עמד פרוש לעד חייתו עסק הוא שנתחשבו שזולתה היה אורו כמאר סוף העולם כי אופו, ומקצת שיתקטט ה' לתתיו לו רוחו כאשר נתנה, באמרו ורוחו השבו וגו' ואמרו ז"ל תנה לו כסו שנתנה לקה, ויצו ה' למבוגר, כי אין לך דבר המעשיר לרוח חיינו במקום בניה במחשבות:

אין ה' וגו' - פרוש וקדם שאמר אמיתו לךם לחיובא איתכם מארץ מקרים לתת לךם את ארץ ענינו, לא ז"ל כמטרה ולעשם מפרתו הוא והעליות, ואל להיות לךם באחיות הוא עסק ראוי, ואמרו ז"ל בתורה כמתנה וזה לשונם, כל הישעם בארץ ישראל מקבל עליה על מלכות שמים:

דברי הימים

ב"ח באייר פסקה הנמנית של תלמידו רבי עקיבא והוא ז"ל הילולת רשב"י ואין בו תחנון.

ביום זה בשנת תר"מ החלה ההולדתה של הברורות השלישית של ש"ס וילגא הדינע בדפוס האחים האהלמנה ראם, וההודיה זו נותרה על חיום במחזורי העליות על התלמוד, בית הדפוס החיובק העמד עד מלחמת העולם הראשונה ולאחר מכן חודש עד מלחמת העולם השנייה ואז נחרב, הרוסים השתמשו בבית הדפוס לספריהם עד לפני כעשרים שנה.

ב"ח באייר תש"ח, נכנס יהודי הרובע היהודי בירושלים העתיקה ללנין הירדני לאחר מצור של חודשים מספר, המבוגרים נלקחו לטבי בירדן ושוחרו לאחז בתשעה חודשים.

בב' באייר בתרמ"ט החלו בני ישראל את מסעותיהם מנדבר ע"י פי ה', למחרת, בב"א באייר, היתה השבת הראשונה של עם ישראל בנדבר ובשבת שלאחר מכן היה מוקדש העצום.

יום כ"ג באייר ג'תר"ט בתקופת ביהמ"ק השני, נסעו ליום טוב, לאחר שבת חשמונאי בראשות משעון בן מתתיהו התברר על מצודת החקרא ששלטו על ביהמ"ק וגירשו את היוונים.

בב"ח באייר תש"ח, נכנס הצבא הגרמני לתנאי לצבאות בעלות הברית מלחמת העולם השנייה, בה נספו כששים מיליון בני אדם ובתוכם ששה מיליון יהודים ה"ח, באה לארץ קיננה.

ולא תחלו אתישים קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל

אל רבי אליהו חיים מקול רבה של לודז', הגיע פעם גוי פולני ובקשה בפניו: רצונו לדבר עם הרבי ביחודות.

הכניסו הרב אצלו והגוי נספר מסעשה שהיה כך היה:

"סגנן לודז' אני, והרני דר בה שנים ארבות. הייתי מערב בקרד הפולני ושמשתי כגנור הקחזו כלו, לאחרי שדקא הקרד, נטרתי בנדי בשמונת אלפים רבלים, לא רציתי להפקיד את הכסף בבנק ספני מראית העיני, ולכן הטננתיו במקרחה ביתי ושקמתי עליו כעל כפת עיני, שום ילוד אשה לא ידע על קר. מדי פעם הייתי יורד בחצות הלילה אל הפרמף ומונה את הקעות וכך חלפו להם ימים ושנים. לפני מספר ימים ירדתי כדרכי אל הפרמף, והנה הכסף איננו! חשבתי עיני, כביתי ונקנתי ומקמתי את שער האיש. התכנסו השכנים וארן עצה, הכסף נגנב ואיננו."

שאלו רבי אליהו חיים: "האם אתה חושד במישהו?"

"אני יודע בנדאות", השיב הגוי, "אבל גש לי חשד בשכני, יהודי נגד, שהיה עני כל ימיו והוא ומשפחתו לבשו בגדים קרועים, והנה יום אחד התחיל הנגד לדלות חיי ודחה, קנה לו פלים נאים, אף בגדים נאים והתקין לו ולבניו ביתו, אמרו לכל דבר."

הפסיקו רבי אליהו חיים: "האם שאלת את הנגד מהיבן התעשר?"

"שאלתי אותו", השיב הגוי, "והוא ספר, כי דוד אשתו נפטרה בלודז' והותר להם ודשה נדולה, אך אני טמאין לספרו וארן לו מנוחה, דעתי נטרפת עלי ובאתי לבקש עצה מקבדו הרב החכם."

נחמו הרב ובקש סגנן לחזר אליו לקחתה. בינתים, הגוין הרב את הנגד ואמר לו: "שמשתי שעלית לנדרה לזכות לעשר, ומפני מה לא באת אלי בשלך מה התקופה כדי לטוב דברים שבצדקה?"

אמר הנגד: "איבן הדיון עשו, לא שמתי לבך בקרד ונדואי שלא אקפץ את דוד מלכת צדקה."

שאלו רבי אליהו חיים: "דודך עשיר קפלה היה? השיב הנגד: "דאי, עשיר שבעשירים, גברי אדיר, חזו וישאל הרבי: "האם לא הניח אחיו יודשים מלכבדם?"

"כן... לא..." נמנס הנגד במבוכה.

הבין רבי אליהו חיים שאת ענין הדיקה קרה הנגד מלבו.

"דע לך, נתן ולקחה הרב פאניו הנגד, שלא שלחתי לקרא לך אלא לזכותך, כדי להשיף בקרה נדולה, פאן וגלו לי סוד שאמך מוציא לשוק שטרין כקס מקיפים, והני אתה יודע ענשה של עקרה זו בדיון מלכותו."

החזיר הנגד פסיד, עקשו התברר לו, כי שכנת הגוי עוסק בזיוף שקטות, ולפיכך הוא יורד תדיר אל הפרמף ומסתמט שם.

החל הנגד לספר בקול רועד: "רבי, אמר לו את האמת בלה, את הכסף קצאתי טמון בקרמף הקסודו לביתי, לאחר זמן נודע לי שקספו של שכני הגוי הוא, אבל לא העליתי על דעתי שהוא עוסק בזיוף שקטות."

אמר לו רבי אליהו חיים: "מזך הדין הביתה וקבא את כל הכסף שבידך."

דך הנגד לביתו והביא את כל כסף הדיקה.

שקלו רבי אליהו חיים ואמר לנגד: "מקאן ולהבא הני וילי שדא לנגע כמה שאינו שלך, הכסף - כסף כשר הוא ולא מוקד, אבל אינו שלך אלא של שכנך הגוי..."

לקחתה היום, כשפא הגוי שוב אל רבי אליהו חיים, השיב לו הרב אז רכושו הרב ושם שמים והקדש קרבים.

מטעם

והתחלתם אתם בניכם אחרים
 לשת אחזה לעלם בהם תעבדו
 ובאחיכם בני ישראל איש באחיו

לא תרדה בו בפרך: (הח 10)

חבת "ובאחיכם" משמעת בשני מקומות, בקרא ומחפרי. התי"א מילולא מינא רזא נפלא נפלא לרבי חז"ל מסבכת ב"א מביעא (דף ע"ג) שאמר, והאמר שלא לעבד בני ישראל בפרך, הוא רק בני ישראל שנית משורה, אבל אם אני נות משורה מימי לעבד בו בפרך, ומכאן רש"י את חבת "ואחיכם" לשתי חרישות, אם אני נות משורה ואי חבת זו חרות לאריותי, "לעלם בהם תעבדו ובאחיכם", ואם נות משורה תחבה מתחבת לפנים תבאית קריית: "ובאחיכם בני ישראל... לא תרדה בו בפרך".

ובא התי"א, נפלא חבת "ובאחיכם" משמעת בקרא משמע שני מעל תחבה, ומשמע שהוא משורה מתחת לחבה. כי הנהני משורה תחבה קריית על האדם מישורא שנות משורה, ואז תחבה משמעת בקרא ומשמעת קריית אל המשור המשמש שלא לעבד בו בפרך, אבל אם אני נות משורה משני לפניה למשור לא תרדה, ואז המשע הוא משור מתחת תחבה חזרה לאחור, ומכאן לעבד עמו בפרך.

מזג

"וארענני נדרה לא תעבד" (הח 10) - התי"ן תחת "עבדו" דמינא שלא מרין, ומדקדקתם הקדמונים "עבדו" ז"ה דהי"ן תחת "וארענני" מרין, והי"ן תחת "קריאת המילה והדעת התי"ן, וכו' עבדו, ויש, מקריש, וכו' חתים, אלה, לפת, הקו, שקוה, חת, אלא, יטה.

"שורה מקריש קרייה לא יקריה" (הח 10) - תחת "שורה" ז"ה חת פתח, והוא ספן עשיו הדפרישים כדי לסמן שהשוא הוא נע ולא נה.

"לא ירדנו בפרך לעבדו" (הח 10) - חבת "בפרך" מקריית במלל כי אינה משמעת בשנים משמעת, ודברית דנישה כראש המלה למדת שריאה אורי חתול ואר, ספני שריאה מתחילה עם שתי אותיות ודמות חתוטי כ"ס, וכך מקילם על חקר איה.

מוקח

הפניד מדוקדק עבד פניע לבי בית כנסת, זה המקום שמועל של חזן ספרים, ויבנים מקטני להנסא אל עשיו ולחשבי לקול חקרת, אך השומעים שבפניה צבית עבדו עבדו מקדמם מלחמתו ורשיו סתם רבינוסים עשיוניו ברמים ספרים, והשומעים אף לא הסכו לתכות את התקנים והשילו עליהם את אימתם. אשר המעיד: "תחם אוי על המרשעים שנתהמקמים לחבבי את הפוסק ומקשיה תי"א, ותע לעבדו פריש עשיו, שמתו ידעו שהשקמים שבפניה בית הנבוכים שלא יא אחכם..."

בצערותו של רבי אליהו חיים מוקל מלודו, כאשר כהן בקרבת קהלת פוזנו, קרצה קמיו סגפא דבר, בעוד שאחרים השתדלו להצטרף מהגונים, החל הרב גנייס מתנדבים ויחד המספרו למען החולים שדבקו בספחה. רבי אליהו חיים היה הראשון שהופיע ככל בית של מנגנון ובכך היה גזמה ומופת לרבים. מסירותו הנדולה של הרב נשאא פרי ורבים נצלו סמות לחיים בזכות מסירות נפש.

מספר, כי פעם אץ בדרכו לשפיל באחד הנדקקים, ובדרך נתקמו נקליו בבין, אך מכיוון שסוהר להציל נפשות, לא אכה להפסיד זמן והמשיך בדרך. גליל יום הכפורים, המשיך להתחזק בין החולים בספחה ולא נתן שעה לעינו. בדרך קרע ונפלא, ובקברו של אחד הכפורים מצאו תושבי העיר את רבם שהוא שוכב באפסית כחות על פתחו של בית הכפרים. לרב המאמר נחרת על מצבתו: "שילש פקמים עמד בפרך ויבש חמת ה' והמספה נצטררה".

רבי נחום משטרובל הצטין להפליא בעשי צדקה. נדבות לב קירות במינה היתה לו כלפי אנשים שפלים. תחנתם אליהם בחבלה ודקמים וקמת המיד לריות להם לעוד, פעם אמת בא איש עני לשפך לקניו את מר שידו, וספר כי בתו הגיעה לפרקה ואין לו כוח להשיא. המענה לו רבי נחום חמשים אומים שהיה בךיו ונמן לו גם את לבוש השני שלו. העני לקח את הכסף ומכיון שהיה שטוף בשנת יו, מרה לבית המדינה ושם שהה עד שהשתפר. נראו את מקורבו של רבי נחום, לקחו מידו את יתו המיונה והביאו אל רבם, שבמפיהם עשוי השכור הוטל. אמר רבי נחום בקול מור: "שקעתו ברוח מעולמות העליונים כי נחום משטרובל אוחז במדתו של הקדיה הטוב והמטיב לרעים ולשובים, ואהם הוצים לשלל ספני דבר וז? מהרו והחזירו לטוב אל הפועל ואת הגבר! וכן ונש".

בשבת אחת, ממלהך למלכות העולם השנייה, ערקה משפחת שטרנבוך בשוין, את שוחת הנכם מנה היחיד בעל המצוה, אל שבת העילה לתורה הגיעו מקומים רבים ולאחר התפלה התכנסו כל האדומים והתחפלים לקדושי רבא. תיחידים שלא השתמשו במסכה לפליאת כלם, היו הורי החתן. בשבת בבקר הגיעה אליהם הודעה, כי המסכה ערקה שלטשה יהודים שמברחו את הגבול מערפת הכבושה תחת הנאצים למדינת שוין השלמה, והיא עומדת להסגורם ליד הנאצים, הוריהם ותרנו במסירות נפש על שמחת מנם יחידם, ונחפזו להפעיל השתדלויות ומאמצים כדי להציל את שלשת הפליטים מסכנה מותה. רק לקראת צאת השבת הצליחו להשיג רישון זמן ולסעו לשלוח הפליטים והצילו סמות מנחל.

אחד המשלוחים שהפיצו את ספר היחפץ חיים, בא אליו על מנת לקרר ביהמים את החשבון מנתי הרוחנים. כחשוב התברר, כי הספיץ נטל יותר מהספיץ לו וקליו להחזיר כמה מאות רבנים ביום השתמש, התגבל האיש בפני היחפץ חיים, וספר כי רעיותו הנחזית ומקנת סמן על היתת מקומים רבים וכדי להפסיקה, נאלץ לטל מספסי הספיץ, וכמוו רחמיו של היחפץ חיים, וומר שלשית על החוב הנדול ואף נמרד מקדמו בדידות ובדבר חוקי. לא נתקדחה רעיותו, וכאשר ישב השליח בעגלה כדי לחזר לביתו, רץ אחריו רבם וספר בודו ובילה קטנה ואמר לו: "קח נא במתנת את החבילה, יש בה מספחת ראש מספך לאשתך, כדי לפקח ולהשיב מספנה את רגה".

בימי מלכות העולם הראשונה, שדר רעב קבר בירושלים ורבים מהו מחסר תזונה, ביחו של רבי אריה ליון היה ריקם, עוללים שאלו לתם ואין לאל ידו לפרנסם. החליט רבי אריה לפנות אל אחד מעשירי העיר, שבעבר נפל לו רבי אריה חסד, ובקש מסנן הלאה עד שחריב ה' את נבולו, לאנכותו סרב העשיר להלוות לו למרות שלאחרים סרב מלה תפטר, כי לאחרים מקדח הוא להלוות כדי שלא ישמרו עליו טינה, אולם חקר הוא את רבי אריה באיש צדיק ונדא לא ישאאוה, חזר רבי אריה לביתו בשברון לב ופרץ בבכי: "יחי מכיון שאינו נטק ונטר, צריכים אנו להנמק ברגע? חזקה אחתו אשתו החקיקת אמהר לו: "תיכן בחטונך רבי אריה! אל תבטחו מברוכים: צפה לרעותה" כי אל עברו שעות ארבות ואל ביחו הגיעה מספנה מחזק לארץ ובה סתם כבדו להצלת נפשות בירו.

"מי שאינו סומך על קרוביו ואיש כי לא יהיה לו נאלי ואינו מתבייש במלכותו, אז ויהינה ידו וקוצא"...

(מלכות מושב)

מדות פיש

נושא השבוע: פטחון

פרשת
בהר

מבית
שבתי טיש

משפחה

מאמר פתיחה

על הפסוק שפברשנתו: "וכי תאמרו מה נאכל בפשנה השביעת הן לא נזרע ולא נאסף את בתואננו", פותח הרבי ר' אלימלך מליז'נסק ב"נעם אלמלך", דברים נדרבנות בשם "אחי הקסיד הקמרוס", הוא הרבי ר' יושא מאנפול, דברים אשר הפכו לאבני יסוד בתורת הפטחון והאמנות, ועליהם אמר החדושי הר"מ שמהם נראית גדולתו ונזקקותו של הרבי ר' יושא: "כשפרא השם התברך את העולם, השפיע מטובו צורות מושכים שפע לצרכי בני אדם שלא להפסיק כלל. אלא, כשהתאדם נופל ממדרגתו ואין לו פטחון בנפשו אלא פטחון ברוח, הוא, המושגית אמת, הן ומפרנס ברוח בלי הפסק כלל, אז עושה האדם שהוא במחשבתו והיא פנים הלילה בעולמות העליונים, ואז הפסק השפע חלילה וצריך השם התברך ברוח הוא לצוות מחדש השפע שתלה, כמו מתחלת הפראה. וזה הוא וכי תאמרו, שהתורה פטחון לאדם שאהיה שלם בפטחוני על אלקוני ולא יאמר כלל מה יאכל, והבטחו בה' בכל לבבכם, ואז יגד השפע בלי הפסק כלל תמיד, לא יחסר כל פה".

דבר זה של פטחון היא דרכה ונעלה, ואשרי האדם אשר זוכה להגיע אליה. אצל השבא מונבחה דרוק, היתה מדת הפטחון משרשת בקרבו באמת, עד שפעם אחת כשלא היה לו נר ללמוד לאורו התחמק בפטחוני, ונעשה לו נס גלוי מן השמים, ובא אדם אחד בלתי מכיר והביא לו נר. למשך כ"ה שנה שמר על שרי אותו נר לזכר נס, עד שנשרף בשופרה הגדולה שפרצה בנבוכדדוק, ואמר אז השבא שפיו השמים הראו לו בך, שאין צרכים למופת על אמתות הפטחון, כי מציאות היא.

כספר "מדרגת האדם", מרחיב השבא אודות מדת הפטחון, וכותב שבפעל פטחון אמת, ישיג את כל מבוקשו. ומסמך לך ספור נפלא שארע בקימו של רבנו האלשיך הקדוש. איש תמים אחד היה אז בצפת, שהתפרנס ממדינת חקר מחוץ לעיר מוכרתו בשוק. פעם שמע את האלשיך תכודש מארח שבבב מדת העליונה שאף אין עשה השתדלות, ואמר לעצמו: "למה לי לעמל קושה כל ימי חיי? פינו שיש מין פטחון פנה, הרי כל השתדלותי מותרת". החליט האיש החלטה נחושה לבטח בה' בכל לבו, וישב כל היום בבית הנסות ליד התנור ואמר תהלים. באו אשתו ובני ביתו לרבע קמנו שיצא למלאכתו פנמינים ימיה, אוכל הוא גער בהם ואמר: "וכי משגעים אתם? והלא שמעתי כפרוש מרבונו האלשיך, שאם אדם בוטח בה', באה אליו מותרו בלי שום סבה. למה לי אפוא לעמל ולטרח לשם פנה? עשו אף אתם פנמינים ופנמינותם תבוא מאלה". למים, מכרו בני הבית את החמור ואת העגלה לנכרי אחד, והלה הלך לחפר ולקבא חמור עם העגלה. לפתע, מצא הנכרי אוצר גדול של זהב והוא מרחיק לתינת את האוצר בלי החמור, והחל לבסותו בחמור. לפתע נתק גוש גדול של חמור מראש ההר, וקבר את הגוי תחתיו. המתין החמור עד בוש, וקשר את שאין הפעלים מובילים אותו, החל ללכת בדרוה הרגילה, והגיע לחצר של פעילו לשעבר. בדקו בני המשפחה את המטען שבעגלה, ולשיתחם גלו את האוצר הגדול וצו לסיפר זאת לאביהם. קשודע הדבר עניו, באו תלמידי האלשיך תכודש ושאלו את רבם: "במה גדול כוחו של האיש הזה יותר משלנו? גם אנו מחפשים ועמלים אחרי מדת הפטחון, ואין הדבר עולה בידנו, ואלו אדם פשוט זה שמע פעם אחת את דברי האלשיך, התישב בסמוך לתנור, ואמר מצא אוצר גדול ונעשה עשיר ספולג?" אמר להם רבם: "ראו לא מה בניכם לבין מוביל החמור התמים. הלה, פאשר שמע אודות מדת הפטחון, נטל את הענין הפתימית באמנות אמתה, ולא נותר בלבו שום ספק כי אמתם של הוא הדבר, באפלו אין מציאות אחרת בעולם. אוכל אמת, מיון שיש לכם מעט פקפוקים וחששות, עדן יחסרים את השלמות בפטחוני". ללמדך כחה של פטחון ואמנות המימה, מהי.

מדע

מהות המדה

מדת הפטחון היא חלק בלתי נפרד מראמנה בקבה ובהשפחתו של כל פראי, וכפי שהגדיר החזון אי"ש: "האמנה והבטחון אחת היא. רק האמנה היא המוסט הכללי של בעליה, והבטחון המוסט של המאמין על עצמו. האמנה בבחינת הלכה, והבטחון בבחינת מעשה". שייח' מדרה, הן בבטחון, מדרגה אחת שמביאה בעל "חובת הלבבות", פטחון שיש עשה השתדלות. כלשוננו: "מהי מדת הפטחון? הרי ואמר, מנחת נפשו של האדם וקמייתו לכו על ידו שהוא בוטח בו שיפעל בענין שהוא בוטח עליו, באפן ששטוב ויאה לו כפי דעתו". עלפי זה פותח החזון אי"ש, שטענת נופצה היא שפי שיש בו מדת הפטחון סמוך לבטוח וקמייתו לכו על ידו שהוא בוטח בו שיפעל שיהי אין אנו יודעים השלשנו של עולם ואין לנו דיעה בדרכי השם התברך, ולעתים מצפה האדם לקב"ה ואינו מקבל בגברת שמים. אף יש מדרגה ובהנה יותר עלפי דברי הרמב"ן, פטחון קולא בלי כל השתדלות. שהיא מדרגה עליונה ביותר והיא נתקלת של אנשים יגעלי אמונה המימה ופשוטה, אשר מליחים לשנות סדרי בראשית רוב פטחונם הגדול בקב"ה. ובה קבת השבא מונבחה דרוק, שבפטחון אמת משמעו להיות סמוך ובטוח פי ה' וישע אותו וישלח לו את כלי צרכיו, וזה האמניו תכונן לשם השגת צרכים אלו, פי בעל פטחון אמת פטחון שבידי מותרת, ומי שיש לו פטחון אמת מסוג זה, וישעו ה' ותמו לו את כל צרכיו, אף בלי מעשה פלשוה מצדו, ואשרי האדם שאוכף להגיע למעלה רמה זו של פטחון בה'.

"הבוטח בה' - חסד וסובבן"

מי שבוטח בה', אזי אף על פי שאינו רואי,

הקב"ה נותן לו את מבוקשו בחדס.

(בר יעקב מוסיב)

נמשל

למה הדבר דומה

ערכים מכל המינים, והוא אוכל בכל פה ומתנה את נפשו. הוא החל לעבד בכוהנות ובגיעה, כשהוא חונך את מתניו לעשות את מלאכתו אמונה, למען יכל לקבל את סגרתו ביד הרבה. בעודו עוסק במלאכתו, החל להתרח על דרישתו המוגהרת של סגרתו שדורשת תמורה לנדבת לבו, והחל להתרח שפאו מעשה חסד יש אויב בכה, שכן בעל הבית הנדיב אינו חפץ להעניק לאורחיו נקמה דכסופא, לחם של בישוה, ואינו רוצה שאורחיו יתביישו בכך שהם אוכלי לחם חנם, ולכן הוא מבקש מהם לעשות לו מלאכה כלשהי, כדי שימכרו את מבקשם בדרך כבוד.

עם תם המלאכה הקשה, יצא אנשיל הפיל מבייתו, וכשראה כי ההלך עשה את מלאכתו אמונה, חנה שבביעור רצונו, ואמר לו: "רוצה אתה את הבית הגדול שעומד מולנו? שם תוכל לקבל את סגרתך שכבר טרחתך הגדולה". ההלך לא חשד במאומה, ולאחר שהודה לאנשיל במלים חמות ונלבבות, פנה אל הבית שעמד לנגדו, ושם אמנם ראה אנשים רבים יושבים ליד שלחנות ערוכים, ולפניהם מאכלים רבים ביד הפילה. עד מהרה התישב גם ההלך עמו, ואף הוא החל לסעד את לבו ולהשקט את רעבונו הגדול. בתוך כך ראה אדם אחד מסתובב בין הסועדים, ונתה מתענגו לשלמו של כל אחד, ובגדיו מגישי מזון עמוסים, אותם הגיש לכל הסועדים בסובת עין. "מי הוא איש זה?" שאל ההלך את שכנו לשלחו, ונתה הביט בו בפליאה. "אינך יודע מי זה? הרי זהו רבי מניש חסד, איש החסד המבוקש, שנותן לנו את סגרתנו ללא כל תמורה". "ללא כל תמורה אמרת?" הקשה ההלך חגיגי בפליאה, "והרי טרחתך שעה ארצה בחסות העצים בחצר הבית שמואל, בתמורה לסעד זה, ואתה אומר שפחלקים את המזון ללא תמורה?" הביט בו הלה בפליאה, ולאחר רגע פרץ בצחוק, "רמו אותך, ידיד הקר!" אמר לו הלה בין פרץ צחוק למשנהו, "לשוא טרחת ועמלת, ובקפאת הקריחו אותך לחסות את העצים. אילו היית פונה מיני לבית זה, היית מקבל את הסעד בתנאים ללא כל טרחה, ותכל על מנתו ויגיע שבפליית לריב".

הנמשל

במשל נכלל זה, השתמש חס'א קדישא' רבי ישראל מרוז'ו, כדי להמשיך לנו מתי מדת הפשוט, וכיצד הקב"ה מעניק מאוצרו הטוב למי שיש לו בשחון ואמונה תמיכה בו. מי שפנתה הבשחון אינה איתנה דעה בקרבו, אינו דומה הוא לאותו הלק עני שנקלע לביתו של המסמן, והוא נאלץ לעמוד בכל כחו כדי לקבל את סגרתו הנצרכו. אולם מי שאוהב לקבון ולדעת, כי הקב"ה הוא הנותן את חס לעשות חיל, ותכל בא מידו של הקב"ה ומכחו, אינו צריך לכל אותה יגיעה וטרחה, אלא פונה ישירות אל הקב"ה ומקבל את פליצתו מידו הרחבה והמלאה, שפנתה והגודשה.

שכנים קרובים היו מניש ואנשיל. פתיקה עמדות זה מול זה ברחובה הראשי של העיר, אולם דבר והפסוק היו שני שכנים. בעוד מניש היה איש נדיב לב, שביטו היה פתוח לרוחה לכל עובר ארח, וידו היתה פתוחה לכל דבר שבצדקה, הרי שאנשיל היה איש קמצן וכילי, ועמולם לא דרקה נגלו של עני בביתו. שניהם היו עשירים מכלים, אך בעוד אנשיל צובר את ממונו ושומרו לעצמו כעכבר השוכב על דגוריו, היה מניש מפרג את חונו לצדקה ומקבל בסבר פות את כל האורחים הרבים שפקדו את ביתו, ועמולם לא השיב אף אחד ריקם. הקב"ה החזיר לו כגמולו הטוב, ומסחרו התרחב ושגשג, כשהוא רואה בדרך בעמלו.

איזה חס מניש!, התלונן הלק עני שנקלע לאותה עירה. "רגלי פואבות וכל גפי דואב", המישה ההלך לחלש לעצמו, כשפניו פאות מרב חלקה ושפתיו סדוקות מרעב וצמא. "כמה אני למעט מנחה, ושמן אהיה אם אוכל להקטן משיבוע שפתי רוח חיים בעצמותי", הרהר בלבו, בעודו מביט אל פתי העירה הסמוכים. ההלך תדל לא הפיר את העירה ולא את תושביה, אולם עוד בדרךכו גנבה שמועה לאינו, כי בעירה זו מתגורר אדם עשיר אחד, שביטו פתוח לכל אורח וכל אחד מתקבל בביתו בסבר פנים יפות. הרים העני את עינו, וכשראה את ביתו הגדול של אנשיל המסמן, חשב להפנו כי בית זה הוא ביתו של הנדיב המבוקש, ובתמימות הקיש על דלת הבית. "רחמס עלי, רבי יהודי", אמר ההלך בעינים עצבות, כשנתדלת נפתחה לפניו לידו בעל הבית הפילי, "זה ימים מספר שלא בא אצל אל פ, ובני מקרקרת מרעב וחלשה". לרגע, רצה אנשיל לטרק את הדלת על פרצופו של ההלך, כשבלבו הוא מתקומם כבעסו: "וכי בית מלון הוא ביתי? מדוע נטפל איש זה אלי ודרש ממני להגיש לו סעד כדי הפילה ללא שום תמורה?" אך לאחר רגע התעשת, ובחיה ידוני שבצדי פיו, אמר לאיש בארשת חסדה: "לבי נקרע לגורים אל מול רעובנו וחלשתה, ומאן אני להגיש לך סעד דשנה משפרי דשפרא, אולם על מעלת פו עליך לתת לי תמורה כלשהי". פליאה התנה את ההלך תדל לשמע הדברים, שכן בטוח היה שהוא יתקבל בביתו של הנדיב הדגול ללא כל תמורה, ודרישתו של המארח לקבל תמורה לסעדה עורכה בלבו המינה גדולה, אולם הוא שתק והמתין להמשך דבריו של בעל הבית.

"בוא נעמי אל חצר הבית", המישה אנשיל בדרךיו, "ישם תראה ערמה של עצי הסקה גדולים שלא נתן להכניסם אל תנור ההסקה שבבית, אלא אם פו יחטבו אותם ומקצו אותם לגורים. התחל נא אפוא במלאכה, וקשטים - תוכל לסעד את לכה לטבע בסעדה דשנה כד הפילה". רק ששמע ההלך הרעב כי סעדה דשנה עומדת לכה לאתרו, והוא התמלא בכחות עלומים. בעני רחשו ראה את עצמו יושב ליד שלחן ערוך לתפארת, ולפניו מעדנים ומאכלים

מדרג

הלכות והליכות

• עגנו הבטחון אינו שׁיבטח בה׳ שׁיעשה לו כל צרכו כרצונו ושללא תאנה אליו רעה, שאם פה יהיה מובטחו לפעמים תפגב תוחלתו. כי פשה צדיקים מעגים ומדפאים בסיורים קשים וכו׳, וכהנה רעות רבות וצרות המתרגשות לבוא לעולם. אלא עקר הבטחון, שׁיבטח בה׳ שׁכל הנעשה מן השמים לטוב הוא, וה׳ יודע מה טוב לו. (פלא יועץ)

• עגנו גדול וסגלה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים ורצונות אחרים. שלא יכלו לשלט בו ולא יעשו בו שום רשם פלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא השם הוא האלקים האמת, ואני עוד מלבדו יתברך שום פח בעולם ובכל העולמות קלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בלבו בטור גמור ואינו משגיח כלל על שום פח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, פן יספיק הוא יתברך בידו שפומלא ויתבטל מעליו כל החלות והרצונות שבעולם, שלא יכלו לפל לו שום דבר קלל. (דברי חיים מוולוז'ין)

• אין יוצאים ד׳י חובה בפטחון בלבד, אלא צריך להתפלל אל הקב״ה על קל דבר ודבר, מפני שנגזטונו על התפלה, ובה מראים שהוא אדוננו ולא לנו, ואלקינו ואלו עינינו תלויות עד שיחננו וימלא כל צרכנו לטובה. (עבוד המלך)

• רבי חזקיהו רבי יעקב בראתא בשם רבי יוחנן, לעולם לא יבא הפסוק הזה זו מפני, ״ה׳ צבאות עמנו משגב לנו אלו׳ יעקב סלה״. רבי יוסי בן רבי אבון, רבי אבהו בשם רבי יוחנן וחבראי: ״ה׳ צבאות אשׁו׳י אדם בטח בה׳. רבי יוחננהו בשם רבי אבהו, ״הי׳ רצון מלפניו ה׳ אלקינו ואלו אבותינו, שׁתצילנו משעות החצונות הקשות הריעות היוצאות המתרגשות לבוא לעולם״. (ירושלמי ברכות)

• אמר כל אדם פסוק בטחון כד׳ לתרגיל עצמו בבטחון ואמונה, וזאת עקר דת הישראל, וצריך להתחזק בה מאד מאד. ויבטח מה׳ יתברך שׁתצוהו להיות חזק מאד באמונה ובטחון כרצונו יתעלה. (המוריל ספרא)

• מקבל היה מהתקדושים, שאמירת פסמי בטחון כסגלת לבטל כל גזרות קשות, והיו אומרים פסוקי בטחון במערכי המלחמה ושמו בטחונם בקב״ה והיו נצולים, וכן קסגל הוא לומר פסמי בטחון לפני משיא וממן וכל עסק שהוא. (דברי חיים מוורסייאו)

• חובת האדם לסקור על הקב״ה ולבטח בו, ומדת הבטחון אחת המדות התרומיות ואפלו יסודי מיסודי התורה, ושגור על לשון הפלל ונטוע בלב יחיד סגלה, ספרי גביאים מלאים אותו ופסוקי התורה מורים עליו. (דברי אברהם בן הרמב״ם)

• מדת הבטחון עקר גדול מעקרי התורה, ולכן מצוינה שהתורה מוסדת עליה, ונתנואת בטחון על שם מדת הבטחון. (רובנו בד״ו ב״כ הקמח״)

• מצות הבטחון היא חיוב שאנו מקוהים עליו, שצאמר: ״כי תאמר בלבבך רבים הוגים האלה מפני איכה אוכל להישישׁ, לא תירא מהם׳, וכן ״כִּי־תצא למלחמה על איבך ויראת סוס ורכב עם רב מוקד לא תירא מהם כִּי־ה׳ אלקיך עמך״. ומקאו למדנו והזכרנו בה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה השיגת ה׳ בלבבו ויבטח עליה, עגנו שצאמר ״אך קרוב ליראו ישינו׳, וכן קרוב יאבכי אבכי הוא מנתקמם מי את ותיראי מאנושׁמות ומנושׁמות חצירי ג׳תו״. (רובנו ז׳ו)

• התוצאה מן הבטחון בה׳, היא מה שצאמר במשׁל ״בכל דרכיך דעהו והוא ישר ארחוקיך״, כי מלבד שׁכר הבטחון אשר הוא גדול מעל השמים, תצליח בפעשה ההוא אשר נכתב בו את השם. (סו)

• הבטחון בקב״ה היא תוצאה ותולדה מן האמונה בהשגחה פרטית של הקב״ה על כל הפורה בעולמנו, בבחינת דברי ת׳ל ״שׁאני אדם נוהג אצבעו מלמטה, אלא אם פן מוקרין עליו מלמעלה. (בסווח וחסותרות)

• טעות נפשנה נתאדחה בלב רבים בפושג׳ בטחון. שם ״בטחון׳ המשמש למדה מהללה ועקרת בפי החסידים, נסתובבה בפושג׳ חובה לתאמן בכל מקרה שפושג האדם ועמידתו לקראת עתיד בלתי מקרע, ושני דרכים בעתיד, אחת טובה ולא שניה כי בטח יהיה הטוב, ואם מסתפק וחושש על הפוך הטוב הוא מוסר בטחון. ואין הוראה זו בבטחון נכונה, שׁכל שלא נתברר בנבואה גורל העתיד, אין העתיד מקרע, כי מי יודע משפטי ה׳ וגמולותיו יתברך? אבל עגנו הבטחון הוא שאינו מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש, הכל בהכרזה מאתו יתברך. (החוחן א״שׁ)

מהפך

מספרי חו"ל

לירושלים, בסלון את רצונם לבוא ולגבב מביהם. לאחר שהתרו החאים מירושלים, שמוחו לראות כי הפל נותר על מקומו והודו לה' על כך. פתאום באו השכנים ושאלו אותם: "היכן הייתם?" אָמרו האחים: "הנחנו זה עתה מירושלים, אליה עלינו לָרְגֵל". התפלאו השכנים ואָמרו: "ואת מי הותרתם בפית לשמור על רכושכם?" התפלאו האחים ואָמרו: "לא העמדנו אף אחד לשמור על ביתנו, אלא עלינו קלטו והותרנו את הפית ריק". השתוממו השכנים ואָמרו: "ברוך אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, שהוא לא עוזב את בניו והם לא עוזבים אותו." (ירושלמי מסכת סוטה)

פעם אחת, התקשו החכמים להבין את הפסוק ביהושע "השִׁבְעָה עליה' והבָּרַךְ והוא, וכלְכָלְכָל לא יִתֵּן לעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק", כי לא הבינו את המָבֵר 'הבָּרַךְ' ומה הפעֵה בְּבָרִים אֵלֶּה. קם רב רב רב רב רב ואָמרו: "יום אָחד, הִלְכְתִי בַּבְּרָךְ, וּלְפַתַּע הִלְכְתִי אִתְּךָ סוֹחֵר אָחֵד שֶׁנִּזְרַד בַּמִּדְבָּר בְּרִית, והוא הוֹבִיל עִמּוֹ כְּפֹה גְּמִילִים נוֹשְׂאֵי מִשְׁאוֹת."

רָאָה אוֹתִי הַסּוֹחֵר שְׂאֵנִי נוֹשְׂאֵי מִשְׁאוֹת כְּבָדִים וּמְתַקְּשָׁה לְסַחֵב אוֹתָם, וּלְפַתַּע פָּנָה אֵלַי וְאָמַר: 'שָׂמְלִי יִהְיֶה וְנָחַע עַל הַגְּמִילִים שְׂלִי'. הִבְנִיתִי אִפּוֹל מִתּוֹךְ דְּבָרָיו שְׂמֹלֶת; הִבָּרַךְ פְּרוּשָׁה מִשְׁאָה, דִּהְיִנִּי שֶׁהָאֵדָם צָרָה לְהַנִּיחַ אֶת קַלְמִסְחוֹרָיו וְקִשְׂרוֹ עַל הַקֶּבֶץ ה' וּלְבַטְחָה בּוֹ בְּבִשְׁחוֹן וְאִמְנָנוּ.' (מסכת ראשית)

רבי צאי, היה חושש מאד מנחש קטן ששמו טפסוף, מפיו שהוא קטן כשערה ואינו ראהו, והקאו גדול. כדי להציל מנחש זה שהיה מצוי אז בפתאים, היה רבי צאי מניח את ארבע רגלי משהו בתוך ארבעה ספלים של מים, כדי שהנחש לא יוכל לטפס על המטה והתקרב אליו. יום אחד, הושיט רבי צאי את ידו לצדדים ולפתע נתחל מנחש קטן זה שחלל בסמוך לו. נראה רבי צאי ואמר: "הוציאנו את המטה מספלי המים, שכן צדו אני להיות סמוך ובטוח בקב"ה שיצילני מידי הנחשים בלי שום בעלה מצדו", ומיד נראה על עצמו את הפסוק: "שמרו פתאים השם", בזכות הבטחון והאמנה שהוא בוטח בקב"ה, שומר הוא אותו מתנחשים שלא יזיקו לו כלל." (ירושלמי מסכת תרומות)

אדם אחד בא לפני רבי נחמיה, ונשאל על־ידו: "במה אתה סוער, ומה אתה רגיל לאכל בפסעך?" אמר לו האיש: "נוהג אני לאכל לסעדיתי בשר שמו וכו'". התפלא עליו רבי נחמיה, שכן בשר בעדשים? דהנה, האם מסכים אתה לאכל עמי עדשים פשוטים שהם עגלים, במקום בשר וכו'?" האיש לא שמוח בדרך, מפיו שהיה רעב מאד ולא היה בידו לאכל בשר וכו'. אולם, לאחר שזמן מה שחבר רק עדשים, נפטר האיש. התעצב רבי נחמיה אל לבו, וקונן על האיש ואמר: "אוי לו לאיש זה, שנפטר בצוקר מים בגלל

תלמידיו של ה' התנא האלמי רבי שמעון בירוחאי שאלו אותו פעם: מפני מה לא היה יורד לקום לישוראל מן פעם אחת בשנה, ומקומו היה מתפרנסים כל השנה, ומדיע היה הקב"ה צדק להוריד לקום מן בקל יום אחד? אמר להם רבי שמעון: אמשל לכם משל, למה הדבר דומה? למקו בשר ודם שהיה לו בן וקבע לו פרנסתו פעם אחת בשנה. דהנה, מדי שנה, ביום קובע, היה הן בא לאביו אל ארמונו המלוכה, והיה מקבל ממנו סכום גדול שהספיק לכל צרכיו לכל השנה כלה. ראה המלך, שהן בא לא לקבל את פניו אלא פעם אחת בשנה, ביזם בו הוא צדק לקבל את כספו, ובמשך השנה קלה הוא לא בא לבקרו כלל. כיון שנה, החליט המלך לקבץ לו את פרנסתו בכל יום יום, כדי שהן, בוא להקביל את פניו מדי יום. ומה גם עם ישראל, מי שיש לו ארבעה וחמשה גנים, היה דואג ואמר 'שמאל למחר אין המון יורד? ומה איכיל בני הפית?' וכן היה ישראל מקבץ לו לבם לאברהם שבשמים ובטחים בו כל יום מחדש." (מסכת יומא)

עולי הגלילים, שהיו עוזבים את בתיהם בערים הרחוקות מירושלים, ועולים לרגל לרוב הפית, היה בוטחים בקב"ה שלא יארע להם שום נזק ומכשול בפיתם, והיו רואים גנים ונפלאות בקה, כפי ההבטחה בתורה הקדושה: "מיראשיו גנים מפניך והרחבת את גבולך ולא יחמדו איש את ארצך בעלתך לראות את פני ה' אלוקי שלש פעמים בשנה". מעשה אחד שהניח את כל התבואה שהיתה בכנסת בערמות בשדהו, ועלה לרגל לירושלים, שהוא סמוך ובטוח בקב"ה שפואמה לא יארע לו.

ואמנם, לאחר זמן הורו לביתו מהרדף הארפה, ולשמחתו ראה כי כל התבואה היתה בשלמותה, ואריות עמדו מסביב ושמרו על ערמות התבואה שאין אחד לא יתקרב לטל מהם מאומה. אדם אחד שהעלה לרגל, הניח לו של תרנגולים, וכשחזר השתומם לראות כמה חתולים שפשו להורו אל הלאו לטרף את התרנגולים כפי מנהגם, אלא שהחתולים שכבו פגרים ממים למקלות פתח הלאו, סרם הצליחו להזיק לתרנגוליו. וכן ארע עם אדם שלישי, שהניח את ביתו פתוח ועלה לרגל, ומרב בטחונו בקב"ה הותיר את דלת ביתו פתוחה. כשחזר, מצא נחש ברך על מנעלו, ואף אחד לא העו לפתח את הדלת ולהנפס פנימה. וכן מספר על שני אחים שהתגוררו בעיר אשקלון שבדרומה של ארץ ישראל, ובסמוך לקום התגוררו כמה נכרים גבבים. עם התקרב הרגל, חשבו הנכרים לבדם ואמרו: "עוד מעט יעלו שכנינו היהודים לירושלים, ואנו נצלב את ההודונות ונגבב את כול רכושם". ידעו האחים שהשכנים אינם אנשים ישרים, אולם המלאכה בבטחון בקב"ה והבטחתו של מי שעולה לרגל לא יזוק, ועלו לירושלים. מה שנה הקב"ה? הוריד מלאכים מן השמים בדמות שני האחים, וכל היו יוצאים ונכנסים בפית קאלה הם גרים שמו ומתמיד. עקבו השכנים הנכריים אחריהם, וכשראו שהאחים לא נסעו

מתפל

אַמְרוֹת וּפְתוּמִים

שְׂתוּקָה, יָרָאָה, תּוֹרָה - אֵלֶּי הֵם; סִדּוּת הַתּוֹרָה, אֶרְוֶךְ זֶל גְּמֹר. (הַגְּרָא מוֹדֵלֵס)

• מִהוּ כִפֵּל הַלְשׁוֹן בְּפִסְקוֹ "שְׂרִיד הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה' וַיִּהְיֶה ה' מִבְּטָחוֹ"? בְּרִיד הַגָּבֵר שֵׁשׁ לֹא בְּטָחוֹן בַּה', וְהוּא בְּטוּחַ עֲלֵיו שְׂלֵא יִפֵּל מִמֶּדֶת הַבְּטָחוֹן. (רַבֵּי יִרְחִימֵאל מִשְׁמִיטִים)

• רַבֵּי אֲבֵרָהִם צְבִי זְלִמְנֵס מוֹדֵר, רֵאשׁ וְשִׁיבַת "בֵּית יוֹסֵף", הַתּוֹרָה עִסַּת לְתַלְמִידוֹ בִּיצֵד לְסֵדֵר וְלִשְׁבֵּת אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו בַּחַיִּים; "מַעֲטַת בְּטָחוֹן, מַעֲטַת הַסְּתַפְּקוּת, מַעֲטַת מַלְיָ' עֲלֵמְקָא". (הַסְּאֵרֹת הַתְּלִילִים)

• "עַד אֲנֵה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי" - כֵּל זְמַן שֶׁהָאֵדָם מַחְפֵּשׁ אֶת הַעֲלֵהוֹתוֹ בְּעַצְמוֹ, וְאִינוֹ בְּטוּחַ בְּעֲזוֹת ה' יִתְפַּרֵּךְ, אֲזִי יִגְוֹ מִלְּבָבִי - סוֹפֵי שֶׁהוּא נוֹחֵל דְּאֵנָה נִגְוֵן. (רַבֵּי יַעֲקֹב צַבִּי מִפְּרִיסִים)

• פְּרִנְטַת הָאֵדָם מְזַמְּנַת לְבֹאֵל לְכִירוֹ כִּלֵּי שׁוֹם צַעֵר, וּמַפְנֵי מַה צְרִיד אֲתָה לְגַד וְלִיכָר מְשֻׁקִים וּבְרִחוּבֹת אַחֵר הַפְּרִנְטָה; מַפְנֵי שֶׁאִין לָךְ אֲמוּנָה וּבְטָחוֹן, וְלָכֵן צְרִיד אֲתָה לִפְעֵל לְפְרִנְטָתְךָ. (רַבֵּי שִׁמְשׁוֹן מִשְׁרֵמֵלֵא)

• הַגִּשְׁמִיּוֹת בִּידֵי שְׁמַיִם וְהַרְוֵתֵינִי בִידֵי אֲדָם. הַהַעֲלָהָה בְּגִשְׁמִיּוֹת כֶּאֱהָל כִּפֵּי מוֹדֵת הַבְּטָחוֹן בַּה', וּבְהַרְוֵתֵינִי אִין לְהַסְתַּמֵּךְ עַל בְּטָחוֹן, אֲלֵא לִפְעֵל מַקְשֵׁי. (רַבֵּי אֶלְתָּר מִתּוֹסִים)

• כִּמְהוּ יֵשׁ לְהַפְלִיא אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה וְהַבְּטָחוֹן שֶׁל קַהֲלוֹת הַסְּפָרִידִים שֶׁהֵגִיד לְסִידֵי אֶת בֵּיתָם בְּתַשְׁעָה כָּבֵב אַחֲרֵי יְצֵאת הָאֲמוּנָה וּבְטָחוֹן שֶׁבְּקוֹרָא יִבְאֵה מִשִּׁיחַ צְדִיקָנָה. (רַבֵּי אֶלְתָּר מִסְבֵּלֵא)

• אִם בִּעַל בְּטָחוֹן אֲתָה כְּאֲמוֹת, הֲרִי שְׁעִשִׁיר צוּל אֲתָה בְּפַעֵל, אֶךְ אִם רַב מְשׁוּעָה הִיא אֵלֶיךָ, הֲרִי אֲתָה כְּפִי שְׂרוֹק אֲמוּרִים עֲלֵיו שֶׁהוּא עֲשִׂיר... (הַסְּאֵרֹת מִסְבֵּלֵא)

• שְׁלִילַת הַבְּטָחוֹן, מַחְסוֹר בְּפִשֵׁת הַמְשַׁבֵּלֵת, וּכְמַעֲטַת שְׂאִין לֹא תִלְכַּן בְּעַקְרֵי הַיְהוּדוֹת. (רַבֵּי אֶלְתָּר מִתּוֹסִים)

• כֵּל יְהוּדִי מְאֻמֵּי שֶׁהִקְבִּירָהּ וְזֶה מִפְּרִנְטָה לְכָל אֶבֶל זֶהוּ בְּרִיד מְקוֹרָה, וְאֵלֶּי בְּטָחוֹן הוּא רִנָּה פְּנִימִי. וְהַבְּטוּחַ בַּה', חֶסֶד יִסְבְּכֵנּוּ. (הַרִ"צ מִלִּיבֵאוֹבִיטְשׁ)

• כְּעִי מִנְה רַבֵּי יְהוּדָה נְשִׂיאָה מְרִיבֵי אָמִי, מֵאֵי דְקַרְבִּיב "בְּטוּחַ בַּה' עֲרִידֵי עַיִן בִּי מִיָּה ה' צוּר עוֹלָמִים"? אִמֵּר לֹא, מִלְּתוֹלָה בְּטָחוֹנוֹ בְּקִבְיָה, הֲרִי לֹא מַחְסָה, בְּעוֹלָם הַיָּהּ וּבְעוֹלָם הַבָּא. (סִבְסֵב מִתּוֹסִים)

• בְּפִסְקוֹ אֲנֵשׁ אֲמָנָה, אִמֵּר רַבֵּי יַחֲזֵק, אֵלֶי בְּנֵי אֲדָם הַמְּאֻמִּים בְּקִבְיָה. הַתְּנִיב רַבֵּי אֶלִּיעֶזֶר הַגְּדוֹל אוֹמֵר, מִי שֵׁשׁ לֹא פֶת בְּסוּלוֹ וְאוֹמֵר מַה אֶכֶל לִמְחָה, אִינוֹ אֲלֵא מַקְטַעֵי אֲמָנָה. (סִבְסֵב מִתּוֹסִים)

• רְצוּנָתוֹ פְּרַקְלִיט שֶׁהוּא עוֹמֵד לְעוֹלָם; בְּטוּחַ בַּה' בְּכָל־ עַת וְאֵתָם עוֹמְדִים, שֶׁאֲמָר "אֲשֶׁר" שֶׁאֵל יַעֲקֹב עֲבָדוֹ שְׂבַר עַל־יָד אֶלְקִיר. (מִדְרֵשׁ שׁוּרָה טוֹב)

• "בְּטָחוֹן בִּי בְּכַל־עֵת עִם שֶׁפְּכַלְפְּנֵי לְכַבֵּס אֶלְקִים מַחְסֵי־ לֵעַן שְׂלֵה". נְצַטִּיטֵי עוֹהַ עַל הַבְּטָחוֹן, וְאִפְסֹל אִם חִלְלָה בָּאו עֲלֵיו צָרוֹת רַבּוֹת וּפְחָד אוֹיְבִים וְרוֹצְחִים סָבִיב לוֹ, יִתְחַזַּק בְּבְטָחוֹן בְּקִבְיָה שֶׁיִּשְׁמְרוּ אוֹתוֹ מִקֵּל צְרוּתָיו. (עַבֵּד הַסֵּבֵל)

• מַצּוֹת הַבְּטָחוֹן הוּא שִׂידֵעַ עִם לְכַבּוֹ בִּי הַכֵּל בִּידֵי שְׁמַיִם, וְכִיד ה' לְשִׁנוֹת הַטְּבַעִים וְהַחֲלִיף הַמְּקוֹל, וְאִין לֹא מַעֲצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אִם מַקְטַעֵי, גַּם בִּי צְרִיד רַקוּבָה, שִׁיעוּתוֹ קְרוּבָה לְבֹאֵל, כִּי כֹל יוֹכֵל וְלֹא יִצְבֵּר מְזוֹנָה. (רַבֵּי טוֹיֵת)

• כְּאֲשֶׁר בָּא דְבִרְרוּהָ עַל הָאֵדָם, שֶׁהוּא כְּרֵאֵה הַפֶּךְ הַטּוֹב, אֶךְ הוּא מוֹטֵחַ בַּה' יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי הִקְבִּירָה מַהֲפֵךְ אוֹתָהּ לְטוֹבָה מִצֵּד הַבְּטָחוֹן בִּי יִתְבָּרֵךְ. (הַסְּאֵרֹת מִסְבֵּלֵא)

• הַבּוֹטֵחַ - מוֹסֵר עַצְמוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ בִּיד הַקְּבִיָּה, וּבוֹטֵחַ בּו הַבְּטָחוֹן בְּמִנְיָה, וּמַקְבֵּל נִתְבָּה לִּי מִה שְׁלֹמֵת הַקְּבִיָּה עֲלָיו, כִּי בּוֹטֵחַ שֶׁגַּם זֶה לְטוֹבָה, וְיָפֵךְ שֶׁהוּא הַפֶּךְ הַטּוֹב לְכֹאֲדוֹה, אֶלְקִים חֲשֵׁבֵה לְטוֹבָה. (הַשְּׁלִיָּה הַקְּבִיָּה)

• הַבְּטָחוֹן הַרְאִשׁוֹן, שִׁישְׁלִיד נַפְשׁוֹ וְחִסְרֵר עַצְמוֹ עַל רַחֲמֵי הַיְהוּדִים, וְזֶדֶע שְׂאִין לוֹ עֵזָה וְהַתְּקָה אֶלֶף בְּרִשׁוֹתָו וּבְגִבּוֹתָו, וְיִבְטַח בְּאַלְקִים שִׁיְרַפְּאוּהוּ, וְהִרְפֵּא הַרְפְּאוּהָ בְּאִים לֹא מֵאת הַשֵּׁם וְתִבְרַךְ לְרַפְּאוֹ, וְלֹא יִגִּיד עֵזוֹן לוֹ אֲלֵא עַל הָאֲלִקִּים לְכַדּוֹ שִׁיעוּתוֹ בִּי הִיבְלַת וְהַבְּלָה. (אִמְרוֹת צְדִיקִים)

• בְּרִאשִׁית רֵאשִׁי תְבוֹת בְּטָחוֹן, רְצוֹן, אֲהֵבָה,

הַפִּית בְּנוֹסָה אַחוֹתוֹ שֶׁל רַבָּא, אוֹתָהּ לֹא רָאָה זֶה שֶׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים, וְכֵה הָיָה לְהַ בִּידֵי תַרְנַגְלַת פְּטוּיָה וְזוֹ יִשׁוֹן הַתְּפִלָּא רַבָּא עַל תְּדַבֵּר וְשֶׁאֵל אֶת עַצְמוֹ: "כִּיצַד אֲרַע הַדְּבָר? וּמוֹדַע הַגִּיעִיָּה אֵלַי, אַחוֹתִי בְּדִיק עֲקֹשׁ לְאַחֵי שֶׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה שְׂלֵא כְּאֵה אֵלַי, וּבְהִדָּה דְּנִיקָא מְאֻקְלִים אֵלַי?" הַבִּין רַבָּא שֶׁפִּנּוֹן הַשְּׁמַיִם סָבִיב אֶת תְּדַבֵּר, וּמִיָּד קָרָא אֶת הַרְאִשׁוֹ שֶׁבָּא אֵלָיו, פִּסְוֵי עַל שְׁהוֹכִיחַ אוֹתוֹ וּבְגֵשׁ מִמֶּנּוּ אֶת יְחִידוֹתָו, וְכִיד לְאַחֵר מִפִּנּוֹן הַגִּישׁ לוֹ אֶת הַמְּאֻקְלִים הַעֲרִיבִים וְהִלָּה סִיעַד אֵת לְמוֹ פְּהַרְגֵלוֹ מִיָּמִינֵי יְמִינָה. הַצְּדִיק רַבֵּי מִשֵּׁה מוֹדֵרֵן הָיָה מְסַפֵּר שֶׁעֵי סְפָרִים אֵלָיו, וְהָיָה מְבַאֵר אֶת הַתְּבַלְד בֵּין עֲשׂוּיָם, תְּהִישׁ שֶׁבָּא לְמִנֵּי רַבֵּי נַחְמִיָּה, לֹא הָיָה בְּפַעַל בְּטָחוֹן אֲמִתִּי, כִּי אִם הָיָה שֶׁכֵּה אֲמִתִּי אֶת בְּטָחוֹנוֹ בְּקִבְיָה, הָיָה אוֹכֵר לְזֶה נְגִמָּל, אֶךְ זֶה שֶׁבָּא אֶל רַבָּא, הָיָה בְּפַעַל בְּטָחוֹן אֲמִתִּי בַּה', וְלָכֵן זָכָה מִיָּד לִישׁוּעָתָהּ בְּרִידָה גַּם. (סִבְסֵב מִתּוֹסִים)

עצמו, "אם אין בו מאומה, לא תהי עליו להיות כה קבד". נטל פטיש לידו, וכרץ את לוח הפנת מלמטה, והנה לפליאתם גלו כי הארז מלא כולו במטבעות זהב, אוצר בלום של ממש. נכעמו בני המשפחה, ולאחר כפוח מים, כשהאקר הגיע שוב לביתם למכור דבר מה, שאלוהו על מקור הפנת, והוא ספר להם שמצא אותה בתוך אילן חלול שעמד ביער. ראה ככה רבי מאיר מעשה נסים, ומכין שלא רצה להיות מופעש גם, פמספר במקטח תענית, והקדיש את האוצר כולו לשמים. (סיפור בדברים)

רבי יחזקאל שרגא משינוכה היה גדול מנדת הפסחון. בתקופת שהותו בארץ ישראל, נעמד פעם לתפלה, וכשהחל להתפלל חש כי התפלה לא עולה בידו בהתלקבות ובפתיחת הלב הרוגלו. החל להרהר בדבר ונזפר, כי אחד מחסידיו מסר בידו שטר עם סכום גדול להוצאות שהותו בארץ ישראל, והדבר בלבדו בפתחו, ושמום שגרים לו לבטח מנדת מה פאדם במקום לבטח בקונו. פנה הרבי מיד, ושורף את השטר קדין בער שבנדה נרה, ולאחר מכן שב לתפלתו במלא הרכו והפצה. דרפו היתה תמיד להשיש בלבות ישראל את האמונה והתשחון, ואת הדיעה כי שוא תשועת אדם. כפגלה לפרנסה היה אומר בשם "הואב ישראל" מאפסא, שיש ללמד את שער הפסחון ספר "חובת הלבבות". הוא לא היה רק נאה דורש, אלא גם נאה מקרא. ספר בנו רבי אברהם שלום מספורת פסח, כי לאחר שאביו שרד פעם את אחת מבעותיו, נזקק לסכום גדול להוצאות החתונה, אך לא היתה בידו פרוקה. פעמים מספר באה אליו הרבנית לשאל על כך, והוא התנצל ואמר שאין לו מאומה, ובידבר עם זה, הוסיף התמדה על התמדתו ושעורים נוספים על שעוריו הקבועים. יום אחד, הגיע אחד מחסידיו לבקר, והרבנית ספרה לו על כך שאין הוא דואג להוצאות החתונה, ותחת זאת הוא יושב ולומד תורה בהתמדה יותר מרגלו. תמה בפניו אחיו על כך, והרבי הסביר בקמתק לשונו: "דע לה, אחי ימירי, שישנה טעות נפוצה בעולם, אפילו בין יצי השם ועובדי. דעתם היא, שאם יש לו לאדם דאגה קטנה, אפטר לבטח פה ימסיר מקונו את ההדאגה, אך אם יש בפניו דאגה גדולה, כגון שעליו להשיג סכום עצום לפרנסה, או הם מתרועעים סביב הענין ומאגדים את פסחונם בה, ואלו לפי רבנו בחיי בעל "חובת הלבבות", צריך להתנהג בהפך המאור. אם יש לאדם דאגה קטנה על ענין קטן, אינו צריך אפשירות לגסות להעזר בדרך הטבע על ידי מעשי אדם, ואז צריך האדם לברך כן כגבר המעלות, כמו שצאמר בפסוקי יברכה ה' אלקים בכל אשר מעשה. אך אם יש ענין גדול, שאין אפשירות ביד האדם לסדר את הדבר בדרך הטבע, אז פסור האיש מחובת ההשתדלות ומעשי אגוש ותחבולותיו, ויש לו להשליך את לבו יבו על ה' ותפרה. כמו שכתוב 'אול עלה' דרפק ובטח עליו והוא יעשה'. וכך אני נוהג עתה, שכן הוצאות החתונה פה גדולות, עד

בצעירותו של רבי מאיר 'הגדול' מפרמישלו, מצא את פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו, מעסקי תאוה בין אברי הסביבה שהיו מגיעים לשוב שבגירו, והוא היה מתנזר בינם לבין הסותרים המוקומים ונרויח מעט פדמי תאוה. במשך הזמן, נודע שמו כאיש יש ונאמן עד שהאפרים הנכונים היו מכינים אותו 'מאירקו ספרדליו' - מאיר הנאמן, ונדיד פישטו אחריו בשוק כדי למכור דרפו את סחורתם, בדיעה שהוא לא ידמה אותם ויתנהג אתם בישר. פעם אחת התעשב רבי מאיר בדתו ואמר, כי אם עוסק הוא בעסקי תאוה, הרי יש בכך הוכחה כי מנדת הפסחון לא אפשרת דעה בקרבו, ואין הוא סומך על הקב"ה שהוא ון ומפגנט מרגני ראמים ועד ביצי נמים, ולכן החליט בדעתו לעזוב את עסקיו ולהשקיע את עצמו בלימוד התורה. כך עברה תקופה ארוכה, ששרבי מאיר יושב בבית המדרש ובביתו נותרו בני הבית כשהם רבנים ללחם. פעם אחת, הגיע אפר אחד אל העיר, והחל להתענין היכן הוא המתנזר המפר מאיר הנאמן. בידו של האפר היתה פנת של לבש, וכמה סותרים בקשו לקנות אותה הימע, אך הוא התעקש ואמר שהוא מוכן למכור אותה רק להודי הישר. תר הנכיר כל אותו היום בשוק אחר מפרו משפך הימים, וכשלא מצאו תור לביתו עם פנת הדבורים. לקהרת הגיע האפר שוב העיר, ופנה רבי אל ביתו של רבי מאיר, אלא שהוא שנה אז בבית המדרש, ואשתו אצה אליו כדי לספר לו על המציאה שהודפנה לביתם. בקש מקנה בעלה הצדיק להקמתו עד שישים את חק למדו, וכשבא לביתו, מצא את האפר מקמתו לו ובידו פנת גדולה מלאה בדבש דבורים. שאל רבי מאיר את הנכיר על מניח פנתו, והלה נענה כי סומך הוא עליו שלא ידמה אותו, ומכון הוא לקבל ממונו כל מחיר שימצא לנכון. אמד רבי מאיר את הפנת, והעריף את שויה בעשרים רויניש, אלא שגם סכום זה לא היה בידו, ומן השמים סכבו את הענין שבאותה שעה נקנסה אחת השכונת, והיא נתנה להם את הסכום בהלואה עד שימכרו את הדבש. נטל הנכיר את מחיר הפנת ושב לביתו, ואף רבי מאיר שב לבית המדרש ולביתו פקדש. בעתים, פנתה האשה לפתח את הפנת, ולתודתה ראתה כי מעשה תרמית בדבר. טכבת הדבש היתה דקה מאד, ותחתיה עמד לוח עץ שפסה על פניו פליהארו. החלה האשה לקונו, ואצה לספר את הדבר לבעלה. קבל רבי מאיר את יסוריו באהבה, ואמר לאשתו: "מאקלת עליו החובה לשלם את החוב שנטלנו לרכישת הפנת, ומכין שאין דבש בפנת נאלץ למכור את ביתנו, ובלבד שנעמוד בדברנו". לא התאונו רבי מאיר על מלגו ולא קונו על מצבו, אלא קבל את דין שמים באהבה, והשליך את יתבו על הקב"ה שיפתח לו את אוצרו הטוב מוהשמים. בערב, תור רבי מאיר מבית המדרש ונכנה לבדק את הפנת. והנה הוא וזאה את שכבת הדבש הפכה ונפחתה לוח עץ, ומפתיה לוח עץ, אך לפליאתו היה הארוז קבד מאד. "מדוע הוא פה קבד?" שאל את

שָׁאוֹן שׁוֹם אֶפְשָׁרֶת בְּיַד בְּרָךְ הַטְּבַע לְהַשְׁיֵנוּ. וְאֶדְרָבָה, כָּכָל שְׁהַגְבִּית מִבְּקִשְׁתּוֹ יוֹתֵר, מִכֵּן אֲנִי טוֹב יוֹתֵר פְּקוּחַ הַדְּבָר אִינוֹ בְּגֵדֵי הַטְּבַע, וְלָכֵן מְשַׁלֵּף אֲנִי יוֹתֵר, רַבִּי לְחַלּוּטִין עַל הַתְּבַח"ה, וְאִמְרֵי אֶתְּוֹרָה יָדָן וְזֶמֶן פְּנוּי לַמַּתְוָרָה... (רַבְבּוֹ הַדּוֹשֵׁט מִצִּיטָאוֹ)

אֵל רַבִּי שְׁלֵמָה הִפְחוּ מִרְדּוּמִסְקָה בַּעַל "תַּפְאֶרֶת שְׁלֵמָה", הַזֶּה עִפְעַם אֶדְם אֶחָד שְׁהָה כֹּהֵן, וְהִתְאָוֵן לִפְנֵי עַל פְּרֻסְתּוֹ הַלְּקוּיָה וּמְחִסּוֹרֵה הַגְּדוֹל. הַשִּׁבְי לֹה רַבִּי בְּרָךְ הַדּוּד הַכְּרָגְלוֹ, וְאָמַר: "חַרִּי כִּסְוֵן אֶתְּוֹרָה, וְכִסּוֹן מִגִּמְטָרִיטָה פְּשׁוּחוֹן. אִם תִּהְיֶה לָךְ מִדַּת הַבְּשָׁחוֹן, וְאִדִּי שְׁבַעֵי תַּשְׁלִים לוֹמֵר אֶת כָּל סִפְרֵי הַתְּהִלִּים, מִקְּבָרֵי אֶת לֵךְ פְּרֻסְקָה." (רַבִּי מִרְדּוּמִסְקָה)

רַבִּי זָאב נְחוּם מִבְּיֵאֵלָה בַּעַל "אֶגְדַּת זְאוֹב", מֵתָאֵר בְּיַד בְּנֵי הַ"אֲבֵינֵי גוֹר" מִסּוֹכְטָטוֹב בְּהַקְדָּמָתוֹ לְסִפְרֵי שְׁלֵי אֲבִיו, "בַּעַל בְּשָׁחוֹן בְּצִאֲמַת", וְיַעֲשֶׂה שְׁהָה כֶּף הַיָּה. עִפְעַם נִכְסֵי אֲלֵיו אֶדְם אֶחָד וְנִכְשֵׁ לְלוֹת מִמֶּנּוּ סִכּוֹם נִכְבֵּד. כִּם תִּרְבַּ לְתַת לוֹ אֶת מִבְּקָשׁוֹ, אֵךְ לֹא מִצָּא בְּיָדוֹ מֵאוּמִיָּה. בְּבִשְׁחוֹן מִלָּא, פְּנֵה לְחַפְשֵׁי בְּאֶרְצוֹת שְׁבִיבֵי, אֵךְ גַּם שֵׁם לֹא מִצָּא. לְמַרְוֹת זֹאת, הַמִּשְׁפָּחָה לְקַתְּמוֹ בְּבִשְׁחוֹן מִלָּא בִּי סִכּוֹסֵף שֵׁל דְּבָרִי: יַעֲלֶה בְּיָדוֹ לְמַצָּא אֶת הַסִּכּוֹם הַדְּרָשִׁי, בְּיָדִי לְהַעֲנִיגוֹ לְפִנְיָה בְּתוֹרַת גְּמִילוּת חֲסִדִּים, וְהֵיךְ תוֹךְ בְּיָדִי חַפְשִׁי, נִכְסֵי אֶחָד מִמְעַרְבֵי שֵׁל תֵּרֵב, וְיִסְרֵל לוֹ סִכּוֹם הַשְּׁוֹה בְּדִיָּק לְסִכּוֹם הַנִּקְיֹב שֶׁהֵלַךְ בְּשֵׁל לְלוֹת, וְעַל אֶתְּוֹרָה הַעֲבִיר הֵרֵב לְפִנְיָה אֶת הַסִּכּוֹם כֹּלּוֹ, וְהִי לְפִלְאָה. (בְּיַשִּׁישֵׁי חֲסִדוֹ)

בַּעַל בְּשָׁחוֹן גְּדוֹל הָיָה הַרְבֵּה. מִבְּרִיטָה, בְּהַקּוֹפֵת הַמְּאָרְעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, בְּאֶשֶׁר נִבְלֵה מְגִזְוֵה עַל בְּתֵי בְּנֵי יִרְוּשָׁלַיִם וְאֶחָד שֶׁכֻּלָּה חָרֵב, אָמַר רַבִּי: "שֵׁי לְהַרְגִישׁ בְּשָׁחוֹן מִלָּא בְּקֶבֶ"ה, כִּמוֹ שְׁאָמַר דּוּד הַמְּלָךְ בְּתַהֲלִים "יוֹם אִירָא אֲנִי אֶלְוֵי אֶבְטָח", שְׁגַם אִם "יוֹם אִירָא" וְהַמְּעַבֵּי קָשָׁה וְיַעֲוֹרֵר מוֹרָא, אֵךְ גַּם "אֲנִי אֶלְוֵי אֶבְטָח". וְהַסְּפִיר: "אֶדְם שְׁעִי לוֹ בְּשָׁחוֹן, אֵךְ הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת מְצוֹב הַקִּסְקֹן, אִינוֹ נִחְשֵׁי כַּבַּעַל בְּשָׁחוֹן" אָמַר, אִוְלָם, מִי שִׁדְּעֵי שֶׁהוּא מִנְצָא בְּמַצֵּב קִסְקֹן וְיִסְפִיר אֶת הַדְּבָרִים לְאֶשְׁרֵי, וְלְמַרְוֹת זֹאת לְבוֹ סִמּוֹן וְנִכְשֵׁי בְּקֶבֶ"ה שִׁגְגוּ עֲלָיו וְהוּא עוֹמֵד אִתּוֹן כְּצוֹר חַלְמִישׁ בְּאֶמְטוּהַ צְרִיפָה בְּבֹרָא הַעוֹלָם, וְהוּ עַבַל בְּשָׁחוֹן אִמְתִּי, וְעָלוֹ נִאֲמַר פִּסְחֹן זָה". בַּעֲרַב רֵאשִׁיחֵשׁ אֶחָד, יֵשֵׁב תֵּרֵב בְּבֵרֵי, בְּאֶשֶׁר לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מִשְׁנֵת שְׁלֵשׁ לְאֶבְרָכִים בִּישִׁיבָתוֹ אֶת מִלְּמָנָם הַחֲדָשִׁי, וְנִשְׁה לְתוֹר אֶתֵר הַלְּוָאָה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יֵשֵׁב אֶצְלוֹ אֶדְם אֶחָד, וְיִשְׁרָאָה אֶת תֵּרֵב כְּשֶׁהוּא נִתְּוֵן בְּמַצֵּר, הַתְּבַסָּא: "תִּלְוָא הָיָה בֹא לְכָאן אֶדְם אֶחָד, וְהָיָה מַעֲנִיק לְרַב סִכּוֹם עֲצוֹם שֵׁל רַבַּע מִלְּיוֹן לִירוּת, וְזֹא הָיָה כָּל הַדְּאָגוֹת מִסְתַּלְקוֹת מִמֶּנּוּ". הַבֵּיט בּוֹ הֵרֵב וְאָמַר בְּקוֹל חֲנָרִץ: "גַּם אִם הָיָה עֲלֵשׁוֹ מְגִיעַ אֶדְם קָרוֹ עַם סִכּוֹם כַּה גְּדוֹל, לֹא הָיִיתִי נוֹטֵל אֶת מִמֶּנּוּ. וְכִי בְּעַד רַבַּע מִלְּיוֹן לִירוּת אֶמְכֹּר אֶת מְצוֹת הַבְּשָׁחוֹן!" (שְׁבִעוֹת הַרְהוֹת)

בְּשׁוֹת גְּלוֹתוֹ שֶׁל הַגְּרָ"א מוֹלָנָא, נִקְלַע עִפְעַם לְבִיתוֹ שֶׁל יְהוּדִי כְּפָרִי אֶחָד, שֶׁשָּׂאָה אֶת פְּרֻסְתּוֹ מִחִכְרִית בֵּית מִרוֹחַ שֶׁל הַפְּרִיץ הַמְּקוֹמִי. וְהֵנָּה הַזֶּה עָרַב יוֹם תְּשׁוּלוֹם דְּמֵי הַחִכְרִי, וְכִכִּסָּא לֹא הָיָה אֶפְלוֹ פְּרוּסָה אַחַת. שְׂמַע הַגְּרָ"א, בִּי אִשְׁתּוֹ שֶׁל הַחוֹכֵר

שֶׁאֵלָת אוֹתוֹ עֲלֶיךָ, וְהוּא הַשִּׁבְי לָהּ בְּבִשְׁחוֹן גְּמָור וְיַשְׁלֵחַ מִכְּפִלְאָה, בִּי אֵין דְּאֶנְהָ עֲלֵבּוֹ, וְכִסְוֵן הוּא בְּקֶבֶ"ה שִׁמְצִיא לוֹ אֶת כָּל הַסִּכּוֹם הַדְּרָשִׁי. בְּהַתְּבָאָה הַגְּרָ"א אֵל מוֹל מִדַּת הַבְּשָׁחוֹן הַמְּסִלְמָלָה שֶׁל הַחוֹכֵר, וְכַתְּבָתָה רַחוּם בְּצִד הוּא עוֹלֵה עַל צִיטָאוֹ בְּרַבַּע וְכַתְּבָתָה, וְהוּא יִשְׁוֹן שְׁרִים. בַּעֲרַב הַשִּׁבְיִים הַחוֹכֵר לְתַפְלַת שְׁחָרִית, וְלִכְפֵּי שֶׁשָּׂאָה בְּקֶשֶׁה מִמֶּנּוּ אִשְׁתּוֹ לְנִסּוֹת לְתוֹר אַחַר הַלְּוָאָה כְּלִשְׁתֵּי לְסִיכּוֹ חוֹבֵן לְפְרִיץ. לְאֶתֵר הַתְּפִלָּה שֶׁבִּי הַאִישׁ, אִוְלָם כִּיסוֹ הָיָה רִיק כְּמִקְדָּם, מִשְׁמַע לוֹ עֲלֵה בְּיָד הַשִּׁבְיִי מְאֹמֵה לְכַסֵּי חַחוֹב הַגְּדוֹל. בְּשַׁעוֹת הַעֲתָרָה, פְּנֵה הַחוֹכֵר וְיַצָּא מִתּוֹךְ הַחֲסִדוֹת אֵל הַפְּרִיץ לְתַשְׁלֵם חוֹבֵן. הַתְּפִלָּה הַאֲשֶׁה וְשִׁאֲלָה: "כְּמָה אֶתְּוֹרָה הוֹלָךְ לְשֵׁלם לְפְרִיץ? וְכִי יֵשׁ בְּיָדְךָ אֶת הַסִּכּוֹם הַדְּרָשִׁי?" מִשְׁפָּחָה הַאִישׁ בְּכַתְּבֵי וְאָמַר בְּבִשְׁחוֹן גְּמָור: "אֵל דְּאָנְהָ, כְּטוּחֵי שְׁהַקְּבָ"ה יַצִּיא לִי בְּדִרְבִּי אֶת מְחִסּוֹרֵי הַכֵּל: יִסְתַּדֵּר עַל יַחַדֵּד חֲטוֹב בִּיּוֹתֵר". הַגְּרָ"א עִמַּד מוֹן הַחַדֵּד וְעָקַב אַחַר הַדְּבָרִים, וְכַלְפֵּי הַשְׁתַּתְּהָא וְהַחֲסִין בְּצַפְפָּה דְּרִיבָּה לְרִאוֹת מִלָּא יַפֵּל דְּבָר. וְהֵנָּה הַזֶּה הַחוֹכֵר הַיְּהוּדִי אֵל אֶרְמוֹנוֹ שֶׁל הַפְּרִיץ, אֵךְ כְּשֶׁבִּקֵּשׁ לְהִנְכַּסֵּי פְּנִימָה, עֲצִירוֹהוּ שׁוּמְרֵי הַסֶּפֶר וְאָמַרו לוֹ, כִּי הַפְּרִיץ אַחַר שׁוּהָה עִמָּה בְּמִנִּים וְעָלוֹ לְהַקְּטוֹן בְּסִכְלָנָתוֹ עַד שֶׁהֵלַךְ יַצָּא מֵאִדּוֹן הַכְּפֵר, וְזֹא יִכַּל לְהִנְכַּסֵּי אֲלֵיו. עָמַד הַיְּהוּדִי וְהַקְּטוֹן זְמַן מוֹה, וְכַתְּבָתָה הַפְּרִיץ הַאֲדוּרֵם יַצָּא מִתְּהַרְגֵם וְיָרָא אֶת הַחוֹכֵר הַיְּהוּדִי שְׂעוּמֵד בְּפַתַּח הַבֵּית, פְּנֵה אֲלֵיו וְאָמַר לְשׁוֹחֵחַ עִמּוֹ עַל עֵנּוֹ מִסִּים, פְּנֵה הַשִּׁבְיִים לְמֶרֶן וְיִית, וְהַפְּרִיץ סִפֵּר לַיְּהוּדִי, בִּי הַזֶּה יִכָּאֵן מְשַׁרְהָ לְרִבְשׁ מְגִישׁ רַחֵב דִּים מִתְּפִרִץ, וְאָף הַזֶּה לוֹ לְשֵׁם כֶּף סִכּוֹם מִסִּים, אֵךְ הֵלַךְ מִתְּעַשֵׁשׁ עַל סִכּוֹם גְּבוּהָ יוֹתֵר. הַיְּהִיתִי מִסִּים לְשֵׁלם אֶת הַסִּכּוֹם הַגְּבוּהָ שֶׁכֵּן מְשַׁתְּמָק אֲנִי מֵאִדּוֹ לְרִבְשׁ אֶת הַתְּבָרָה הַמְּבִירָה, אִוְלָם אֵל נְהָר לִי פִּנְיָן מְעַבְדִּי וְכּוֹבֵד הַלְּכַפֵּי לְרִישׁוֹ שֵׁל הַפְּרִיץ, וְלָכֵן מִבְּקֶשׁ אֲנִי מִקּוֹף לְשִׁמּוֹשׁ פִּאִישׁ בְּיַנִּים. אֶתְּוֹרָה תִּרְבֵּשׁ אֶת הַקְּרָקֵט מִיַּד הַפְּרִיץ בְּחִתּוֹי הַגְּבוּהָ, וְאֲנִי אֶקְנֶה אוֹתָהּ מִיַּד מִקּוֹף בְּסִכּוֹם דּוּחִי". מִכֵּן שֶׁהַפְּרִיץ הוֹשִׁיט לַיְּהוּדִי אֶת צִירוֹ הַכְּפֵר הַמְּלֹא לְרִבְיִישׁתֵּה הַשְּׁקִירָע, וְאָף הוֹסִיף לוֹ מְחִיר מִכְּפִלֵּל כְּפִי תוֹרָה וְטוֹרָה עַל הַעֲקוּבָה. וְהַסִּים הַיְּהוּדִי לְכַבּוּעַ הַעֲסָקָה, וְכַאֲשֶׁר בְּדִק אֶת דְּמֵי הַתְּוֹרָה גְּלוֹה, בִּי הַסִּכּוֹם הָיָה שׁוּהָ שׁוּהָ דִיָּק לְסִכּוֹם דְּמֵי הַחִכְרִי שֶׁהָיָה צָרָה לְשֵׁלם לְפְרִיץ. לְלַמְדָּה, כִּיֵּה שֶׁל בְּשָׁחוֹן מוֹר. (סוֹ)

רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דֵּב מִכְּלוֹ, הַשְּׁקִיעַ מֵאֲמָצִים רִבִּים בְּיָדִי לְהַשְׁרִישׁ בְּכַבֵּי שׁוּמְעֵי אֶת מִדַּת הַבְּשָׁחוֹן וְהַמְּטוּחָה בְּבֹרָא כְּלֵהַעוֹלָמִים, הָיָן וּמְפִרְסֵם לְכָל. אֵךְ תִּרְדֵּי הָיָה חוֹרֵן וְאוֹמֵר, שְׂמַדוֹת בְּשָׁחוֹן מִחִתְּבַת רַק אֶת הָאֶדְם עֲצוֹמוֹ, אֶכְּל אֵין לוֹ לְהַשְׁתַּפֵּשׁ כֶּה לְגַבִּי אַחֲרִים. בְּאֶשֶׁר הָאֶדְם מִתְּבַקֵּשׁ לְסַיעַ לְאִילַת וְלְתַמּוֹ בְּעֵנִים, לֹא יְהִיָּם כְּמִדַּת הַבְּשָׁחוֹן וְיִאֲמַר לָהֶם: "חֲזוּי וְאִמְצוּ וְהַשְׁלִיכוּ יְהִיבְכֶם עַל הַקְּבָ"ה", בִּי אֶת הַדְּבָרִים הַאֵלֵי צְרָךְ הָאֶדְם לוֹמֵר לְעַצְמוֹ, וְאֵלֵי כְּשֶׁהוּא נִתְּבַע לְסַיעַ לְאֶחָרוֹם, אֵךְ זֹא הוּא צְרָךְ הַלּוֹזִיל זָרֵב מִכּוֹס הַלְּחִיצִילִים מִדַּת שְׁחָרִית. עִפְעַם נִדַּע לוֹ עַל אֶדְם אֶחָד שֶׁנִּמְצָא בְּמַצוּקָה כְּפִסְתִּי, וְיֵשׁ לוֹ יוֹדִי אֶחָד, שֶׁהוּא אִישׁ אֲמִיד הַמְּקַיֵּד מְגִידַת הַבְּשָׁחוֹן. כִּיֵּה תִרְבִּי, בִּי תְּנַקֵּם עִתִּיד לְפַתּוֹל אֵת חֲבֵרוֹ בְּבִקְשֵׁת תְּמִיכָה, וְהַרְבֵּי הַקְּדִים כְּסִיאָה לְמִפְּנֵי, בְּכָר שֶׁזָּמַן אֲלֵיו אֶת הַאִישׁ הַאֲמִיד וְהוֹחִירוֹ שֶׁלֹּא לְהִסְיָף לְחֲבֵרוֹ עַל הַצְּרָךְ בְּהַתְּחַתְּקוּת מְגִידַת הַבְּשָׁחוֹן, אֶתְּוֹרָה יְעוֹר לוֹ בְּפִיעַל בְּכָל

ולמרות זאת ברחתם מהעיר. איפה היא מדת הבטחון שלכם?
 היטיב בו רבי שלום בעיניו הפחיתות והשיב לו פגמואל: "טענת בך-ך.
 אתה לא נסעית מהעיר, לא בגלל הבטחון, אלא בגלל שהיית לך קושה
 להפחד מהתנחיתות שיש לך פאן, ואילו היית נכבד חלילה בהפגזה,
 היית נתבע בשמים על כך ודקדק היה בראשך. אולם אני פעלתי וזקא
 מתוך בטחון ועשיתי את ההשתדלות הנכונה והנדרשת כדי להציל
 את נפשי ולשקל". (כתב שלום)

לאחר שה"דמשק אליעזר" מוז'ניץ עלה ארצה והשתקע בעיר תל
 אביב, אהלו לו פמנהג פארץ שיתקה לו "שוב טוב" ויצליח במקומו
 החדש. נהנה הרב מהפרכה ואמר בצחות: "איזו שיכית יש לרבי
 המנהיג הקלה עם פרכה זו? מילא אם מאחלים זאת לבעל זכונת,
 המנהיג היא שיצליח בעסקיו ויעשה חיל בכל אשר יפנה, ואם מאחלים
 זאת לבעל מלאכה, הרי מאחלים לו שיצליח בעבודתו, ואולם לרבי
 הרי יש חסידים שיתמכו בו תמיד, ומה יקום הוא לברכה זו? אלא
 שיאמינם לו לרבי "יש"ב טוב", כי תבת "יש"ב היא ראשי תבות
 "ויבטחו בו וידיעי שקוד", שגם יודעי שמה, אלו אשר מנהיגים עדה
 בישראל, גם הם צריכים בטחון בה"..." (בעל דמשק אליעזר)

רבי שמחון ז"ל לו, היסבא מקלם, נפל פעם למשכב ובני ביתו בקשו
 ממנו לדרש פרזאים. טרב היסבא להערו ברופא, והסיים לדרש
 בעצתו של חובש פשוט. לפליאתם חסידיו ואמר: "יש לי בטחון
 מלא בקב"ה שיפאני בחסדו הגדול בלי להזדקק לבשר ודם, אלא
 שחושש אני שמא אין בטחוני שלם ולא אהיה וצאי לרפואה חלילה.
 ומאידך, להערו ברופא איני רוצה, שכן איני רוצה לשים מקבטחי
 ברופא, אלא ברופא כל בשר, ולכן מצאתי לזה עצה ותחבולה. פונה
 אני לחובש בגדי השתדלות כדי שלא תבוא הרפואה בגדו נס, שהרי
 גם החובש יכול לעשות את הרפואה הנדרשת, ומאידך יקום מפינו
 שבני אדם אינם סומכים על חובש, צריך אפוא להתפלל לה' שהוא
 יחיש את הרפואה האמתית, וכך עלו שני הדברים בגדי". (גדול הרודות)

המקצועים העומדים לרשותו. "מוטב שתהיה באתו רגע אפיקורוס
 שאינו מאמין חלילה בעגרה שתבוא מן השמים", אמר לו הרבי
 בהרצאות, "מפני שלעמית צריך להשתמש בעבודת השם אפלו
 במידות רעות, ובמקרה כזה שתבדק וקום לתמיכה פלגלית, עליך
 להשתמש במקרה זו ואל תרעף עליו דברים בעגני אמונה ובטחון,
 את זה השאר לעצמך..." (אדמו"ר בעלז)

בתקופת מלחמת העולם הראשונה, פאשר שגרי פרנסה נגללו
 והתכנסות התמטט, היה רבי יחיא אדחאן ממירוקו, נכדו של ה"אביר
 יעקב" רבי יעקב אבי' צירא, שריי במחסור גדול ובני ביתו התאוננו
 לפניו על המצב בבית שהוא קשה מנשוא. הציעה לו אשתו לנסות
 ולצאת אל מוכדיו ומידעיו בעירות וסמיכות, כדי להודיע צערו
 ברבים, אך רבי יחיא שהיה בעל בטחון גדול, לא השא און לדבריה
 ואמר לה: "אני מוטב בה' וברך שהוא ישיעני, ולא אפנה לבשר
 ודם". עברו ימים מספר, וכשהגיע יום ששי פאה אשתו ואמרה לו,
 שאין לה בבית מאומה לכבוד שבת ואין לה אפשרות להשיג בהלואה
 אפלו מעט קמח לחלות. שקע רבי יחיא במחשבותיו, ולפתע ננער
 משרעפיו ואמר לאשתו: "אם כך הוא המצב, פתחי נא את מדרת
 השלחן והוציאי מה שיש שם". התפלגה האשה על דבריו ואמרה:
 "והרי כבר הוצאתי את המקרה ואף הפכתיה על פיך, ולא מצאתי
 בה מאומה". המשיך רבי יחיא ובקש ממנה לנסות שוב לפתח את
 המקרה, ואמר לה: "בטחי בקב"ה שהוא רחום וחנון, והוא לא יעזבנו
 ולא ישגנו". התמלאה הרעיה בטחון ואמונה, פנתה שוב אל המקרה
 ולתפלתה מצאה בו צדור פסוק. נרעשה ובאה לספר זאת לבעלה
 הצדיק, והוא יצא לה שלא תתלה את הדבר לאיש, ואף לא תספר את
 הדקדק שיש בצדור, וזו תשרה בו ברפת השבת. (ארח הלבוש)

בתקופת ה'בליץ' באירופה בעת מלחמת העולם השנייה, עזב רבי
 שלום מושקוביץ משאין את לונדון ועבר לג'נטסהד ממחמת אימי
 המלחמה. לשנתו, פגש אותו יהודי מקומי אחד, והלה התרברב
 באינו: "אני לא רבי ולמרות זאת נשאדתי בלונדון בתקופת
 המלחמה, מפני שהיה לי בטחון בקב"ה, ואילו אתם מתנהגים ברבנות

ממלה

אל רבי מנחם מנדל מרייזנוב, הגיע אדם אחד שהתאונן על עניו ומחסורו. והעניו הרבי על מלאכתו ופרנסתו, והלה התפאר לפניו כי משלם
 הוא במדת הבטחון, ולכן אין הוא שולח ידו במלאכה, אלא סמוך ובטוח הוא כי הקב"ה יזון ויפרנס אותו מדרך כבוד. הציץ בו הרבי וראה, כי
 דבריו על הבטחון שבו אינם אלא מן השפה ולחוץ. חדר ואמר: "עליה נאמר דוד המלך (שם ב') ויעשו טובו, אם רוצה אתה לבטוח בה', עליך
 ראשית כל לעשות טוב, ללעס במלאכתך באופן טוב וישר, כי אם לא תעשה כן, מה תועיל לך מדת הבטחון המדקדק שיהי'?"

ה'מקדשת יום טוב' מסינת, הזמן פעם לתנאים לבתו של אחד מחסידיו. ראה הרבי כי המחנה מדאג מאד מהרצאות הגדולות שהשתרגע על
 צדאיו לחתנת בתו, נטל את שטר התנאים והקריא באוזניו את הנאמר בו: "המגיד מראשית אחרית - הוא יתר", ואמר בצחות לשונו: "מה לך
 דואג על ההוצאות הקרובות? ודרי כאן נאמר בפרשו. שהמגיד מראשית אחרית, הקב"ה שהוא מנהיג העולם מראשו ועד סופו, הוא יתר..."

מעשה בעשירי אחד, שרנו עליו כי נהפך למשכיל והנו בעל דעות נפסדות. הלה הכחיש את הדברים, אולם פעם אחת משבא אליו גבאי צדקה
 ובקש להרמינו למענו עני הנון אחד, החל העשיר להכביר מלים על מדת הבטחון הדרושה, ואמר: "הקב"ה יעזר לאותו עני וישלח לו עזרתו
 ממועד". חדר גבאי הצדקה ואמר: "עליך נאמר אשרי משכיל אל דל", אשרי האדם שלפניו הוא נעשה משכיל וחסר בטחון ואמונה,
 כשנוגע הדבר לך, ואינו סומך על הבטחון אלא תומך בתמיכה של ממש..."

מה יקרה הכרשה

יואס הורג איר זעהט זיך די זסקייט פונ'ם באשפער

מישחתויו של הגאון רבי מנחם מרדך יאזעע שליט"א בעל "מתיקות התורה"

סיפור לשולחן השבת

כחה של מרה כנגד מרה

הוד מלכנו עליו השלום מקבץ בתלמי (קלה) "חקרני אל ודע לבב" - שאזכה לחקר את לבי אם יש בי מדות רעות, ראם יש דרך עצב ב" - של קשיים ובזיונות מאחרים, שאינה חוק ואיתן מתוך ידיעה שהנסיחות טמך לכה, כבדי לצרפני ולחוקני, ועל ידי כן אלך "בדרך עולם" של קרבה אמתית אליך בכל מדותי של רע וישר.

ונספר כאן נעשה נפלא בענין זה. שמריה ותנה נולדברג וכשרו דידה בענינה דרוסית קטנה, ר' שמריה היה אבדך כשרוני ובעל יזמה, ועד סברה קלט בחיניו, שמעבר לרוחות השרבויות שבמקום, ישנו גם שרוב ויבש רוותי ואכן החל לשאת דרשות בבית הכנסה, שמשם התפרס על כולל ערב שבת בבית הכנסת, ועוד כמה זימות ברובות. למוטר לצין שר' שמריה הפך לזמרת הרוחנית ולבד הקהל.

עברו שנים, לר' שמריה נולדו עוד ילדים, והוא חש בעצרו לנרחיב ולהגדיל את ביתו הקטן, תוך כמה ימים הגיע שפיעני לביתם, והסיף עוד חדר גדול העשוי מגבס, בנוסף הוסיף השפיעני פרנולה לטכנת משפחתו נולדברג שמחו עד מאד, אלא ששמחה זו לא אירכה זמן כלל, למחרת בשעה שתיים עשרה בעתרים, הגיע פקח עירוני והשקיף על הבניה הטרידה, אחר כך שלף את פנקסו ורשם ד"ח מסדור של על הריסה על הבניה החדשה.

ר' שמריה קבל את הד"ח בפליאה, מי דוח לעירייה על הבניה שלנו? ב"ס ר' <<

לקח מהפרשה

להתכונן למתן תורה עם הנאמנות של אבותנו

כמו שאמרו חז"ל (קדושין לט) "ותלמוד תורה כנגד כלם", ואפשר לבאר בזה, שצריך להקניט את התורה של כל מצוה וכל מועד בתוך המעשים, שאפשר אנו עוסקים בתורה, נבוא מנך לקרבת ה', לשפלות והקניעה ולמדות טובות.

וזה היתה גדולתו של רשב"י שתורתו היתה קדש קדשים, הוא חי את הקב"ה בלמודו עד כדי כך שאמרו חז"ל (שבת יא), שרשב"י והבריו אינם פוסקים מלמוד תורתם לתפלה, היות שבלמודם הם הגיעו לדבקות בה' ובתורתו, כשם שאנו דבקים בבוארת תפלה.

במים אלו אנו מתכוונים לקבלת התורה, ואמרו חז"ל (תנ"א) "דרך ארץ קדמה לתורה", המדות הטובות הנם ההקניעה לקבלת התורה.

כמו שידוע מהגר"א שדרש על הפסוק "וערף כמטר לקחי" שהתורה מצמיחה את מה שזרוע באדם, כשם שהמטר מצמיח את מה שזרוע באדמה - שאפשר אדם לומד תורה עם ענוה והקניעה, עם רצון להדבק בבוארת ה', התורה מצמיחה בתוכו עוד מדות טובות, עוד קרבת ה', עוד

נאמנות לקב"ה, מאריך, כאשר אדם לומד בכדי לקנטר בכדי להתנאות עם הלמוד שלו, הוא לא רואה את ה' בלמודו ואין התורה איתה סם חיים עבורו.

וזה מה שכתב החובות הלבבות (ששי הפרשות) « שאבותינו לבם היה נאמן לבואר והיה שכלם זך ויצרם חלש ונפשם היו נמשכות אחר שכלם והמעט מן המצוות היה מספיק להם בהשלמת עבודת האלהים עם אמונת לבם לאלהים כמו שכתוב באברהם (תחסינה) « ומצאת את לבבו נאמן לפניך"»

וכן אנו צריכים ללכת בדרכם ולקנות נאמנות לבואר בכל מצוה ולמוד, העולם הזה חולף ואנו נשלחנו לעולם הנה, בכדי לקנות קרבת ה' ולהקרינו ואת כסביבותנו, שנקוה עם הרבה סבלנות ונשרה שמחה ושלווה בתוך הבית, שלא נהיה אדישים, שנכניס בבית דבורים של קרבת ה'. <<

המשך לקח מוהרשה

וכן אע"ר רואים אצל רש"י שדווקא צער המערה שהוא קבל שנים רבות במערה, זה מה שקרב אותו לבורא וזכה להגיע לדרגות עצומות, עד שאמר לרבי פנחס בן יאיר 'אוי לי לא אמר ראתיני בכך'.

נתחוק לראות טוב ולידבר טוב להוציא מהלמוד שלנו קרבת ה' שהוא טוב ומטיב לכל, לא לחפש להעיר לשינוי אדם, אדרבה נאיר פנים ונברח מהחפלקת, נחשב בכל זמן איך אני יכול לקנות עוד חיי נצח, איך אני יכול לעשות עוד נחת רוח לאבינו שבשמים, לעשות חסד בבית - נלמד את בני בתינו כמה ה' טוב.

מוכב בגמרא (כ"מ טו) 'אשתך גוצא גזון ותלחש לה' - כאשר אדם רואה שבני ביתו לא במצב רוח טוב, צריך בחקמה להכניס רוח טובה, לרומם את האשה, להחמיא, לתת מלים טובות, לשבת עם הילדים עם הרבה סבלנות, ולהפך את הלימוד ללימודה.

כאשר רבי יוחנן בן זכאי שאל את תלמידיו איזו היא דרך לשרה שיבד לו האדם? הוא שאל: מה יצא לך מהלמוד, ורבי אליעזר בן הורקנוס

שתיקה בוד סוד שאינו מאבד טפה, הוציא מתוך דברי רבותיו, שהעקר זהו עין טובה, שתוכל טוב על כלם! תראה את הטוב שבצעמך ואת הטוב שבכל הסובבים אותך! אל תעשה עסק מאשות! אל תחליש דעת של אשתך בגלל טעות קטנה, גם אם אתה צודק, האם שוה לך לצער את בני ביתך שעושים ונותנים לך כל טוב שבעולם, האם זהו הגון להחליש דעת למי שעושה לך כל כך הרבה טוב?!

לקנות נאמנות לבורא בכל מצוה ולמנוח

לכל אחד יש ישישים בחיים, לאף אחד לא הכל חלק, אם הם בעיית בתוך הבית או בחוץ, וצלינו לדעת שה' שולח לנו את הנסיונות, זהו מקשים ובוהן איך אנו מתנהגים - האם אנו מתלוננים ומתעצמים, האם אנו מתפשים להעיר לכל אחד, האם אנו מוציאים את התסכולים והצער שבלבנו על אחרים, או שלהפך אנו יושבים יחד עם בני הבית, ומלמדים אותם שהעולם הזה חולף, וצלינו לשמוח מאד כשקשה לנו, כי זה מוכיח לנו שלא נשקע בעולם הזה, שנשקיעו ברוחניות.

וכן הקשי מלמד אותנו שלא צריך להבחיל מכל דבר, ולא צריך להתרגעם על כל בעיה, אדרבה לשהק ולשהק, לומר לילדים, עכשו כשקשה לנו, ה' מדבר אלינו! ה' מחכה שנפנה אליו בתוך הבית שלנו, עכשו הבית שלנו זה הבתל המעריב, כי נו! הקב"ה אומר 'ואת דבא ושלפ רוח אשכור', זהו מחפשי מי שמשקה לו והוא לא מתרעם, והוא הולך לשכון אצלו, כמו שאמרו חז"ל (נדרים טו) 'שכינה למעלה מראשותיו של חולה'.

ובהרגשה זו נפתח בתפלה לבורא עולם, שירחם עלינו, שירחיב את גבולנו, שירחיב לנו את הדעת שלא נהיה עצובים ומקומרים. שנראה את כל הטוב שבו יש לנו, שנעזעזע שוקשים שלנו זה צרות של עשירים, ולא נמל לקשי למנוח את כל הטוב שאנו מקפמים בו.

ה' יזכנו לראות טוב בנו ובחברינו, ועל ידי זה נזכה לכל טוב בזה ובהבא, אמן.

חז"ל אומרים גדול המעשה יותר מן העושה שנעשה את הסובבים אותנו ואת התלויים בנו, וזה הן בגבירא - שנקרב עוד יהודים לעבודת ה', ללמוד התורה הקדושה, והן בחפצא - שנכניס דעת של נאמנות לבורא בכל מצב, ומתוך כך מומילא יבואו מעשים טובים, לזמא כאשר אדם מאמין שה' שומע אותנו, והוא נאמן לבורא בתמימות, מומילא הוא לא ידבר בבית נקסט, כי הוא ירגיש כמה ה' קרוב אליו כעת וכיצד אפשר לדבר בבית המלך?!

וכן בכל דבר כאשר נכניס בתוך הבית שלנו את הדרך שהלכו בה אבותנו - נדבר מהקב"ה מכל הטוב שהוא עושה עמנו, וממילא הקטטות והמרמור לא ימצא מקום בלבנו, אדרבה נראה את כל הטוב שיש לנו, נראה את כל הטוב שבסובבים אותנו, וזה נקרא גדול המעשה - באיכות, שנכניס דעת טובה בבני בתינו וממילא יבואו הרבה מעשים טובים.

כאשר יש לאדם קשי, כגון שהבית שלו קטן, או שאין לו פרנסה ברוח או שהוא מצפה ומבין רב לישועה כל שהיא וזו בוששת מלבו, זה הזמן לקנות נאמנות לבורא, לדבר עם הקב"ה על הקשי, לפרט את כל הטוב שבו יש לנו, ולהודות על כך לשמח שהבעיות הם כל כך גדולות, לשמח שאנו יהודים ואנו יודעים שהתכלית זה לא העולם הזה, שהאשר האמתי הוא בעולם הבא, להתבונן הידך אע"פ לא נהיים מוקמרים וכוסעים, אלא אדרבה אנו משרדים שמחה ואמונה.

כאשר אדם חיובי הוא יראה טוב גם כשהכל נראה לא טוב, וכאשר אדם שיליו הוא יראה רך גם כשהכל טוב לו, ויש איזה פרט קטן שחסרו לו, כמו שאמר הנבון 'יכל זה איננו שוה לי'.

ולפיכך התורה מאריכה בנסיונות והקשיים שהיו לאבותינו, ללמדנו שלמרות שבדאי היה להם קשה, הם ראו את כל הטוב שבו יש להם, הם הפכו כל קשי לקרבת ה', הם התנשאו מכל נסיון, וכענין שער רואים בעקרת יצחק, שה' לא רצה ללום מאברהם, ה' רצה להקנות לו עוד נאמנות, וכאשר אברהם הלך יחד עם יצחק בשביל לשחט את יצחק מרב נאמנות לבורא, כבר לא היה ערך בעקרת עצמה, כי אברהם יצחק כבר קנה את הנאמנות, הם דברו מהקב"ה הם שמחו בקב"ה ובקשי שהוא שולח להם, וזה היה תכלית הנסיון.

וכן אע"ר רואים אצל דוד מלכנו שסבל כל כך הרבה מבית ומחוץ, ועל הכל הוא המליך את הקב"ה, הוא שמח בטוב שיש לו ואמר 'אהללה ה' בתי ואמרה לאלכי בעודי' - עצם זה שאני חי ובריא זה שוה הכל.

וזה שדוד מלכנו אומר 'אודך ה' כי עניתני ותהי לי לישועה' - דוקא הקשי זה מה שמביא לי את הישועה שלי, דוקא כאשר לא הולך לנו נזכר שה' שולח לנו את הקשי בכדי שנעריך את הטוב, הקב"ה חפץ לראות את הנאמנות שלנו אליו, כמו שמובא אין ספור פעמים בוה"ק, כמה ה' מיתעעש כאשר יהודי עושה את רצונו, ה' אוי ה' מתפאר בו ואומר 'חיוני בני חביבי דעסקי בהדווא דילי' וכן עוד לשונות כאלו ה' מתפאר כשאנו נאמנים אליו מתוך קשי וצער.

פנינים לזמן קיץ

בספירת העומר אנו צריכים לקפר כל יום עוד טוב ועוד טוב, נספר את הכבד את הכליות את הראות וכן הלאה, נתבונן שכל המשפחה שלנו בריאים, שאנו לא שוכבים בבתי חולים ומוקפים במכשירים רח"ל, ונתמלא בשמחה. נבוא הביתה ונספר עוד טוב ועוד טוב, ולא נתן לקשי הקטן לגמור את כל הטוב שאני מקפיד בו.

בימים אלו ימי הקיץ עלינו להשמר בכל משמרה להראות כמה אנו נאמנים לבורא ושומרים על עינינו בקדושה ובטהרה, לא להסתובב סתם ברחובות חלילה, להיות סמונים בבתי מדרשות, לרדק בתורה הקדושה, בצדיקים והתלמידים חכמים, לנצל את הזמן לקנות חיי נצח, שהראש יהיה שקוע בלמוד בדבקות בבורא בעשית חסד.

שליטה נכונה על הרגשות

"אמר אל ההגנים... לנפש לא ישמא בעמיו"

נראה לכאור בטעם אסור זה, שההגנים הם האנשים שמורים לעם את דרך ה', ועל כן הם צריכים להיות בשלוח ובשמחה תמיד, ולשלט על הרגשות שלהם ולא להקנס לעצבות, וכאשר אדם נפטר לבית עולמו זה עלול להביא לידי איש ועצבות, ולפיכך נצטוו הכהן גדול שתקדש במעלה יתרה, והוא ראש הצדיקים המורים את דרך ה' בעולם, שלא להטמאות כלל ואפילו לשבעה קרובים. ולא עוד אלא שבעת שטרית אחד מקרוביו הוא ממשיך לעבד כמו שלא ארע מאומה.

זה למוד לכל אחד ואחד שישלט על רגשותיו ולא יתן למאראות הזמן והפרע לישוב דעתו. אלא ישאר תמיד בשלוח ובשמחה וכלב מתון וסבלן לכל אחד ואחד. וכבר לזכות לכל על האדם לתרגל עם עצמו כל מיני מארעות קשים, שיחכו שיעברו עליו, ולדבר עם עצמו שישאר בישוב הדעת, ולא יתפרץ חס ושלום על הסוככים אותו.

פנינים מצוידיים

בימים אלו שאנו נוהגים מקצת דיני אבלות על כ"ד אף תלמיד רבי עקיבא שפטר על שלא נהגו כבוד זה בזה, זה זמן לחשובו נפש עם עצמנו, האם אנו חיים כל הזמן רק את עצמנו ואת הצרכים שלנו, או שאנו מסתכלים סביבנו, וחיים קצת גם את האנשים שמסביב.

האם אנו מתפללים גם על הצרכים של אחרים, או שכל התפלות שלנו זה רק על עצמנו, האם אנו מתפללים על כל כלי ישראל ששוכב בתשובה שלמה, שיהיה לנו בראות ונחת.

נקדיש בכל יום זמן לתפלה על החבר שיזכה לילדים קשרים וצדיקים, על חבר אחר שיזכה למצוא את זוגו ושיצליח בחיי הנשואין.

נצא מהקפסא מהחיים הפרטים שלנו, נשב עם אחרים וננסה לעזר, להקשיב לסייע, נשב עם בני פתינו ונתן להם את כל הזמן לא להיות עסוקים וטרודים כל הזמן במטלות האישיות שלנו, שכל מה שהצרכים של הולת מה שיקנה לנו עולם.

הבא, זו המטרה שלשמה נשלחנו לעולם, נתן לבני פתינו את ההרגשה שכל כולנו שלהם.

זה מה שרבי עקיבא למד לתלמידיו 'שלי ושלכם שלה הוא' - כל המעלות הרחניניות שהשגתה, הפל בזכות בני ביתי, זה מה שרבי עקיבא הוציא מהלמוד שלו, ואת זה הוא הנחיל לתלמידיו, ומי שחי את דברי רבי עקיבא זכה לתורת חיים, התורה נתנה לו חיים.

שמירה קבל את הדין באהבה. פרש ידיו למרומים ואמר 'ובנו של עולם אני ולא יודע מי עשה לי את הרעה הזו, אבל אני בטוח שהכל סגון ומסבב מתוך טובותי האמתית, וכן על ידי כך אני נעשה חזק ואמין בדעתו'. הספור לא הסתיים בזה, אחרי שלושה ימים התעוררו הלשונות הרעות ללחך את אגני הרב הצעיר. 'חלול ה' הרב של בית הנקנס בונה בלי אשורים, מי התיר לנו ללמד תורה מפיה'.

בקצרו אחרי כמה ימים, פנה הנביא לר' שמריה ואמר, 'צד לי מאד כבוד הרב אבל ישנם כמה הפתלים שלא הוציאו לשמוע את דרשתך... תבין אותי. ר' שמריה חש צמרמורת של עלבון בנוסף, הוא עבר לבית הנקנס אתה שבוע אחד כך הגיע צות ההרסיה עם פטישים ונפץ את התרסה החדשה, ר' שמריה הרגיש שאין לו עוד מה להשאר במקום, והלה שלט להשכרה על הבית, אחרי שבועים חמם על שכרות, ועבר לנוע עם כל משפחתו בחצון.

עשרים וארבע שנים הלפני ביעף והרב שמריה הפך לאב חנוני של מאות משפחות שתקעו שם יחד, הוא יסד תלמודי תורה ובתי ספר, ישיבות ומסריים, וקהלות הינה לאחת הקהלות החשובות. הרבנית גם היא רותה רוב נחת מרהקלה, אך הצלחת של הביתיה מהעגירה הדומית, עדין עברה בלבה - צלקת שקשה לסלוח עליה.

חול המועד כסות כל בני הקהלה האויו לדרשתו של רב - בין מנחה לערביה, אחרי ערביה עלה לבמה יורדי כסוף כבן ששים, ואמר טרור ורבותי יש לי רבה צרות ה' ירחם, וחיון סמה יש לי צרה גדולה מאד, אין לי ולבני ביתי כבוד. כרת חצי שנה אנו מסתובבים מחדד מדונות למשנהו, ממתקנים לגנים בצוריים, אחר כך עבר והסתובב בין הקהל לאסף צדקה.

כשעבר ליד שלחתי של הרב, אמר לו רבב 'כבודו יוסף יצקובוביץ', 'כן, מרוביך אנו מכירים', מהטכונה הדומית ענה הרב, עיניו של יוסף השפלה והוא בקש לסווע עם רבב לחדד עדי, שם פרץ בכבי גדול וזעק 'אני מבקש סליחה סכל הלב'. 'סליחה על סמה' שאל רבב, 'אני הוא הרשע צד הגיון, כשראיתי אתכם סוננים מרפסת ומקיימים פרטלה, הלכתי יחד על כך למועצה המקומית, ודאנתי לרודו הליכי ההרסה, ותורא מכל שדאנתי להשימץ את סמכם, במשמעות רעות שהתהלכו בקרב בני הקהלה, ונכשט מדוד לי משמים מדה כנגד מדה, אגא תסלח לי בבקשה'.

ר' שמריה נענה ואמר 'אני סולח לך סכל הלב, ואדאג שגם בני ביתי יסחלו לך. אחרי רבע שעה חזר הרב עם צדור סתחות של הדירה מהעגירה הדומית. 'בשבוע שעבר דירתו התפנתה, ואני ובני ביתי הלהטנו לתת לך אוהדה עד שתמצא מקום לדור בו'. חבוק אמרץ נעשה בין השנים, חבוק של העגרה על המדות, ולמוד מוחשי בגנינה לזולת, ולא ההפך חס ושלוה. שנוכה להתמיד בגנינה ופרשון לזולת, ולא נדבר רע על שום יודע, ובפרט שלא להזיק או לצעוד חס ושלוה, ה' יזכנו.

ספירת העמר - הקרה ררב טובו וחקדו של מלך העולם
"ספרתם לכם ממחרת השבת וגו'"

נבאר את ענין ספירת העמר על פי משל ללקיס גדול ששילט על די מדינות רבות, ברם במדינתו - היה משיגה ביותר ומספק לה די צרכה ברוח ובפשע, והנה נודע ללקיס שהדור חקדל לא מעריכים את רוב טובו וחקדו ומחמת שולדו לחיי שפע וכל טוב. מששמעו את הלקיס החליט להסיר את השגחתו מהמדינה, בכדי שגני המדינה יעריכו את הזמנים הנפלאים שישמש בהם כפיקסה ואכן הסיר הלקיס את שמירתו מהמדינה, ועל ידי כן באו אנשים בני בליעל השתלטו על המדינה והמליכו עליהם קיסר רע ואכזרי שהנהיג את בני המדינה ביד קשה.

ברם הלקיס הטוב והרחום לא שכח את בני מדינתו ושלח מרגלים בכדי לידקוד אם בני המדינה שבים מדרכיהם הלגוים, לששמעו את הם חוזרים בהם והם חפצים שישבו למלכותו מחמת רוב הערכהם להתנהגות הטובה כלפיהם, מיד הורה לצבאו האדיר להשתלט על המדינה, ולתלות את הלקיס האכזר על פתח המדינה, בכדי שכלם יזכרו לתמיד את רוב טובו של הלקיס הטוב.

לאחר מכן שלח שליחים שישעו כרוזים במדינה, שכלם יתכוננו למעמד השגבן בו יופיע המלך בקלא הודו והדרו, וישעו סעודת הודאה ואהבה יחד עם כל בני המדינה, ולא עוד אלא שיהלך לכל אחד ואחד אגרת הודאה אישית, שבו יפרט את רוב גדולתו של המלך ומיד יהיו כלם לספר את הזמנים עד המעמד הנשגב. מרב צפיתם לראות את מלכם ותפארת אהבתו לבני עמו - שעל ידי כך כלם יעריכו אותו ויתנהגו כלפיו בהתאם.

הנמשל מוכן הקב"ה בורא כל העולמות כלם, עומד ומשגיח ביותר על עמו, ואכן האבות - העריכו את מלכותו ועבדוהו כרצונו. ברם הדורות אחריהם לא העריכו מספיק את מלכותו, ועל כן שיעבד אותם הקב"ה למצרים, וכששמעו את נאקתם ואת רצונם לשוב להיות עבדי ה' בבלב, שלח את משה רבנו עליו השלום בכדי לשחרר את ישראל ולהתביע את המגורים.

אחר כך ספרו ישראל ספירת העמר מתוך צפיה ורצון להגיע ליום המיקחל שבו יראה הקב"ה את רוב רחמי וחקדו - שהוא זן ומפרנס לכל כמו שאמר חז"ל (פסוקה יד) "תורה תחלתה גמילות חסדים" וסופה גמילות חסדים".

וכבר האריך בזה מרנא החפץ חיים בהקדמתו לספרו אהבת חסה, שספורת כל התורה קלה שנדבק בדרכיו הנעלות של הבורא יתברך - שהוא רחום וחנון, ועל ידי כן נעריך גם כן את רוב הטוב והחסד שהוא עושה עמנו, ונדעה לשמו יתברך רוב הכרת הטוב, ומחמת כך מוכא במשנה (בכורים פ"א) שרק מעצרת מתחילים להביא בכורים, מפיון שאז זה הזמן של ההתבוננות ברב חסדי ה' שעמנו וההכרת הטוב כלפיו.

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לומל'ן פת"ר | ירושלים ת"ו | בראשת האון רבי מנחם ברוך יאעוה שליט"א תלמידו של מון פוסק הדור בעל "שבת הלוי" זצוק"ל

משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ♦

מתנה מתוקה או יבשה?

"התהלכתי בתוככם" - אט"ל עוקם גגו עָדן וישי, מברך קספ"ר בע"י המוסר שזכר בעולם היה אפשר לזכות להרשיע מעין עולם האן וְגוֹן עָדן, על ידי עסק התורה עם אהבת ה' דהנה אָמרו חז"ל (מנחות פ"ה ה') 'אמר רבי עקיבא, לא היה כל העולם בלוי גדאי כיום שנתנו בו שיר השירים לְיִשְׂרָאֵל, שָׁפַל הַתְּבוּאִים קִדְשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים 'קִדְשׁ קִדְשִׁים', וְצִירָה בָּאור, מה קִדְהָ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים יוֹתֵר מִכָּל הַתְּבוּאִים שֶׁרַק הוּא זָכֵה לְהִשְׁתָּרֵק קִדְשׁ קִדְשִׁים?

ויבין על פי משל למלה אהוב ונגרץ מאד שרצה להנציח בזכרונם של בני מדינתו את המעשה שנגמל עמם במלחמות שערך בעברם, וכן רצה להנציח בזכרונם את המעשים הטובים שנתנו להם במציאת המלכות ששהיו רעבים וחסרי כל, ואת המישימים, וכו'. הלב ידבק שנתנו להם.

ולצדק קה הכיו הפולה ציור קִדְהָ שְׁהוֹפִיר אֵת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם וְחָלַק אֶת הַצִּיּוֹר הַיָּהּ בְּיוֹם שִׁשִּׁים לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הַמְּדִינֹת לְטוֹבָתָם.

שמחת המלך

בין מקבלי המענות היו שתי הנקבות, היו פאלו שחלו בביתם את הציר והצירית וכו' פאלו שמואבהים הגדולה ללכל לא התפקו בנה, אלא הוסיפו לעשות וציריה מוחדת על הציר והפלא של המלה, שביצירה זו המחישו על גפי הציר את הטובות שעשה להם הפולה, ליד היבש הם עשו דגמת דבש אמתי וכו' ליד החלב וכו' וכדומה.

קשפששים הגיעו לאָנֵי המלה, הוא התפעל

מקף מאד, וְגַד בְּכַבּוֹד וּבְעִצְמוֹ לְבִיתָם, וְכִשְׂרָאָה גְּעִינָי אֶת הַצִּיּוֹר הַנִּפְלָאָה שֶׁל אוֹהֲבֵיו, אָמַר הַתְּפִלָּה גְּדוֹלָה: תְּמִיד אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם מֵאֵד, אֶבְלָה לְמִלְחָה וְלִגְדָה אֶתְכֶם אוֹתִי מֵאֵד... וְחִזַּר בְּשִׂמְחָה לְאַמְרוֹנוֹ.

כרח של קנאה

השמועה עשתה לה נזפים שהפלה שמת מאד מנעשיהם של אוהביו, ואחרים ששמעו מקף התקאו באהבים והחלו להציג את מחסור אהבתם למלה קשיטה של נאמנות, והקרינו ברחובות: נאמני הפלה משאירים את הציר שנתנו להם מהמלה בתגובתו ואינם משינים ואינם מוסיפים בו שום דבר קל!!!

וכן הקרינו: המשנה והמוסר דבר על הציר שנתנו לו מהמלה, הרי הוא מְזוּלָה בְּכַבּוֹד הַמְּלָאָה!!!

וכמוכן הַכְרִזְתֶּם בְּצַדֵּה הַמִּבֵּי שֶׁדָּעִשׂוּ שְׂאֵים אוֹהֲבֵי הַמְּלָאָה וְהֵבִיאוּ שְׁהִפְלָה בְּדוֹא יִשִּׁיב לוֹ אוֹהֲבֵיו, לִבְנֵי הַתְּמִידוֹ פְּנִים שֶׁזָּה שֶׁהֵם לֹא שִׁבְחוּ אֶת מַתְּנַת הַמְּלָאָה, זֶה כְּבִיכּוֹל נוֹבֵעַ מִנְּאֻמֹתֵיהֶם לְמִלְחָה, וְהַבְּרִיזְתֶּם רָצוּ לְפָסֵל אֶת מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אוֹהֲבֵי הַמְּלָאָה מִקְּנֻאָתָם בָּהֶם, וּבְטִעֵנָה שִׁכְבּוּכֵל הוּא שֶׁשִּׁבְחוּ אֶת מַתְּנַת הַמְּלָאָה זֶהוּ חֶסֶד נְאֻמֹת לְמִלְחָה.

אך משימע הפולה את הכרזותיהם, קעס עליהם ואמרו: פמה טפשים הם שאינם מבינים שזהו החת הגדול לפני, לשבח את מתנתה, שבה מנגלה אהבת האזרחים אלי. לבן גזר הפולה ואמר: אותם אוהבים ששבחו את מתנתה, זמנים הם לקלי בכל שבע ושבע לבקש ולקבל כל אשר יחפץ להם, ואלו שאינם אוהבי, אינו רוצה לראותם, אלא פעם אחת בשנה.

מתיקות לבו של אהב

חזוקה וסגרה שאי אפשר להבין זה את עמק רצונה, כמו שכתוב: "תורת ה' תמימה" ו"תמימה" מורה על קה שמתורה היא סגורה וחסומה.

מתיקות הניסים

== מכתבים לעמית ==

כסף משמים

ביום חמישי בשבוע שעבר, יצאתי עם ילדי לקניות לשבת, בדרכי ראיתי אבא אחד שחוקר עם ילדיו ואומר להם: 'בואו נתפלל לה' על הפרות וה'יקרות': תוך כדי שאני ממשיך בהליכתי, התבוננתי בדרכים ששמעתי אותו אומר לילדיו ונסיתי להבין מה הוא התכוון לומר.

הבנתי שכנראה אין להם כסף לקנות פירות וירקות לשבת הקרבה ובאה, והבנתי שיש לי כאן הזדמנות לקיים מצות צדקה וגמילות חסדים בהדור רב. הוצאתי מאה שש מכיס ושבעתי על עקבותי על מנת להודי לאותו הילד את הכסף.

אך דא עקא, האיש לא נראה באפק, הסתובבתי לכאן ולכאן ולא מצאתי אותו. לכאורה היה נראה שאין לי ברירה אלא לבטל את התכנית לגמול עמו סוד מוכן שאני לא מוצא אותו, אבל לא רציתי לתור על ההזדמנות המיוחדת הזאת, אך מה עושים, אין אני מוצא אותו?

חשבתי לעצמי, הרי מהאיש הזה בעצמו שמעתי באיזה חו חו משתמש - בכח התפלה, כפי שהוא מלמד את ילדיו להתפלל על הפרות וה'יקרות, אז גם במצב של עניות לה' ובקשתי ממנו, רבוננו של עולם, אני מאד רוצה לגמול חסד עם היהודי הזה, נראה לי איפה הוא.

טרם סימתי את תפילתי והנה הבחנתי שהיהודי הזה יושב בנגה על הספסל וראיתי היאר שפתיני נעות בתפלה, כנראה על... הפרות וה'יקרות, שמחתי מאד שנה ענה לתפילתי, ומיד נגשתי אליו כשהספסל בדי.

רציתי להעביר את הכסף הזה למשפחה לצדקה שבת, אמרתי לו, האיש קום על רגלי ואמר: לא יאמרו אני באמצע לבקש מה' שישלח לי כסף לקנות לשבת, עוד לא סימתי להתפלל וה' שלח לי אותך כך מהר?!

האיש התפעל ואמר: רק בעם ישראל

« המשך המעשה בעמוד ד'

המשיך הפחץ מיים ואמר לפני ה': ורועי ישראל הקדושים, קמשה רבנו וְדוּד מַלְכֵנו וְשַׁלְמֵנו חַכְמֵנו, עֲמִדוּ וְהִתְאָמְצוּ לְגַלּוֹת אֶת אֲהַבְתְּכֵם אֵלֵינוּ הַחֲתוּמָה בְּתוֹרָתְךָ וְנִרְמֵנו לְעִמְקֵי לֵאבֹה אוֹתְךָ וְגִדְלֵי יִשְׂרָאֵל פָּרְשׂוּ אֶת הַתּוֹרָה כֵּל כֵּן נִפְלָא, אִם כֵּן רֵאוי לָךְ לְגַלּוֹת אוֹתְךָ וְלִשְׁלַח לָנוּ אֶת מִשְׁחֵי צִדְקַתְּךָ שִׁנְגֵּלָה לָנוּ אֶת טַעְמֵי הַתּוֹרָה (מִפְּסָקִים בְּמִדְוָת עַל שׁו"ס ח.).

מתיקות בעקבות זיונות

וכש'בזבזנו במהלך תייו של דוד מלכנו, נמצא שהוא היה יהודי המבואה מאד בעיני מישראל שרצו להחשיב אותו כמו שאינו יהודי כלל, מן החשב שהוא בא ממזע רות המואביה ומואבי אינו ראוי לבא בפקה, ומהךר היה נתון לזכרון גדול שלאל פסקי עד שבא עמישא פו וקר הישמיאלי ותרף את נפשו למען דוד מלכנו ואמר, מי ששוען שדוד אינו יהודי, ידקר בךרב (במחט עז).

דוד מלכנו מודה על כך לה' מאד מאד במזמורי ההלל על שהציל את נפשו והתיר את המוסרות בגויים ח'ו, מהמת שגם אמו של רחבעם היתה גיורת עמונית, ורק בכת דרשת מואבי ולא מואבית, עמוני ולא עמונית, נשאך שם ישראל על דוד

ורחבעם (שם), וגם בהמשך תייו של דוד היו לו זיונות רבים וגם היו לו אויבים רבים ולאור כל הבזיונות הללו שגרומו לו שפלות גדולה מאד, יכל לזכות לזלות פרושים רבים בפסוקי התורה בלי שהדבר יטב לו שום הזות העצת.

חדוש של שירה

וכגון שגלה הפסוקי שגמר בתורה על הלויים "בפתח ישא", מלכנו שהלויים צריכים לשיר לפני ה' בכלי נגינה, כמבואר בפסוקים שאמר בתהלים: "שאז זכרה ותגן תף פזר נעים עם נבל", ושהו חדוש עצום שאינו מנח כלל בפשט פסוקי התורה, אכל דוד מלכנו ידע שרצון ה' הוא לעבודו בשמחה וכמו שפיתב שפל הקללות המובאות בפרשתנו ובפרשת פי תוהו בן פות "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב סל", הניע ששל האדם לעבד את ה' בשמחה ובקדוה הטוב על שוטבות ש' עושה עמו, ולכן הוא מלמד אותנו בתהלים: "עבדו את ה' בשמחה באז לקניו ברנח".

ומפיון שהבין שזה רצון ה' האמיתי, לכן דרש את הפסוקים ולמד בהם שהלויים צריכים לנגן לפני ה' בכלי שיר, ושלמה בנו למד ממונו ואף הוא

נהג קמותו והוסיף לעשות גבית המקדש את הים של שלמה והוסיף לעשות עשרה פידרות, עשרה שלחנות, ועשר מנורות וכן הוסיף עוד שני רובים גדולים מלבד הפרובים ששל הארון.

אוהבים מול אויבים

וכמו כן נטע גבית המקדש נטיעות של זהב, אף על פי שלא מזכר בתורה שום מצוה כזאת, פי אהבתו הגדולה ללפה ה' ורמז לו להבין שראוי לעשות מצעות פזר חדי ולכבד את ה' בביתו, בית המקדש, ולאום הם אורבי הפולה שהזכירו בפשיל שנתהרר היא מתנת הפולה ה', ודוד ושלמה מלכניו החפזו והוסיפו על הפעות המובאות בתורה מתיקיות רבות מאהבתם הגדולה ללפה ה'.

ודוא ורחבעם פו נבט וחבריהם שחלקיו על דוד ושלמה, הם פאותם האנשים [ההזכרים בפשיל] שאינם אורבי הפולה שהעמידו פנים כנאמני הפולה, שבאו בעטעות כלפי דוד ושלמה וטענו שהם עוברים על כל תוסיף ושאך טענות פיצא פזה, ובאמת, אם דוד ושלמה עשו זאת, בנדאי אין ככה שלשים כל תוסיף ועי' וישלמי פאז ס' הד, ומס' כ' וזר רבנו פתי' שמות כ' ה'.

מתיקות מגלת אב ובנו

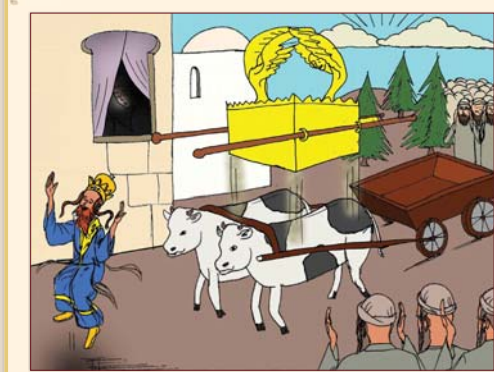
הסודות הנראים בהתמזגים בה, ראוי לנו להבין במגלה זו בדברים השקיים לכל אחד מעמנו ולגלות בה את השוטבות הנחסיים ש' ואמל עמנו, ויבאר בפשטנו ושלמה בן אב את הפותשות של אהבת

אזניו וכדומה הנחמדים והנפלאים, הוא נזכר בקב"ה שפרא את כל הנפלאות והמתיקיות היללו.

ועל כך כתב שלמה את מגלת שיר השירים, שמלבד

לפי ה'נל לבנו, שפאשר דוד מלכנו היה רואה את שלמה בנו, היה מתמלא באהבת ה' ולא פקמוני עם שאוהבים את גנמם התינוק מאהבה גשמיית וחסרת תכו, אלא שפדודר ראה את שלמה ואת עיניו ואת

מתיקות אש ההודאה

בציור שלפנינו: כל מהותו של דוד מלכנו היא שירה והודאה לבורא יתברך על כל חסד וחסד שגומל עמנו הפקט כביראות כל אבר מאבר גופנו כאומרי: "כרי נפשי את ה' וכל קרבי שקייו את שם קדשו", וכפי שנזכר בציור זה, היאך דוד מפא ומכרזר לפני ה', ולא נחלש בדעתו מאשתו מיכל הנשקפת מהחילו וכוה להנהגוה. כיצד הנהגוה של דוד היתה ההנהג לבני בית המקדש?

על כך במאמר: 'מתיקות שירת שיר השירים'.

בציור שבכותרת הגיליון: משיח צדקנו עומד על גג בית המקדש ומבאר את טעמי מצוות התורה ונפרת האש היקדדת על גבי הפוכח.

מה הקשר בין מידות ליג בעמר לאש הפוכח ולבניו בית המקדש שרד מאש?

על כך במאמר: 'מתיקות שמחת ליג בעמר'.

עצות מתוקות

בספירת העמר ראוי לבנו להודות לה' ולבקש ממנו על כל חסדיו ושלשנו שפון כל חסדיו ה' תלויים בעמר שהוא האכל, ולקבו שראוי לבנו בספירת העמר להודות ולבקש מוה' על בני חסדיו שגדלים ומתקיימים על ידי העמר - האכל, שהרי אמרו חז"ל (מסכת ט"ו) על הפסוק: "על זאת יתפלל כל חסיד המדבר לעת זמאו" ו', אשה, ומקא אנט למדום שראוי לאדם לבקש מה' תמיד על אריות מיקה ושטותיה ועל בריאתה של אשתו, כי האשה נקראת מחמד עינו של האדם (ויקרא כ"ו טו) ולגדלה האדם בעמר ובגרה ואימה.

מתוקות יחיד

רבוננו של עולם, חמל עלי וחנני בעינינו וטובה לרצות ולגור לכל אדם מישאל, וסוף האותם שאינם מפרים לי טובה ושאינם משיבים לי טובה כפי שגמלתי עמכם, ובזכות זה התמלא עלי ברחמים ותתנהג עם אתה עמי לפני משורת הדין והלטיב לי, אף על פי שגמלתי לך פסוק בספירת טובה, ותאריך את ימי אשונתי ואת מיימיה ושנותיהם של בני ביתי ושל כל עמך, ישאל בבריאות שלמה, וינמנו בחמלתו כפואו ויאלק להכי קל טובה ולעבדו פאתה ובחסד נמרא אמו סלה.

שקבל אבר מאברי הגוף, שהם כוליים ב'לכבך' ויש לארוב עליהם את ה'.

וכן דבר על חסד נפשך, בדברו על חסד הים שבגוף, כמו שכתוב בנפשו: "שלחתי פרים רמונים" שפדבר מחסד רמנו שנשלחו וכן כל הגוף והוא מיטיב לאדם כפרדס המצמיח לו רמונים. ודבר ענין חסד 'מאדך', ככה שדבר על רמות האשה והזדים שה' נותן לאדם, שנקראים מאדור של אדם וכן דבר על הפסוק ויכריח שה' נותן לאדם, כגון בפסוק: "אם יושא את כל ידו ביהוה" שגם זה נקרא מאדור של אדם ועל הכל נקרא לה' ולקדשו להודות ולהפיר על פני טובה לה' יתברך.

התנאי הקודם לבניית בית המקדש

ישתה יובן מדוע בית המקדש לא נבנה על ידי דוד ושלמה, ששונם שביית המקדש בלי דוד ושלמה היסוד בו העקר, כי המפורש העקרי של בית המקדש היא להגביר בעם ישראל את אהבתם לה', ולכן היה צריך להמתין עד שיבאו דוד מלכנו ועורר בעם ישראל את האהבה ה'

אותם לאור העולם (אורח כ"ד), ואזיבם אלו לא הבינו שהאהבה ה' שדוד ושלמה דברו בה היא מכלית התורה ומצוותיה, כמו ש: "מה ה' אליך? שאל מעמקו כי אם ליראה... ולאברה אתו".

שבועה של אהבה ה'

"השבועה שאינך שחולת אהבה אני", שלמה מכריז בנגד אוזניו שפך אהד מרס לא יצליח לעולם להניא אותו מאהבת ה' העצומה שבועות קרבו, וזה הוא נשבע בגני משפחתו שבועת אהבה לה'.

פעניו ביננים על אפי מים יתצות בהקלב"ו, דוד היה משבח את ה' בלתינה מתבונן פענים על שלמה כגון והיה נפר כהן שהן זדומות לעיני היונה ומשקפות את הנאמנות שקבל בטבעו מדוד אביו, וינה שפחדת במדת הנאמנות שרדו פה. וכן הורה לה' על אבר, על כל הלתיים שאינם השפתיים: על הזדים, על הפעיים ועל השקונים ועל גבה וקומת האדם, פנבאר שום פסוקים: "לחיו בערות הבשם... שפתויו בששם... ידיו גלילו וכו... מעיו עשת שו... שוקיו עמודי שש... מראיהו בלגנוו כזור כארזים".

ועל כל זה הוא שר על דוד אביו: "חבו ממתיהם וזלו מפרסיהם", כל היום דוד מלכנו משבח בכו את ה' על כל החמדות והחסדים שפשה בגופו ובגוף בני משפחתו.

מתיקות שירת קדש הקדשים

ושלמה הם דבר אחד, ששלמה הקשיף את דוד אביו ונלה את מחשבותיו של אביו בעם, ובקב פרשו את דרכם ותורתם של משה ואהרן, ופי זה יובן מדוע דוד ושלמה לא האריכו ימים ושנים, שדוד חי שבעים שנה ושלמה חי חמישים ושנים שנים בלבד, כי שלמה ודוד הם אחד בשמותיהם של שניהם יחד זה מואה עשרים ושנים שנים. וכשדברתם את שנותיהם לשנותיהם של משה ואהרן, נמצא שמושה חי מאה ועשרים שנה ואהרן חי מאה עשרים ושלש שנים, ושנותיהם של דוד ושלמה עשרים שנים, שמושה עשרים ושנים, שזהו הזמן המוצע בין שנותיו של משה לשנותיו של אהרן, כי הם גלו את דעתם הפנימית של משה ואהרן.

איך אהבנים את ה'?

המורם המאמור, ששקדם עוסק בתורה עם אהבת ה', הרי הוא זוכה שלפדור הוא גבדר קדש קדשים ולכן הוא טובע טעם עולם הכא וכן עין גלמוד, ואת אהבת ה' אנו לומדים מןקולת שיר השירים שהיא מגלת אהבת ה', בפסוקים אמר: "אהבת את ה' אליך", ודרשו חז"ל, את לרבות תלמידי חכמים, כי התלמידי חכמים מוללים לעם אף לארוב את ה', לארוב אותו יתברך "ככל לבבך" על לבבך, ובכל נפשך" - על נפשך, ובכל מאדך" - על מאדך, וכמו שעשה שלמה מלכנו במגלת שיר השירים, ששם דבר על חסד ה'

ה' שהיו לך דוד אביו: "דודי שלח ידו", תלך שה' בורא לאדם, זה נחשב כמו שה' שלח את ידו אל האבא ומגלה לו את חבתו אליו כגון שברא עבורו, "זמני המו לעיר", הקב"ה נותן ללך מעיים שמקודרים באבא אהבת ה' עצומה.

"קמתי אני לפתח לדודי ודודי נספו מור ואנעמתי מור עבר", הן הוא מור - בשם והענג גדול לאבא, כי מרבו ויהי לאבא עולם הכא גדול ועצום מאד, וכל שכן אם יש לו בן נוסף, שהיה לו מקד עולם הכא כפול וכלול.

תכלית התורה

התנאי השמרים הסכנים בעיר המוני פעניו נשא את רידי מעלי שמי החמות, אותם שאינם אהבי ה' הפלה, כדואר ודרכם, העמידו פנים של שומרי חומות המלך ה' והכו את דוד ושלמה כביוטאל רבים שבו אותם, ופענו שאינם מלך ישראל מפני שהתקנאו בהם על שהם אהבי ה' גדולים, בעוד שאלות אורבים את אהבה זאת, ולכן שגולתם כשכבולו הדבור שלהם כל היום מאהבת ה' הוא דבר שלילי שאינו רצוי למלך בעיני ה'.

כי פענו שאילו הם דרכים תשיים שאינם כותבים בתורה ולא שמענו מאבותינו הנגות כאלו, ומה גם שבפון תהר ראוי להם ללמוד תורה, פה פענו אותם אורבים, וננוו את שפי נשכל, קהלת ונשי השירים, עד שבאו ננסת הגדולה והוציאו

עתה יובן מדוע דרוק מגלת שיר השירים נקראת קדש קדשים, מפני שבה מכלית האהבה ה' העצומה שבלב של אהבי ה' המלך ה', ובזה ה' בוחר ביומר, ונאלו שום אהבי המלך ה' הם זכים להתראות לפני המלך ה' בכל יום ובקרת אולם שלת שבת שהם מתקשרת אהבת ה' בלבם ביותר על כל החסדים שעשה ה' בבריאה בששית ימי בראשית ועל כל החסדים האישיים שקבל עמכם ה' במשך השבוע.

ולעפת זאת, אותם שאינם אהבי ה', אינם זוכים להתראות לפני ה' אלא פעם בשנה - בראש השנה, שאז ה' דן את העולם ויגלם עוברים לפניו כגני מורו, ונס אז הם עומדים לפני ה' רק באימה וביקאה ואינם זוכים לחוש בנסוף ליראה העצרת ועל גם את אהבת המלך ה' אליהם, כי מנדעם אינם אהבים קראי את ה', אם פן אף יבנו שה' אכן אהבה אותם מאד!!

ויפון שגמלת שיר השירים גלה שלמה את המיןקדש לפני אהבת ה' התקנא ששהו בלב של אהבי המלך דוד מלכנו, לבן ומצא שבמקנה לו בנח הפרוש לתורת משה שהיא תורה המימה ששומיה בה חממה ה', שהיא מלי אהבת ה', ולכן דרוק מגלה זו נקראת קדש קדשים.

מבארי דרכם של משה ואהרן

ועל שלמה נאמר: "ברא פורע דאבתי", שדוד

ועד שיבוא אחריו שלמה בנו שיגלה את עמק המחשבות של אהבת ה' של אביו, וקשה להגותה לפאת דעת קדושה. היה הזמן הראוי לבנות בית המקדש, שבו ילמדו הכהנים את העם

לאהב את ה' על חסדיו שבאברי גופם על ידי התבוננות באברי הקרבות הדומים לאבריהם, וזאת בלוי שירת הלויים ששרים את מזמוריו של דוד מלפני, ואהבו הגדול של המלך ה', ועל

פן עליו להתחזק בנדות התורה הטוב לה', כדי לראות בקרבו בבגון בית המקדש ובביאת גואל צדק שיבוא אלנו את עמק מחשבות אהבת ה' של זמני דוד ושלמה.

מתיקות שמוחת ל"ג בעמור

עורבים עליו משקרים ומשיים רבים, וחיזוק תקן ידע נאמנה שבנדיאי עוד יזכה לראות בישיעת ה', פרי עיקב שרק לאחר משקרים רבים, זכה לראות במומש משאלתו, לזכות בתלמידים הגונים.

כותב הרפ"א (סוף עמ' 2), שביום ל"ג בעמור מרבין קצת בשמחה, ובסבת השמחה ביום זה, יש לכאור משום שבתחלה היו לבי עקבא תלמידים לא הגונים ורבי עקיבא היה מקבל לסבל אותם, מפני שמתחלתו הוא בעצמו היה עם הארץ (ירושלמי תלמודי חכמים פסחים טו).

ואף על פי שמתלמידיו הללו היו קאתם תלמידים חכמים שאותם הוא שנה בחיזו עם הארץ, ועל תלמידיו חכמים כמוהם הוא אמר, 'מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כמחור, כי ראה שאינם מקומים את לומדם ואינם מקבדים זה את זה, ככל זאת הוא לא נפל ברוחו, פראותו שגם תלמידיו אינם הגונים, ועיניהם צרה זה בזה וירידתו, וקנה אף ה' ככל לבו שנתן אותו לתלמידים הגונים שיבקלו מפניו את המדות הטובות הנלמדות מהתורה ולא רק תורה, כדי שהיא לא תהיה תורה על קנת לקנטו, קאיתם תלמידים לא הגונים.

ממשבר למאד

ולאר עשרים וארבעה אלה משרים שעברו על רבי עקיבא בפסידתם של תלמידיו, וזה לראות בישיבתו שה' שעב לשונותו וקנה אותו המושא תלמידים הגונים (בבבא סב) ובראש הנה רשבי, ומפיו שיום הולדתו של ביום ל"ג בעמור, לכן עושים ביום זה שמוחה והשמחה היא על המדות הנקבלות של רבי עקיבא רבו, שהיו יזן קבל בסבלנות את תלמידיו שלא היו הגונים ולא התאבדו מלכות לה' שימו לו תלמידים הגונים, עד שנתנו לו את רשבי וחכביו. יום זה מחק את רוחו של היהודי, שגם אם

אש של נאמנות דעת

וקאש שמדליקים בל"ג בעמור מסמלת כוזה ענינים: א. את מודת הנאמנות הדולה באש וקשדת שהיתה לרשבי גלפי רבי עקיבא, שעל ידה זכה לקבל מונו את מעלותיו הטובות. ב. האש מפיחה את האש של בית המקדש, כי רשבי קבל מרבי עקיבא דעת של מדות טובות ואהבת ה' שהיא הדעת של בית המקדש שבו למדו הפתנים את העם לאהב את ה' על חסדיו ה' שבאברי גופם דרך התבוננות באברי הקרבות, ואמרו חז"ל (פסחים לו), כל מי שיש בו דעת, כאלו נבנה בית המקדש בגימיו, לכן

מדליקים אש, כי בלבו של רשבי דלקה אש של אהבת ה' ומדות רחומות כלפי הבריות, שהיא קאש שמקנה על צפי המופח שמשנה למדו מדות טובות ואהבת ה'.

הקצנים שקהם מדליקים את מדורת ל"ג בעמור ומזיזים את השש והסתנו שרבי עקיבא ישן עליהם ועסק בתורה מתוך שנית ודחמ, וקנה גדל והגיע לדרגתו הרמה, והשמן שיצאים בפדורה מפיח את השמן שהיו יצאים בפדורה ובתנאות בבית המקדש, וכשם שפאשר עקב אביו היה חסר קל, יצטרק שמו על צפי האבן לכבוד ה', קפ אנו, שאין לנו את בית המקדש ואין לנו את האפשרות להעלות קרבות לכבוד ה', אנו יצאים שמו באש לכבוד ה', והכל אינו אלא לפיכך בלבד, שמימנדי אוננו לכפי לעקר תפול שזאה אש המופח שאותה אנו מושתקתו לראות בקרבו.

אש הגאולה

ומפיו שהאש הזאת היא רק זכר לאש של בית המקדש, של מדליקים אותה בכל מקומות מושבות ישראל ולא רק בירושלים שהיא עמך של בית המקדש, כי האש הזאת היא דרומית האש של אליהו בהר הקדש את שם שמים ועל ידה גלם עקמו: ה' הוא הגאולים, ה' הוא הגאולים.

וקשם שאמרו חז"ל (יוקא אב), שבתחלה היו מביאים על צפי המופח אש מן ההדיוט ועליה היתה יורדת אש מן השמים, כך אנו מדליקים את מדורת ל"ג בעמור באש שלנו ומשתקקים שהשקה יוריד לנו את בית המקדש של אש (בבבא סב).

המועד מתיקות הניסים

אפשר לראות כאלו מקרים: לאחר מכן הוא ספר לי שכל חייו מבסס על אמונה בה' והוא וזאת בחוש היא ה' מנהיג את העולם, בקשתי ממנו ספור לנגמא וכן הוא ספר: לאחר נשואי בקשתי מה' שיראה לי בחוש שהוא משיגי עלי, באותם ימים היתי נוהג ליסוע ממקום למקום עם אופנים, אם לי שיש אחד נסעתי לבית מדרש הרחוק מביתי על מנת ללמוד עם חברי ועוד על לשעות הקטנות של הלילה. כשחזרתי, השעה היתה ארבע לפנות בקר ובחובות לה' היתה נמצאת נפש חיה, כאשר

כבר התרחקתי מבית המדרש, הבחנתי שאני נוסע בלי אירי בגלגלים ולפני ישנה דרך ארקה, שלא אוכל לסייע את הדרך הוא בלי אירי. הבנתי שאין לי ברירה, אלא לקשר את האופנים וללכת לבית ברגל, קשרתי אותם והתחלתי ללכת, אלא שאו הרגשתי שאני עך מאד ויהיה קשה לי מאד ללכת את הדרך הארקה הזאת ברגל, קניתי לישועת ה'... לקבל עוזר לירי רכב שעליו קשרות אופנים ושואל אותי: אתה צריך עזרה? הפלא הגדול הוא שהוא לא ראה כלל את האופנים שלי שכאמור היו קשרות במרחק ממני ובכלל זה פלא שאדם שואל אם אני צריך עזרה בלי שאבקש ממנו כלום.

אמרתי לה: אין לי אירי בגלגל האופנים, וכנראה שלא תוכל לעזר לי, כי מסבת פשה פנציה: אבל לא פן היה, התברר שנהג הרוב היה איש שהמקצוע שלו הוא לתקן אופנים, הוא השקיע אותי לרבו עד למקום שגמדו שם האופנים שלי, הוציא פנמיית חדשה והחליף אותה בפנמיית הישנה, נפח את הפנמיית במשאבה והיתה ברובה וגם סרב ללכת על כך שום תשלום.

כך נוכחתי לראות שה' משיגי עלי ורואה את השקש שלי ומחליף אותי ממפיצ לזונה, אך על פי שלא עשיתי שום השתדלות לקבל ההשתדלות היתה שקייתי לישועת ה'!

ה. י. ב. ויושלים

ת.ד 102 בני ברק
טל: 03-5055919
19319191@gmail.com

זהו זה! מאמינים

גיליון שבעי מבית 'בני אמונים'

פרשת בהר בהקדתי תשפ"ג שנה ט | גיליון סס' 482

בניי אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שְׁעָרִים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

נוהגים כבוד בענינת אמן

ביום ל"ג בעומר שולח בשיבוע האחרון, הסתיימו שלושים וישליש העמים הראשונים של ספירת העמר. בימים אלו נוהגים אנו במנהגי אבולת לזכר האמן הנורא שהתרחש במהלכם - פטירתם של עשרים וארבעה אלק תלמידי רבי עקיבא. תלמידי חכמים המפליגים אלו, שזנו לשלוח צמא ממימי תורה של התמא הקדוש רבי עקיבא, ונטרו "מפני שפרחו ונגו כבוד וזוהר".

בדאי תתמנה, וקוראים נבכרים, על פשוט זה, העוסק תמיד בחוק לאמירת ברכות וצנינת אמן, עוסק הפעם במקרא עצמו זה איש בדרך כלל וגילשו לפרשנות "ואהבת לרעך כמוך", אלא שמתמנה וזאה כי בענינת אמן מים הטב מקדו הפשילי באופן ישיר על ענין זה.

אין בנפשכם: אתה עומדים בקרו לך יום לברך ברכות הרוח, ותה נגש אליכם אדם ומבקש מכם לומר את הברכות בקול כדי שהוא יוכל לענות אחריכם אמן. היש נהיגת "כבוד זה לזה" וזולה מזו! אותו יהודי אינו מבקש לברך בעצמו, אלא לנהג כבם כבוד בקר ש'אשר רובים את ברוכותיכם!

ואכן זוהי האמת! בכל פעם שאתה מקשיב לברכת וזולה ועונה אתרוי אמן, ומצאת נהוג זה כבוד, שפן בקדושה זה הרוחית על פניה חשובה ברכתו בעיניך, עד שאתה מבקש לאשרה ולקיימה בענינת אמן.

בימים אלו בפרט נפנים ונדמי, כי בכל עת שאנו נגשים וזולתנו ומציינים לו לענות אמן אחר ברוכותיו, מלבד מצות צנינת אמן יש אף לתקן בכת את ענין נהיגת הכבוד איש בברויה שהקדוש ברוך הוא מחשיבו כל פה. והלא ברור כי "מקדו טובה בקרבה", ואם כה החמיר הקדוש ברוך הוא בענין של אי נהיגת כבוד זה וזה, על אחת פניה ובמה יטיב ורובה שרר לאילו הנוהגים כבוד זה וזה.

זוהי אף אחת הסבות לך ש'אמרו חכמים (ברכות ג) אומר: "גדול העונת אמן יותר מן המקביר", שפן מלבד מצות צנינת אמן, משבח העונה אף בקר שהוא נהוג כבוד במקרה, ולקר גדולה מעלתו מהמקביר, שלא זכה בעצלה זו.

בברכת שבת שלום,

ד"ר אהרן אביב

את כל מחסורכם, כי אם תשאלו: "מה נאכל", מקריחו את קוכם לשוב ולצוות את הברכה.

באין נוסף פרש רבי עקיבא יוסף ש'לזנו:

הפסוק "וכי תאמרו מה נאכל" אינו מתפרש כמשמעותו שאלה, אלא כלשון תפלה - "וכי תאמרו" - בתפלתכם - "מה נאכל", וכך הכתוב ללמדנו, כי כיון שהקדוש ברוך הוא מצפה לתפלתם של ישראל, אין הוא מרע בהם: "וצוית את ברכת" עד שיתפללו על פרנסתם (תורת חיאל).

לאחר שתשיבו תאכלו מ'לחמכם'

"והשיג לכם דיש את בני ובעיר ישיג את רע ואכלתם והחמכם לשבע ושבתם לנכח בארבעים" (כו ה)

מהפסוק "ואכלתם לחמכם לשבע" דרש רבי עקיבא יוסף ש'לזנו: רמז ל"ב העברי רמז להנהיג הסובאת בספר חסידים (תחת) להתיר מעט מפרוסת לחם שעליה ברכו "המוציא ולאכלה בסוף הסעודה: הנקרא בכרכת (לה) ה'קשתה סתירה בין הפסוקים: כתוב את אומר (ה'הלים כד א): "לה הארץ מלוואה", וכתוב אחר אומר (שם קטו טו): "והארץ נתן לבני אדם"? ותראה: כאן לפני ברכת, וכאן לאחר ברכת, והינו שלאחר הברכה עובר הפאכל לרשות האדם, ויש לומר ש'לך רמז הכתוב: "ואכלתם לחמכם לשבע" בסוף הסעודה לאחר שתישבעו, אכלו מעט מאותה פרוסה שעליה ברכתם, שמתכה הפך הלחם להחשב כ'לחמכם" (תורת חיאל).

השילום מושיל למנוחת הנפטר

"ונתתי שילום בארון ושכנתם ואין מרחי"ו" (כו)

כתב רבי שלמה זלמן אגרינון, רבך של שאפלו: "מרות שפלת הבן לפני התבן מועילה עד מאד לנשמת הרוי, אל לו להקנס גינון קר מדיקה עם חורים, כי אין דך רצונו על הפחלת. מה גם שעצם התורן ומקיימת הפריה מועילה שינוח הנפטר על משכבו בשלום, וכפי שאמרו חכמים (בבב"א ח א): גדול השילום, שאפילו המתים צריכים שלום, שצמור (בראשית טו טו): זאתה מבוא אל אבתיך בשלום". נתן להביא רמז לפסוק זה: "ונתתי שלום בארץ" - כאשר צאצאי הנפטרים, אלו שנותרו "בארץ", ודופים את השילום, אזי יקום בנפטרים "ושכנתם ואין מרחי"ו" (אגרות לחם שלמה) (קל).

פרות הארץ נעמדו לישוראל

"ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשבע ושבתם לבטח עליה" (כה יט)

דרש רבי שלמה קלוניר:

במסכת מגילה (זו ב) אמרו חכמים שברכת "קבוץ גלויות נסדרה בתפלת העמידה לאחר ברכת 'מקרב השנים', לפי שברכת הארץ ופרותיה תתקיים לפני ש'יתקבצו הגלויות לארץ, ככתוב (תחזאל לו ח): "ונתנה ה' ישראל ענפכם ותנו ופרכם משאו לעמי ישראל כי מקרבו לבוא".

הפסה שברכת הארץ מקדם לקבוץ גלויות, היא כדי ש'בבוא עת האגלה, נקפה הנגאל גם אם לא נהיג ראיים לך. כפי שאמרו חכמים (תענית ח ב) ש'אשר רעב ומנפה שולטים בעולם אחד, יש להתפלל על טבול דרע, ש'אשר בוא השבע - מפילא תמבטל המפלא, שאין הקדוש ברוך הוא מענין ש'עב כדי להחיות בו בני אדם, קר כשתשתלח ברכה באדמת הארץ, מפילא תמבטל הגלות, שאין הקדוש ברוך הוא מענין טבול הארץ כי אם לשלוא.

זאת גם הפנה בבקשתו בברכת השנים "ותן ברכה על פני האדמה ושבעו מטובה", שמפניו שינו הקדוש ברוך הוא "ברכה על פני האדמה" מפילא נקה "שבעו מטובה", ואף הפסוק ש'לפניו רומז לך: בכוח "ונתנה הארץ פריה", יקום בכם: "ושבתם לבטח עליה" (קטו טז) דרך חיים' הנדפס בראש שרת שנות חיים: תקימת התורה עם חספ).

הברכה תלויה בתפלה

"וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית זה לא נרע ולא נאסף את תבואתנו: וצוית את מרפתי לבט בשנה ששית ועשת את תבואה לשלש השנים" (כח כ-כ)

יש לכוין: מפני מה הקדימה התורה את שאלת "וכי תאמרו מה נאכל", להבטחת ברפת ה' לשומרי שביעית? ובכלל יש לכוין מה שאלה היא זו, הלא הקדוש ברוך הוא זן ומפרנס כלכל?

בעל הענין אל'מך' הביא את בארו של אחיו, דברי ר' וזשא מאנסיול:

כשרב הקדוש ברוך הוא את עולמו תמיד כטובו ש'על אדך מהנבדאים: מוצא בו שפיע כדי פרנסתו, ואולם כאשר האדם הוא מקטנו אמנה הוא שואל "מה נאכל? אזי גורה ה' להקטנו ההשפעה. "וצריה ה' תבדוק... לצוות השפע מחדש... כמו מתחלת הבראה". זהו שהיה ה' התורה כאן: בטוח בה' ש'ספספ לך

ברוך מתיר אסורים

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה נמלט הגה"ח רבי ישראל יצחק פומרנץ מגיטת מולדתו דלוג'שדלא שבפולין ומצא את עצמו במדינת רוסיה. רבי ישראל יצחק ברח כדי להציל את תינו הרוחניים והגשמיים, אולם עד מהרה הבין כי את תינו הגשמיים אולי יציל, אך למען תינו הרוחניים! אלץ להלחם ולהאבק. היה זה בצעוקו של נשמה מעיימת, תחת

"בבקתה של אחת מהשבחות עמדתו בפנת המגף והתפלתו" שחירת של שבת. כיון שהתפלה היתה המצוה היחידה כמעט שכלתה לקום בתוך הפלא הסובב, השתדלתי תמיד להשיג בה את כל כוחי. גם בפעם הזו שפכת את נפשי לפני ה' תוך שאני שוכח מקל צרותי, ולפתע ננגרתי לקול שקשוק מפתחת.

דלת המא נפתחה באחת, ובפתח עמד סוהר רסי יום והורה לי לבוא עפוי מיד. נגרתה אחריי תוך שלבי פועם בפחד, מ' יודע מה ירצו ממני הרשעים הפעם. הכנסתי לחדרו של מנהל הכלא אשר להפקעתי היה הפעם נגוח למי. מבלי לומר מלה אומה תפס את כפי ד' וקבל אותה בדו'; 'חחסם שזו טביעת האצבע שלי' הורה לי הקצין תוך שהוא מתוה על גליון גר' שעמד לפניו.

מה ברה היתה התענוש של הקצין כאשר נוענתי בראשי לסרוב; שבת היום ואני יכול לחתם, אמרתי, והוספת: 'הודי שומר מצוות אני והתורה אוסרת עלינו את הפתיחה ביום זה. מתח אובל לחתם!'

הקצין הביט בי בחסר אמון מחלט. הוא לא היה רגיל לתגובות שכאלו, בפרט לא מצד אסירים נחמתיים שכמוני... הוא הביט בי בזעם עצור והורה לי בשנית לחתם. אלא שאני מצדי סרבתי, והסרבתי לו בשנית את סרובי.

הקצין רתם מזעם. הוא קם ממקומו, יצא למסדרון וקרא: 'בוריס, בוא הנה!' אל החדר נכנס שוטר גבוה בעל תני פנים יהודיים. הקצין הסביר לו במילים מפורשות על אודות 'האגוה הקשה לפצווח' היושב לפניו.

השוטר היהודי נסה להסביר לי בשפת היידיש את הצרה שאליה אני מוכנס את עצמי בסרובי. הוא גם ידע להסביר לי בלמנדגות שפכות נפש זוהה שבת... אלא שאני דחיתי את דבריו בתקיפות ואף נגרתי בו: 'אל תהיה מסית לדבר עברתי ובלל מקרה, חבל על דבריי, שם מני וגמור עמך עמי שלא לחתם. הקצין, שלא היה מסוגל לעמוד מול עבדת סרובי, קשה טגובות וכוונות רגע אחד הוא אים עלי שפתי, ואולם השני הבטיח לי הרים וגבעות... אולם אני עומדת בסרובי.

בראותו כך בצעה בו חמתו עד להשחית. והוא הורה לחללי להשליך אותי על אתר לצינוק. דקה אחת מכן כבר קצאתי את עצמי כלוא בצינוק - לדבר זעיר מבטוח שלא יהיו בו חילונות כלל, מלבד פישש קטן שיהיה קבוע בדלת. ידעו היו הסוהרים מפקחים על הכלואים בו. פקה דקות קברו והנה נבטה אלי דמותו של

הקצין ממש. קול בלתי נסתר נשמע לי שיש לו אהבה גדולה כלפי שבת. הוא נאסר שוב להסית אותי לחתם, אולם אני התמדת בסרובי. משךך הורה ממילוי להכניס לצינוק ולקשר את ידי מאחורי גבי. נקשרתי כעגל המובל לשחיטה, אולם לבי היה מלא בשמחה על היותי הדין'ה שחייתי בה - למסר נפש על המצוות.

די' פאנו מאד, אך למרות זאת המשכתי לסרב לקצין ולשטה מפעם לפעם טוב להיטיח לחתם. הקצין, שלא היה מסוגל לרדת מעמדתו, הורה לקשר את ידי יותר בחזקה. הניפוץ הלך והתחזק, ובלבי כבר החלה להתחולל מלחמה על ממש. קול בלתי נסתר נשמע לי שישו אני ולחם, ואדבר, במלחמתי אני מסכן את עצמי לשווא ועובר על אסור פקוח נפש.

הייתי באפיסת כוחות, וכמעט נבנתי לקול שהיהד בתוכי. כאשר לא הייתי מסוגל יותר לקבל, זקמתי בתפלה לה: 'דבוננו של עולם, רחשו שפתי, יעור לי איניי מסוגל יותר להלחם, ששיתי והתאמצתי למען כבוד שמך, וכחותי כבר אזולים. אגא ה, יעור לי שלא אאלץ לחלל את השבת.

מיד לאחר מכן שפתי מלמלו כמאלוהו את הפסוק 'יוציאם מחשך וצלמות ומסורותיהם ינצח, וכשפיתמי ינענעתי את ידי וראה זה פלא, די' השתחררו מאלהיו כשכלי מפתע מהרתי להחיר את הכלבים גם מגליל. סוף סוף כלתי 'ההמתמה מעט וכחותי החלו לשוב.

לשהתקרבו צעדיי של השומר מהרתי לשכב בטוחה שבה נבלתי, ולאחר שהלך החמתחתי בשנית. כך שדתי עד ששייתי בטוח שפכר יצאה השבת, וזא יצקתי לעבר השומר: 'אני מוכן לחתם!'

השוטר קרא מיד לקצין, והלה, שהיה בטוח שנבנתי מחמת התעקשותו, חך מאון לאון. הוא פנה להחיר את ככלי והפתח לדאותו משחרתו.

'הודי מלך'ך שקמוך, הוא קרא לעברי, 'ברוך שהחבל השתחרר לך... הן האלקים שלכם תמיד עוזר לכם בעת צרה!'

לא הנבתי. וכי מה אסביר לגוי נסרוח שקמוהו, שהאלקים שלנו קטום לתפלה הנמקרת מעמם לב לשבר?!

ביום שלמחרת הפכתי לגבור הפלא. דבר הנס שהתרחש לי עבר מפה לאון, ובלם הביטוי בי בהתרה.

למים, כאשר ספר רבי ישראל יצחק את ספורו לפני משפחתו, סכס ואמר: 'אמנם נס גדול התרחש לי באותה שעה, אולם בעיני, הולל הנדול יותר שקרה לי היה שבגלחתי לעמוד מול הוצ' הרע ולקבוע בתקופות לכל זמנותיו.'

הגדה של פסח 'ספיי' בהלוים', סדר הנל

הייתי באפיסת כחות, וכמעט נבנתי לקול שהיהד בתוכי. כאשר לא הייתי מסוגל יותר לסבל, זקמתי בתפלה לה: 'דבוננו של עולם, רחשו שפתי, יעור לי! איניי מסוגל יותר להלחם, עשיתי והתאמצתי למען כבוד שמך, וכחותי כבר אזולים. אגא ה, יעור לי שלא אאלץ לחלל את השבת.'

מחנה עבודה בסביבי

שלטון הצורה הקומוניסטי סטאלין ימ"ש. רבי יצחק, שנסה להברח את הנבול לליטא, שם עזן התקומים חיים יהודיים מלאים, נתפס מיד ונכלא. הפליטים מפולין, כמו מיתר ארצות הכבוש הנאצי, נחשבים היו בעיני הסובייטים כחתינים ומהפכנים מסכנים, ותייהם היו שוים עבור הרוסים קלפת השוים. על אחת פקה וכלב תינו של יהודי שפחה בין עשרות גויים...

אמן הטובה

שנוי בתנועות

א. את האל"ף שבראש המלה אמן יש להדגיש ולבטא, ואין להבליעה ולבטאה בשוא, או בחטף פתח. עניית אמן בשוא תחת האל"ף, או בחטף פתח מוכנה בלשון חכמים (ברכות נוז א) "אמן הטובה".

מקורות ובאורים:

השלחן ערוך (קכד ח) אבית את דעת רש"י (שם ד"ה חטופה) ש'אמן חטופה' פרושה: "שקורין את האל"ף בחטף ולא בפתח", ופרשו האחרונים שחטף הוא הנוטע ש'אנו קוראים ש'וא', ופתח היא מה שאנו קוראים 'קמץ' (מעינין י"ו שם פ"ב ס"ג אות ג; ב"ח אות"ח קטד). גם הר"ם מלוגיל (שם) פרש בסגנון זה: "שקורא האל"ף בחטף פתח, והיא צריכה להאמר בקמץ גדול, ויש לו להאריך בה". מדבריו משמע שעקר החסרון בעניית 'אמן חטופה', הוא משום החסרון והקבירות הכרוכות בעניית אמן בהגייה שפלו. כך אף עולה מדברי רבנו מנחם שכתב (ברכות א יג): "שלא יאמר האל"ף בחטף, כלומר שיממה אותה דרך הנוצרים". אמנם גם אם לדעת הסוברים שהחסרון בעניית אמן באופן זה הוא החסרון והקבירות הכרוכות בענייתה, מכל מקום מדבריהם עולה שלשיטה זו הכניז 'אמן חטופה' אף על שם תנועת

החטף הממקרת את הגיית המלה.

ואולם מדברי רבנו בחיי (שמות יד לא) משמע שעקר החסרון בשנוי התנועות בהגיית המלה אמן, הוא שבכך משתבשת משמעות המלה, וכך אף כתב ה'לבושי' (שם ג): "לא יענה אמן חטופה דהינו כאלו האל"ף נקדה בחטף, שאין זה מלה של לשון הקדש ואין לה פרוש", וכך גם נמט המשנה ברורה (שם כט).

מקורות ובאורים:

ב. יש לבטא את המלה אמן אך ורק בנקודה המודגה, במקום תחת האל"ף ובצירי תחת המ"ם, כך שמשמעותה תהיה האמנת דברי המברך, ואין להגותה בכל תנועה אחרת.

כתב ה'לבוש' (שם): "לא יענה אמן חטופה... ונראה לי דהוא הדיו שלא יאמר אמן באחד משאר הנקודות שאין משמעות פרושה לשון האמנת דברים, כגון בשורוק או בחולם או במללפים וכהאי גונא", וכך פסק המשגיב (שם כט) שיש להגות את האות אל"ף שבאמן רק בקמץ גדול ולא בנקוד אחר מכל סוג שהוא. בספר 'עבודת הקדוש' (קשר גדל ט ד) מוסיף ומביא חיד"ם, בשם רבי מנחם די לונגאנו (הרמז"ל) שיש אף להקפיד להגות כהלכה את האותיות מ' ונ' שבאמן, ואלו דבריו: "לא יענה אטאמן או אמן, ואין הגו"ן דגושה או צרחה".

דועי אמונים

מדברי מרדכי ורבנו על עניית אמן

הגאון רבי מרדכי שמואל אידלשטיין שליט"א רבה של שכונת 'נאות יוסף' בני ברק

לאחר שהתאושש מהנתות רצו הרופאים להתחיל ללמדו לדבר במצב החדש, על די שיגיל עצמו לאט לאט. וכששאלוהו באילו מלים הוא בוחר להתחיל להתרגל לדבר, אמר כי רוצה הוא להתחיל בשתי מלים: האחת היא המלה 'אמן', והשנייה היא המלה 'תודה'.

אמרו ר'א רבש"תי מלים אלו צפון כל סוד האדם השלם; שבעניית אמן הרי הוא מודה ומאמין בבורא ותבור, וכפי שבארו השדמונים, ש'אמן הוא משלשון 'אמת', ובהוה כלול כל ענין קבלת על מלכות שמים ועל מצוות. וכן המלה 'תודה' שהיא להכיר טובה לכל מי שמיטיב לו, שזהו; סוד כל המצוות של בין אדם לחברו.

הי' רצון שיצאו הגדולה מעמד לנו וקלל ישראל ולכל מי שיתחזק בעניית אמן בכל פרישה ודקדוקיה, ויהי מליץ ישר עלינו ועל כל ישראל אמן.

ידע גדל מעלת עניית אמן, וכבר דרשו ח"ל על הפסוק "פתחו שערי יבנה גוי צדיק שמר אמונים" - "אל תקרי שמר אמונים" אלא "שאומרים אמן". ומפרסם בשם אחד מדולי' המוסר [מכתבם שאמרו בשם הסבא מקלם] שכש'אמרו לו בנוגע לטאמך ח"ל (אבות ז יז): "פה שעה אחת של קורות רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה", שימכן ש'קורות רוח בעולם הבא הוא שבו עניית אמן. אמר בפליאה: "וכי על עניית אמן יגיע רק 'קורות רוח' בעולם הבא? והרי זהו דבר גדול עד מאד שמקבלים עליו שבו רב מאד בעולם הבא! שבו 'קורות רוח' מקבלים על דברים הרבה פחות חשובים, כגון איזו תנועה קלשה' הקשורה לקיים איזו מצווה..."

ואספר מה שידע מאדוני אבי מורי ורבי זצ"ל אשר ל"ע בשנותיו האחרונות היה קשה עליו הדבור מאד, ולמרות זאת מסר שעורים כסדרן מתוך מאמצים קרבים, עד שבשנה האחרונה הצדק לעבר תחת על מיתרי הקול, ומאז נעל סימנו לנמרי כת הדבור, ונאלץ לדבר על ידי תביבת פתקים. בסוף ימי נמצאו באוצרותיו אלפי פתקים שפאלו ורבים מהם נדפסו בספרים שיצאו אחר פטירתו.

אמן הנענית אחר ברכה שהעונה מחיב בה ומבקש לצאת בה ידי חובתו, מבלי לשמע את הברכה (שו"ע חכד ח).

אמן הנענית אחר כל ברכה שהיא מבלי שהעונה יודע על איזו ברכה ענה (רמ"א שם).

אמן הנענית לאחר שעבר זמן 'כדי דבור' מסיים הברכה (רמ"א שם).

אמן ואמן לקרוב האלה

"וזהית את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אשר התארץ איתם" (כו טוב)

רש"י פרש פסוק זה הוא אחד מחמשה מקומות במקרא שישמו של יעקב נכתב בכתיב מלא - "יעקב" אשר נגנז יש חמשה מקומות במקרא שבהם נכתב אליהו חסר - "אליה". לפי שיעקב נטל את שמו של אליהו, כערכו לקבץ שיבוא ויבשר לישראל על הגאולה.

מדברי רש"י עולה שהשם "יעקב" בכתיב מלא קרמו לאלה העתידה [נראה בתורת משה] לחתם סופר על פסוק זה, שלעילית לבוא יקתב השם "יעקב" בכתיב מלא]. על פי זאת באר רבי צבי הירש מילרש, מרבי שינקו, את משמעותו של הדיו מיוחד בענית אמן שהדיא הרמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות מאמר חזון ד' ב טו, הביאו הפחצית השקל' או"ח ו' ט): "מה טוב שיהיו אצל כל אדם שני רעים, חברים מקשיבים ועונים אמן אחר ברכותיו", שכן כתוב (תהלים פט ג): "ברוך ה' העולם אמן ואמן, כלומר: שכל ברכה תשלם באמצעות שנים העונים אמן. פרמז להנהיג זו מצד הרמ"ע שהשם "יעקב" [מלא גואו"] הוא בנימטריה אמן ואמן."

לאור האמור נתן לפרש שבגנת הרמ"ע היא שכאשר אדם מקפיד ששנים יענו אחריו אמן, קרמו הוא בקב לשם "יעקב" המפרז על הגאולה. הוא מביע את אמונתו, תפלתו ומתקווה, שיחיש הקדוש ברוך הוא לאלטנו.

אגרא דצבי [על אגרא דפרקא] רמז טו את א

לחברי מערכת הגילון התורני לכל מאמינים, בראשות אחי אהובי, הרבני הנגיד הנכבד הרב רבי יעקב דב שליט"א, הפותח שעדי עגית אמן לבני אמונים בכל קצויה תבל.

"שלום רב לאהבי תורתך". וכמי ששוקב עמים מדי שבוז לעבר על עלוכם הנכבד ונזכח לראות באספת האמרים השנויים בידי אמן ומעוררים את הלב להתחנן במצווה רבה זו, יכלו הנני להעיד נאמנה שאף נתקיים בכם סיפא דקרא "ואין למו מכשול", מה יתן ה' וכה יוסף.

כדיוע בסוף מסכת נזיר, שזה מקורב זכינו לסיקמה במסגרת הדף היומי הנלמד בשער בת רבים, חזרו חכמים וישנו את מאמרים הדיוע 'גדול העונה יותר מהמקור' ומיד לאחר מכן הסכימו את המאמר הנודע: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם". את הקשר בין שני המאמרים באר בספר עין אליהו (שם) לאנן הנודע רבי אליהו ש"י, רבה של לידא, קב:

אלמלא קבעו חכמים כי 'גדול העונה אמן יותר מהמקור', אז במקום שרק אחד מקרב ומיוצא את כלם יד' חובה, היתה מתעוררת מחלוקת בין האנשים, שכן הכל היו חפצים לזכות באמירת הברכה. אך אחר שקבעו כי 'גדול העונה' נמנוי מחלוקות אלו. ומצא שבמאמרים זה הרבו חכמים שלום בעולם.

אמנם בעניי חשבתי שאפשר לפרש סמיכות מאמרים זו בפשיטות: כל מהותה של אמן היא ההפך מספחלות, שכן כל ענינה הוא הצטרפות והבגעת הסכמה לדברי המברך. ומלבד זאת כל מצות עגית אמן נוצרת מהתאחדות בין איש לרעהו, שכן כל ההתקנות לקיים מצוה זו, היא לכל הפחות בהצטרפות שני אנשים המקשיבים 'וירומקה שמו יחד'. משום כך לאחר שרוממו חכמים את זרנת העונה אמן, הסכימו תכף את המאמר "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", שכן, כאמור, בתקנים מצות עגית אמן שמהותה היא קרוב הדעת בין הבריות, הרבו שלום בעולם.

ומדאמתא להכי אפשר להוסיף ולומר שאת זה גופא בקשו ללמד בסמיכות המאמרים. אם יחולק "מדוע גדול העונה יותר מן המקור?" תשובותו בצדו: לפי שבמצות עגית אמן יש גם ענין של שלום בין איש לאחיו, ולפיכך גדול הוא מן המברך שאין בו ענין זה.

בברכת התורה, אהרן צבי פרמודלשין בני ברק

נתן לשלח מכתבים לפקס שפספרו 08-9746102 ואל לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

שערי גן עדן

מעלת עגית אמן במשנת בעל הדולק

שער העיר העתיקה בקורביל [קורביל - סיון]

הסמ"ק

כ"ח באדר ה"א ט'

רבי יצחק בן רבי יוסף מקורביל מננה עם בעלי התוספות שקבעו מושבם בצרפת בתחלת האלף הרביעי. הוא ההגורר בעיר קורביל הסמוכה לפרז' ונודע על שם ספרו 'ספר מצוות קטן'. הנהגה בקצור: 'סמ"ק'.

למד תורה מפי חותנו רבי יחיאל מפריז מבעלי התוספות, וכן מפי חכמי אגרא. תלמידו המפורסם הוא רבי פרץ מקורביל שכתב הערות רבות על ספרו הסמ"ק, ונתן משבצות במהדורות הנדפסות.

רבי יצחק חבר את ספרו 'ספר מצוות קטן' שהוא מעין קצור לספר מצוות גדול, בהשמתו הדינים הארכים והבאת המצוות כל מצווה. וכמו כן בהשמתו כל המצוות שאינן נהגות בזמן הזה. שמו המקורי של הספר הוא 'עמודי הגולה', והוא מחלק לשיבעה חלקים בהתבבלה לילות השבוע, זאת כדי לעודד את הלומדים ולהקל את הלמוד והחזרה השבועית בו. הספר אכן זכה לתפוצה רבה בקהלות ישראל השונות, ובמיוחד קבלי הכרתה מתכני צרפת וגרמניה, עד שהיו מקומות שכללוהו בתוך סידור התפילה כדי שיעניו בו בכל יום.

רבי יצחק נפטר בתחלת האלף החמישי בתאריך כ"ח באייר מ'.

אוי למונענים בגיהם מחיי העולם הבא

בספרו, 'ספר מצוות קטן' (מצווה ב) פוסק רבי יצחק מקורביל כדעת רבי מאיר (סנהדרין קי ב) שישן זוכה לעולם הבא משהו שיעניו על ולאו זאת הוא מוסרף וכוונת דבריו חריפים על אלו המדברים בגיית הקגסת וקר אף מוולגלים בעגית אמן:

"אמרו חכמים (ברכות ג ב): 'גדול העונה אמן יותר מן המקור' ופוחתים לו שיערי גן עדן, שצאמר (ישעיה כו ב): פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמו אמנים, אל תקרא 'אמנים' אלא 'אמנים' בשפת קייט". ומאותה ענין זוכים התנוקות לחיי העולם הבא (סנהדרין קי א). ואם כן איך להם למדברים בדברים בטלים או עושים שחוק ומלות ראש בגיית הקגסת בשפת תפלה, ומונענים בגיהם מחיי עולם הבא."

נאה דורש

מנינים ממיטב הנגידים בהוצאת "יפה נוף"

אונאת ממון שׁיכת בין אחים

אל תונו איש את אחיו (כה. יד.)

פרש רש"י: "אל תונו - זו אונאת ממון", ובהמשך (פסוק י"ז): "ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך", פרש רש"י: "כאן הזהיר על אונאת דברים, שלא יקניש איש את חברו".

בעל ה"הפלאה" מדקדק, שהנה בפסוק העוסק בהונאת ממון כתוב "איש את אחיו", ואלו בפסוק העוסק באונאת דברים כתוב "איש את עמיתו".

ומבאר, שבין אחים לא מצוי כל כך שאח מקניש את אחיו בדברים, אבל וכחיים על כסף - יש ויש... בעקר כלפנינו לרשעה וכדומה, או אז יוכלו להתלחם אש... לעתים מתגלעים סכסוכים ומירבות שפתמשכים שנים רבות.

לכן בפסוק של אונאת דברים כתוב "איש את עמיתו", ששם זה מצוי יותר, ובפסוק של אונאת ממון כתוב "איש את אחיו".

*

רב אהרן שהתבטש לשמש בורר בין שלשה אחים שאביהם נפשה ספר ספור מנועז:

אביהם היה בעליה של עמתי, שהיו לה שלשה בנים. כל בןן שוה הון. לאחר פטירתו רשע שלשת בניו את שלשת הבנים.

במשך ימי השבעה ישבו האחים ביחד, באחדות, אך מיד לאחריה פרצה האש. כל אחד מהם שער "כלה שלי". הבכור שער שאביו מנה אותו למשך דרוב ולדעהיל על הגמחה. השני שער שהוא שמש כמנב"ל הגמחה כל השנים והוא שיכת לו. והשלישי שער שבדיו מכתב כתוב וחתום ביד האבא שהכל שר לו. האחים פנו לבורר כדי שיגשה פשרה ביניהם.

הבורר הגיש להם כבוד עשירה שפח להם על הכתפים, חיד אליהם, ונקה במתח לשון להציע להם את הפשרה ההגיונית ביותר: אתם שלשה אחים, יש שלשה בנים, כל אחד מהם יקבל בנך אתה.

ישבו אצלו עד שלש וחצי לפנות בקר ולא יקנישו: כל אחד התבצר בעמדתו: "כלה שלי". הבורר "הרים ידים": תעובו אותי...

עבר חודש ימים. הם מקבלים מכתב מהאפוטרופוס הכללי של המדינה: "חוד חדש עליכם להודיע מי בעליה החדשים של הגמחה, שלו שנים

הבנים. אם לא - הגבנים חורים לבעלות המדינה".

משך, פנו שוב אל הבורר. לאחר מאמצים מרבים הצליח הבורר להגיע למצב שבו כל אחד אמר: "אני מוכן לותרו אבל לא על פחות מנכון וחצי"... במקום שלשה בנים, הם מקבלים את השניים ונחצי... עזרו אי

אפשר לעשות את הפשרה החדשה.

אמר להם הבורר: "ירבותי אני לא מתכוון לשכת כאן עוד פעם עד השעה שאתם ונחצי למנת בקרתי תשחמו מזה: אם תוך שעה אתם מתפשרים שכל אחד יקבל בנך - טוב, אם לא - תעובו אותי לגמשה".

במשך שעה האחים התנדע, צעקו התפלפלו, העלו רעיונות נדח, אך לכלל הסקמה לא הגיעו. הם עובו את ביתו של הבורר בכניסו ופנו איש איש לדרבו גלבוני. כעבר חודש חורו הבנים לרשותו של האפוטרופוס הכללי.

המשיך הבורר וספר: עבר חודש נוסף והלכתי לשמחה שהתקיימה באוהב קרני תורה, מתמנת האוטובוס היה צרד ללכת כבת דרך די

שלוש למנת רחוב, עד שפנינו לאולם. והנה בעודו מטפס נמעהל הרחוב אני פוגש את אחד האחים, צועד גם הוא לכון

האולם, כלו מויע ומתנשר. מיד בפה פסיעות נעצר לנוח לכמה שניות ושוב ממשיך לטפס, מויע ומתנשר. תוך שהוא לא מפסיק לרסן ולקטור: "איר אנשים עושים חתנה באולם כל כך מרחק מתחנת אוטובוס? איר הם לא מתחשבים בצבור? צירד ללכת קילוטרס פרנגל בעליה תלולה...". פניתי אליו ואמרתי לו: סליחה! הרי היית אצלי לפני חודש. אם היית חותם על הפשרה שהצעתי לכם, היית מקבל בנך ששעה מיליונים, והיית מגיע לקאן עם מוניתי סליחה, לא עם מוניתי - עם מסוק פרטי... ומה הוא ענה לי?

רבומי, תחיווך חוק את השלחו לפני שאתם שומעים את התשובה!

וכך אמר: "אני שמח ומאשר שהצדק יצא לאור! אחי לא קבל כלום" רבומי! הן אדם אחו בלהט - בלי רצון להתנחם - במנוח השקפה והוא עד טוען ש"האמת" יצאה לאור! הוא מוכן לחיות כל החיים כמו עני ואביון, העקר שאחיו לא קבל!

הוא אישר מספר ה"ארוחות צדיקים" בשער התקנה, על המלך שפגש שני אנשים. האחד חמקן והשני קנאי. אמר להם המלך: "אחד מהם ישאל דבר ממני - ויתן לו, והאחר יתן ממנו כפלים".

הקנאי לא רצה לבקש ראשון, משום שהיה מתקנא אם יתן לחברו כפלים. הוא אמר בלבו: אם אבקש אלך - הוא יקבל אליפס - לא יקום ולא יהיה: והחמקן טרב לבקש משום שהיה מתאווה לשניהם, גם למה שיקבל השני.

סופו של ספור מסים ה"ארוחות צדיקים": דחק החמקן את הקנאי לשאל, אמר הקנאי: "אדוני המלך! אני מבקש שתוציא לי עין אחת, ולו שתי עינים".

התורה הדורשת צדקה: "אל תונו איש את אחיו", כדי שגם בענינים ממוניים ירבה השלום בין האחים, ואש המחלוקת לא תאכל כל חלקה טובה.

רבי מאיר צירוס שלישי"א: נאה דורש ונקרא

אין לרבות את הרבאי

אל תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך (כה. יד.)

מדוע אמר רש"י "יראת מאלקיך", בהקשר לאסור הונאה? רבי יעקב הכהן סראב וצ"ל, אב בית דין בירוש, באר זאת על פי המעשה הבא:

כפרי אחד היה מוכר חלב ומצוירי למכלת העירונית, ובעל המכלת היה משלם לו על כך במצורים שונים. יום אחד הביא הכפרי סחורה ונסל בעדה עשרה קילו ספר, ולמחרת שוב אל המכלת כשכלו זועם.

"גבנו" הטיח במלכתניקס. "עשרה קילו ספר נתת לי? הרגשתי שזה כל מדי! הלכתי לאחד בכפר שיש לו משקל, והתברר שהבאת לי רק שמונה קילו".

אמר לו המלכתניקס: "אמר לך את האמת. ששלתי לך עשרה קילו ספר כנגד עשרה קילו החמאה שפכת לי..."

בדומה לכך מספרות המפרשים את מה שכתוב בגבאי (ישעיהו י"ב): "כספר היה לטעים סבאך מהול במים":

אדם נכנס לבית המרחץ, קנה שתייה חריפה ושלם עליה. "גבב שקמודי" אמר לו המוכר. "כספר היה לטעים" - הכסר שגבת לי אינו אמת. הוא מלא ללכווד".

השיב החסונה "ומה מכתך לי? סבאך מהול במים" - יין מהול במים, שאינו מאה אחו יין. על יין מהול במים משלמים בכסף

מעורב בסוגים...

ונכר ספרו על אדם שקנהו הו יושלם את מתורתו למוכר. והי, תשיש הנה מתינו? קודם ללברו המוכר. הקשה הנותן: עג והינו שלקדי? ברוך שהא של... קצה המוכר. עשיתי אותו כמו דרין? נפלא! הביב הקונה. גם את השקר הו עשיתי בשער אצבעותי... לעתים יש מצבים שבהם באים אנשים ואומרים: למה שאני לא ארמה את התורה הנה? בסק הכל אני עושה אתו קוויים. הוא מרמה אותי - ועל מרמה אותו...!

אין בדיק התיקיה התורה: ויראת מאלקיך - גם במקרה בו אדם מתעסק עם רמאי מפקדים, חל אסור להונות!

(כבי שלמה לוינשטיין שלישי-א - נאה דורש ויטרא)

לא יתלה בחטונו בסוס

אל תהא נטאח נשו ותבית ויראת מאלקיך (כבי יט)

הזול אמרים שהמלה ברבית כאלו כפר בקב"ה וביציאת מצרים. המצרים קטחו בכסף שורם אלהים מקל העולם, אך בסופו של דבר אבדו את כלו. כמו כן, המלה ברבית בושת בכספו, ובכך הוא סופר בקב"ה, אין סופו ויהי שיאבד את כל כספו.

עגלו אדם נשג לאדמו"ר רבי דוד מטולקא, וישקר למינו את לבו: אני נובד קשה משעת בקר מקדמותי ועד שעת לילה מאחרת. מסיע אנשים, סוכח משאות, מתגלגל בדרכים. לעתים אנשים מעירים אותי אפלו באמצע הלילה. אני בחשי ימי. אני מבקש שהרבי יתן לי דברכה שתעשה, ולא אצטרך לעבד כל דך קשה? אם אתה רוצה להתעשר, השיב לו האדמו"ר, תתן לי מאתים רובל לצדקה ותפיל על רגליך.

מאתים רובל? הוצע העגלו. מנינו אקח סכום כה גבוה? תתנו עם אשתך, השיב האדמו"ר.

העגלו שב לביתו וספר לאשתו על השיחה שהיתה לו עם האדמו"ר.

מה את מרצת לי לעשות? שאל. מהיכן אשיי סכום כזה? יש לך סוס ברבי ארמון ורוקן שישוה מאתים רובל, הציעה אשתו. תמכר אותו, ותתן לאדמו"ר את הנסף לצדקה.

וימשה ותרביט? אשה. מה אתה מתכוין לרבי? - תמכר, ואם לאו - אל תמכר.

תחליש נבד. אם תשע מאתים לרבי - תמכר, ואם לאו - אל תמכר. העגלו מכר את הסוס ונתן את הכסף לצדקה. במעט הכסף שנתר ברזו התחיל להתעסק בכל מיני בונגוס קטנים, וברוך ה' ראה בהם דברכה תרבי, ולאט לאט התעשר עשר רב.

שאלו את רבי, איך קשה מטולקא, איך קשה המופת הזה?

נענה אמר: העגלו היה גריל לבוא אלי מדי פעם. בכל פעם בקש ממני דברכה שהסוס שלו ישיאר חזק, שאנשים יקניו אותו לנסיעות, וישיקה לו כח לעשות דברכה נסיעות. ויצא כזה. כתיב לאות שהאיש הזה בושת בכסו שלו. אמרת: כל עוד הוא בושת בכסו שלו - הסוס שלו ישיאר אותו למשה... רק לשיבש בקב"ה - הקב"ה ישפע עליו את כל הברכות. לכן לקחתי לו את הסוס, ולא נותר לו אלא לבקש בקב"ה, והו הכל נהיה אחרת...

המשיך רבי דוד ואמר: לכל יהודי יש את 'הסוס' שלו, שעליו הוא סומך. רק אם יתחזק באמונה ובשחון בקב"ה, יעוב את הסוס הזה ולא יתלה עליו ריבו. ויזה לנעימת דמקמת, ולשפע דברכה וישועה.

(כבי גואל אלקריי שלישי-א - נאה דורש ויטרא)

סקר על עצם העמל בתורה

אם בחרתי תלבו ואת מנתיי תשקרו (כבי יט)

פרש רש"י: בחרתי תלבו - שתהיו עמלים בתורה. ואת מנתיי תשקרו - הוו עמלים בתורה על מנת לשמר ולקיים, כמו שבאמר (דברים יא: א) ולמדתם אתם ושמרתם לעשיתם.

במצות למוד תורה ישנם שני חלקים: א. שתהיו עמלים בתורה, למוד התורה ויסופו בה ככל הנותן. ב. הוו עמלים בתורה על מנת לשמר ולקיים, למוד בכדי לדעת כיצד לנהג כיהודי הלכה

למעשה.

רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל מעט לדבר על עצמו, אך פעם אחת אמר למאן דזה: אפתה יודע למה למדתי תורה: יש מי שעלמודו הוא בדרך של 'מתוך שלא לשמה בא לשמה', והוא לומד כדי לקבל שכר בעולם הזה או כדי להיות רב או פוסק הלכות. אני לא למדתי לעולם כסדה אחרת. מלבד הניווט בפשוט ישש ליהודי לדעת את התורה כלה. כדי שידע מי לעשות! זה מה שרש"י אומר: הוו עמלים בתורה על מנת לשמר ולקיים.

נשאלת השאלה: בפשטות, 'עמלי' הוא למוד בהתאמצות, אך דבר זה קשה לבצע באופן מתידי. שרבי גם מי שלומד במשך היום כלו, קשה לו ללמד כל היום בעמל התורה של הרב אלישיב. ועל אחת כמה וכמה שאדם הלומד רק זמן קצר ביום, אינו מסוגל תמיד ללמוד בעמל כה גדול. האם למוד שאינו בעמל אינו ראוי?

אלא, ישש הלומדים תורה ועושים פלפולים וחקירות. הנמרא (פסו מיג יט) אומר: אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נמשל בנהר, דהינו שדרך הלמוד היא ההלומד מציע פשטים והבנות שונות תוך כדי למודו, אך יבן כשהוא נשכח, ויבצע שאמר מתבדרים כלא נכונים, אין זה שיעורו של מעש, שרבי נאמר (התלמי קיט, ספסו): ואין למו כשוליו, ואם הוא אכן חותר לאמת, בסופו של דבר יעמד על הבנת הדברים, ויקבל שכר גם על הפשטות, גם אם תלמוד לא מדי למדן ונאון. ולעת: מדבור בלמוד לטולם לא מפקידים! אדם שומע עוד דעה ועוד טיוח, מנסה לתבין את דברי תורה, מנסה לסתר את דברו ותרבו מנסה לסתר אותו, וכך הולכים הדברים ומתבדרים את. מנסה לתמים לומדים, וישארים בקשה או בחסר הבנה. במקרה שבה, עשוי האדם לחוש אכזבה, ולחשב בלבו: זה לא שנה! מה יצא מזה?

על כך אומר רש"י: תהיו עמלים בתורה על מנת לשמר ולקיים - אם אדם לומד על מנת לשמר ולקיים, איך גם אם הוא נשאר בקשה ובחסר הבנה, למדו חושב בלמוד תורה הוא וקבל על כך שרבי יתרה מכה, מונאב ביספר חסידים (תאב תפר חסידים) שפיי שלמד ולא הבין את למודו, בעולם הבא יבארו לו את הדברים. ועוד מונאב בחז"ל (טודס טשיל: י) ישנם אם האדם שכתב את מלמודו, מלאכי השרת יזכירו לו אותו בשעת ספירתו, כדי שלא יבוא לדיון בבדיון!

רבי צבי קינסקי שליב זצ"ל שכתב קרב בהונגריה, אומר דבר נפלא במעלת הלמוד לכשעצמו, גם כשמתורת קשיות ללא מענה: התורה מצוה (דברים כ: א) לא תראה את שור אחיק או את שיו נדחים והתעלמת מהם, השב שתיבם לאחיק, דהינע שאם אבדה לאדם אבדה - יש להשיבה לו. ממשכה התורה (שם יט: ו) יוכן תעשה לחמור וכן תעשה ותיבל ותעלם. מן קשה הגמרא מדוע מוכרזה התורה שוה שיה, חמור ושמלתו הרי זו לכתוב משפט גללי ביחס לכל סוגי האבות: בתשובה לכה. במציא הנמרא פלפול ארוך ומסבירה מדוע היה צורך לכתב כל אחד מהדברים שבשרשיהם זו ונבדק. אמנם כשהגמרא מביאה תרוץ לגבי שפט המתבת "שה, היא זוחה את ההקשר, מנסה לנבאי הקברים נוספים, ולבסוף טותרת בקשה.

במשך אלפי שנים מאות שנה, בחורי הישיבות, אברכי הפוללים ולומדי הדין הימני לומדים את הדברים הללו. ובלאורה מה יצא מקדי הרי הקשיה במקומה עומדת אלא ישמה שחשבו הוא שיהאדם עמל בתורה, ועל כך לביב מציע לו שרבי נפלא!

על כך נתן להמליץ באופן נפלא על דברי דוד הפלך (התלמי קיט, ספסו): 'מעתיי כשה אבד בשש עבדך מ מצותיך לא שכתתי'. 'מעתיי כשה של אבדי' - לעתים אדם לומד ותועה בלמודו, כמו במקרה של השפה של השבת אבדה, שהגמרא מפללה בענינה ולבסוף נותרה בקשייה. 'בשש עבדך' - ואני מבקשה ובונה על עולם, נתן לי על כך שרבי מדוע: כי מצותיך לא שכתתי - יבטיי ועמלתי בתורתך השקודו!

(כבי אריה יודלביץ שלישי-א - נאה דורש ויטרא)

גליון 574
שנה י"ב תשפ"גסיפורי
צדיקים

יו"ל לשי"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מעשה בחסיד אחד שהיה עושה צדקות הרבה, פרנס את העניים, והיה מוכווו את הונו בצדקות עד אשר ירד מנכסיו ולא נשאר לו כלום. הגיעה שנת בצורת ולא היה לו במה לפרנס את בניו, יום אחד אמרה לו אשתו, במה נפרנס היום את התינוקות הללו אמר לה, בתי השגיני עונותי ואין כידי כלום, לקחה כיפה שעל ראשה ומכרה, בתמורתה קנתה ליטרא אחת קמח, לשה אותה, עשתה ממנה עוגה אחת, הביטיסה אותה לתנור ואפתה אותה והביאה לבעלה, אמר לה, קראו לתינוקות הרעבים מבית הספר ויאכלו, הלכה האשה לבית הספר לקרוא לתינוקות, והנה עני אחד בא, עמד על פתח ואמר לבעלה, רבי פרנסני, יש לי תינוקות רעבים בביתי ואין לי כח לפרנסם. מיד נטל אותו חסיד את העוגה ונתנה לעני, משנשאר בלא כלום, התבייש האיש מאשתו, הלך לו לבית הכנסת וישב שם עד שגנרדם. והנה אליהו זכור לטוב נוגע בו, מעיד אותו משנתו ואומר לו, אדם חסיד טול ריוח העונה והשאר לך והקן קיימת לעולם הבא. פקח עיניו אותו חסיד, והנה ראה מראשותיו אלף דינרי זהב, נטלם ובא לביתו שמח טוב לב, שילם לו הקדוש ברוך הוא גמולו בעולם הזה ולעולם הבא. לקיים מה שנאמר כי פועל אדם ישלם לו וכאורח איש ימצאנו, פועל אדם ישלם לו בעולם הזה, וכאורח איש ימצאנו לעולם הבא.

(מגרת המאור)

פרשת השבוע

בעלה, אך הגאון סירב, בטענה שאולי אין הסעודה מספקת לבעליה. האשה הוסיפה להפציר בו, וגם בעלה הצטרף והוסיף, אל יחשוש כבודו, אשתי אוספת בית הירחיים את שארית הקמח, ומוהו אנו אוכלים ברוך השם לשובע, ואפילו עניים מתפרנסים על שולחננו, לאחר הפצרות מרובות הסכים הגאון. לפני שבת פנה אליו הווקן והזמין אותו גם לשבת, בשבת ביתו ערוך כמנהגו בעלי בתים נכבדים הסביר הווקן, והוסיף לספר על מקורות כלכלתם. לקראת שבת אשתי עוסקת במריסת נוצות בית המטבחיים, ובשכרה היא מקבלת רגליהם וראשיהם של העופות, ומחם היא מכינה מטעמים לשבת, ומשארית הקמח אופה חלות. הגר"א שוב לא היה יכול לסרב, ובסעודו שם בשבת, נוכח לדעת שאורחים חשובים סועדים ונהנים שם, ועל כולם מנצח הווקן שפניו קורנים ושכינה שרויה עליו. בכל פעם הגר"א היה מספר זאת, היה מוסיף בענותו רוחו, שמאו הוא נושא נפשו למידת ההסתפקות של זו, וה' ועדיין לא הגיע אליה.

ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלחך (כ"ה י"ז)
מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא ויע"א, שפעם שאל את אנשי שלומה: חסיד מהו? וענה: חסיד הוא לפי הרמב"ם, מי שעושה ונוהג בכל, לפניו משרת הדין. ומה שנאמר "ולא תונו איש את עמיתו", החסיד אפילו את עצמו הוא אינו מרמה.

ואבלתם לחמכם לשובע (כ"ו - ה')
אוכל קמעא והוא מתברך במעיו (רש"י).

מסופר על הגר"א הקדוש ויע"א, שבשנות גלותו הגיע לעיירה קטנה בפולין, וכדרכו פנה לבית המדרש ולמד שם עד אור הבקר, לאחר התפילה הבחין הגאון בוקן עיור מוכתר בטלית ותפילין, הלומד ומשגן בעל פה בקדושה וטהרה. כאשר עובו כל המתפללים את בית הכנסת, נכנסה אשתו של הווקן והגישה לו את ארוחת הבקר. העיר לה הווקן בוודאי נמצא כאן אברך קדוש, שמעתיו לומד במתיקות כל הלילה, גשי נא אליו ותבקשי ממנו שישער עמי. עשתה האשה כעצת

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:07 ת"א: 8:10 ר"ת: 8:42

פרשת בהר-בחוקות

זמני בניית השבת

ירושלים: 6:52 ת"א: 7:07

חובה תמיד לומר בעזרת השם יתברך

אצל הרד"ק רבי שניאור ולמן "בעל התניא" וע"א היה חסיד בשם ר' יחזקאל, חסיד זה היה בעל הבית בעמיו ואמיד בזכות כמה עסקים קטנים שעשה עם פריץ המחוז באיזור מגוריו. הוא קיבל את זכות החכירה של בית המדות, אסמי התבואה ותחת הקצב המקומית. בין לבין גם שלח ידו בעסקים שונים מן הצד שהבניסו לכיסו עוד כמה רובלים. שמו פעם היה ר' יחזקאל נוסע לליאווה, אל מקום משכנו של בעל התניא, מודיע מאמרי חסידות, נכנס לחדרות, מתחוק ומתעצם באמונתו, וחוזר לביתו.

יום אחד נישג אליו הפריץ, הגיח יד כבדה על כתפו, מעשה ידידות ואמר: "הן ידידים ותיקים אנחנו. יודע אתה שמוה שנים רבות אני נוטה לך חסד, ומחביר לך את רכושך". ר' יחזקאל החסיד נענע בראשו. הוא הבין המשך דבריו של הפריץ אכן לא יחזרו להמשיך, ולבו חסדי פעימה. הדופה, הסיף, "ומהן אני לחחוריו לך בריבית של 15 אחוז". הבטיח ר' יחזקאל בפריץ, מנענע בראשו לאות הבנה. הוא חש כי הפריץ לא מותר בידו ברירה, ורק ציפה בלב הולם לשמוע את גובה סכום ההלוואה הנדרשת. הפריץ תכן בדעתו, ואז פלט במהירות: "חוקק אני לחמישים אלף רובל טבין ויחזקאל, למשך שנה". לבו של הפריץ קפא באימה. מעולם לא החזיק בידו סכום דמיוני שכזה, ר' יחזקאל חיך במבוכה: "מאיפה אוכל להשיג סכום ענק שכזה? שאל, 'מעולם לא ראיתי הון ענק שכזה', 'אה', 'חבט הפריץ על כתפו בידידות מעושה, 'הן יש לך חברים יהודים, והם יוכלו להלוות לך בקלות סכום שכזה. הרי עשירים אתם היהודים.' הפריץ רכן לעבר אוזנו והמתיק סוד: 'אנלה לך את סודי. אני וקוק לכסף זה כדי לשלם לממשלת הצאר ירום הודו לקראת העלאה במעמדו. בקרוב צפוי אני להוות אחד הפקידים הבכירים בפטרבורג הבירה. במעמדי הוא מוריה בעל השפעה, ואוכל להשיג עמכם היהודים

כשראה ר' יחזקאל כי ברירה רבה לא נותרה בידו, מיהר לנסוע אל רבו, כדי לשמוע את דבריו ולקבל עצה. להפתעתו השיב לו הרבי בחיוב, וחזרה לו לקחת הלוואות מפה ומשם, ולהלוות לפריץ את הסכום הנדרש. כעת ידע ר' יחזקאל כי הרברים נתונים בידיים טווחות, ואם וכה לקבל את ברכתו של הרבי, רדי לבי יוכל להיות שקט ורגוע. הוא מיהר לכמה נגידים שהיכו, חתם עשו עמו עסקים, והלוואה את הסכום הנדרש עבור הפריץ. זה האחרון חתם לו על שטר הלוואה, עם התחייבות לחזור את סכום הבקע עד תום שנה, בתוספת 15 אחוז רבית, כפי המובטח.

אחד-עשר חודשים חלפו מאז ניתנה ההלוואה, ושלושים של המלווים החלו להגיע לר' יחזקאל לחזכור כי בעוד שלושים יום עליו לחזור את סכום ההלוואה. "אל ראה", שלח להם ר' יחזקאל בחורה, "אראג שללם לך את כל הסכום במועד שנבקע טבין ותקלין עד הפרושה האחרונה". ר' יחזקאל שקעב כל העת אחד ונהשע עם הפריץ, ידע כי זה מכבר העלוהו בדרגה, כפי שסיפף, וכיום הוא אחד הפקידים הבכירים בפטרבורג הבירה, בממלכתו של הצאר, ובעל השפעה על מיליוני אורזיה של רוסיה הגדולה. "איש כזה בוודאי לא יתקשה לחזור את ההלוואה העצומה שנטל", הרדק כועה בראשו ר' יחזקאל בריגעת הנפש.

ימים אחדים לפני מועד הפרעון, יצא ר' יחזקאל לפטרבורג, שם התעתד להפגוש את מייודע מלפנים ולקבל את כספו בחורה. כשהגיע למקום הנבון, ביקש ממזכירו לקבוע לו פגישה עם הפקיד, ומסר לו את שמו ומקום מגוריו. כעבור רגעיים אחים שבה אליו והורחה לו להמתין עד שיקרא אל חדרו של הפקיד. שעת ארוכות המתין ר' יחזקאל לפגישה, ובשלב מסוים הבחין כי יוצא מלשכתו ופוסע במהירות

בפרוודור. הוא רצה לקום ולגשת אליו, אך הפקיד פסע במהירות רבה, מכלי שים לב אליו. ר' יחזקאל תהה האם עשה עצמו כמי שאינו רואה, או שמא נחפו לזרכו או טורד היה ברהרהו, ועל שלא שם לבו אליו. שעה קלה לאחר מכן, נישג אליו לפתע שני חיילים בברתנים, מחורר סבר, ושאלוהו לשמו. כשהשיב להם, הורו לו לרוא עמם. בסרם הספיק לפנות את פיו ככלו הללו את ידיו ונטלוהו עמם אל מרתפי הבניין. מלבד נדירוד שמו, לא החליפו אף לא מילה, ולא טרדו להסביר לו על מה ומדוע נאסר. כשינשה לזעוק הצלח, קיבל מנהלמה גסה על פניו, כך הבין עד מחרה כי קולו כקול קורא במרבר, ויפה לו השתיקה בעת האתא.

למחרת, השכם בבוקר, פתחו שלושה חיילים את דלת תאו, וכבדו הורוע הרוטח לתוך העגלה השחורה. הוא נשא את ראשו מרצפת העגלה המוזהמת בבון, וראה לחדרתו חבורת פושעים ורוצחים, אנשי רלא מעלי, אשר די היה בסבר פניהם המגושגם כדי להטיל אימה. דלת העגלה הורפה אחריו, פתחו פניהם עמוזי שומרים, אברעת פניהם הנהגה, ממושם בחרבות וסכינים. העגלה יצאה לזרכה, לדרך לא נודעת, כאשר שני סוסים פוסעים לאיטם, מובילים אחריהם את חבורת הפושעים והחיילים. רק לאחר ימים ארוכים של נסיעה, נודע לר' יחזקאל, כמו לשאר הפושעים, כי העגלה עושה זרכה לסיביר, שם עתידים לשבצם במחנות לעבודת פוך. רק לאחר חמישה שבועות הגיעו סוף סוף לסיביר. כבר נדמה היה לו שיפה עבודת הפרך בסיביר מאשר טלטלוהו הדרך המרפטים את הגוף ומטלטלים את הדפשא עד ויכולא בתריחתא.

סוף סוף עצרה ההגולה, וכולם נסעו לזרדת בשורה ערפית. הוא נשיגב בפניהם בדרגי העלורים, הקרין טכנות והיהדות. ניכר היה כי הקצב דנהג בכידה, אדו החל לקרוא בשמותם הוא אחר זה, ולאחר שוירא כי כולם נמצאים, אבן חתם על מסמך קבלת 'הבעלות' על האסירים. האסירים הובלו על ידי החיילים אל משרדי הממשלה המקומיים, שם נקבע לכל אחד מקום עבודה ומקום לינה למשך שנות המאסר הבאות.

גם ר' יחזקאל עמד בשורה והמתין לתורו. יהודי צנום וחלש היה, ועל כן הגישים הפושעים רחוקו ארוחו ממקומו, והקיימו אותו, בחשבים כי כל המקרים יוכה במקום טוב יותר. שעת ארוכות אפוא עמד מושפל ונרמא בהמתנה לתורו. כשחוק סוף הגיע, הורו לו כי הפקידים סיימו את עבודתם להודים ורק למחרת בבוקר יקבל סיביר למקום עבודה וליונה. כל אותו לילה נותר ר' יחזקאל מתוך לבניין, חושק לרוח המקפאה שצלפה לו בכמחיתו, מתחן בקוצר רוח לאור ראשון של בוקר, כאשר השחר יעלה ויפציע.

עם שחר התאספו שוב כל האסירים כדי לקבל סופית מספר רישון אסיר, ותעודה המעידה על מעמדו של האסיר – תמורתה יכולים היו לקבל מנת לחם ומרק ולזח חלקי יום נבדה מפרך. הקציין הבכיר שדויעע בפניהם אנש, הופיע גם היום. כעש ממוצנצחות, מדיו מנוהצים בדייקנות, שוב נעמדו הכל בשורה רוחנית, באשר הקציין בכיר את משייתיהם. עם תום הקריאה, חתך בקולו רגע, כמו בורר את מילוחיו, ואז פרפץ של הפתעה רבתי אמר לכולם כי הם משחררים יוכלים לשוב לבתם.

כשראה את הבעת אי-האמץ של פני כולם, וכי איש מהם לא זו ממקומו מחשש למלכותו, סיפף כי אמש צרעו מן מקרה מיוחד עם אשת הצאר, כאשר נסעה לטיוול במרכבה המלכותית סמוך לנער הגיווה שבפטרבורג. לפתע החלו סוסי המלכות להשתולל ולדחור במהירות לעבר מי הגיווה. רק כשיהיה האחרונה העצלה הרכב המלכותי לרסן את הסוסים המשתוללים, כאשר רגליהם הקדמיות כבר נוגעות במה הגרה. עוד שעות ארוכות חלפו עד ששבה רוחה של הצארית. היא ידעה כי יהיה ניצלו בגס מופלא, ורק כפסע היה בינה לבין המוות.

צ'של ונמשל

על מה על האדם להתפלל

הבה נתבונן יפה בדבר ונראה כי כל עיקר כוונתו בתפילה אינה אלא בשעה שאנו באים לענינים גשמיים, לעסקי מוונות פרנסה, כאן אנו שופכים דמעות ומכוונים לבנו לתפילה באמת ובתמים, ברם בתפילה על ענינים אחרים כגון תשובה בינה ודעת, אהבת תורה וכיוצא באלה דברים רוחניים כאן יש רק יחיד סגולה שבקשתם יוצאת מעומקא דליבא בדמעות ובכבי.

משל לאותו איש צבא שוטה פעם אחת נודמן ובא קיסר המדינה לאחד ממתנות הצבא, עמדו החיילים מסודרים בשורה כנוהג, והקיסר עבר ביניהם והתבונן בהם ובעמידתם. אין צורך לומר שכולם השתדלו והתאמצו להיראות יפה כדי שימצא הן בעיני הקיסר, ואמנם הקיסר נהנה ממראהם ואמר להם: כולכם מצאתם חן בעיני והפקתם ממני רצון, ואמר נא לי איפוא כל אחד מכם מה בקשתו ותישע. קפץ ויצא חייל אחד שוטה ואמר לקיסר: ארדני המלך, בקשה לי אליך, מהו בקשתך? שאל המלך, בקשתי שתצווה לתת לי את מנת מוונותי דבר יום ביומו, ליגלות עליו חבריו, שוטה שבעולם, כלום בשביל כך כדאי לך לבוא ולהטריח את הקיסר בבקשתך, הרי ממילא אם אתה עושה את עבודת הצבא באמונה, ניתנת לך מנת מוונותיך כסדרה ובזמנה, ואף לבושך וכל צרכיך האחרים ניתנים לך מקופת המדינה, כמו לכל שאר החיילים המשרתים בצבא המלך, הרי שטות היא לבקש מאת המלך בקשה כזאת בשעה שעלה רצון מלפניו לגמול עמך חסד מיוחד.

ודגמשה: ממש כך נוהגים גם אנחנו, אין אנו מבינים כי כל עיקר בקשתנו צריכה להיות שנהיה יהודים טובים, כי אנו חייבים להתפלל ולבקש סיעתא דשמיא, שנוכל להיות חיילים נאמנים המשרתים אותו יתברך באהבה ובמסירות, ואו הרי נהיה ממילא וכאים לקבל את מוונותינו, מלבושינו וכל מחסורינו מקופת המדינה בתורת אנש צבא של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

(במש הוד"ק החפץ חיים זיע"א)

היו אלו שעות של חסד, כאשר לבח התמלא ברגשות חברת טובה, ובו במקום החליטה להשיב טובה לאנשות. היא הוציאה אפוא צו חנינה בהול לכל האסירים שהיו צריכים להיענש באותו יום – אם בעונש מוות, עבודת פרך או גלות. עוד הורה הצו המלכותי לשחרר את כולם לבתיהם באופן מיידי. זו הייתה הסיבה לשחרורם התאומי של קבוצת האסירים, שזה אף הגיעה לסיבוי – אלא שבטורם שחררו, נאמר להם כי שחרורם מותנה בכך שעליהם להיענש על שחבריהם באופן אישי, ולספר לה מה היה חטאם, על מה נאסרו ומה עונשם שנגזר עליהם.

כאשר הגיע תורו של ר' יחזקאל לגשת לפני המלכה, שאלה אותו לפשר חטאו. ר' יחזקאל משך בכתפו באי-רדיעה. הוא סיפר לה את כל המאורע עם הפרצן שעלה לגדולה, את סיפור ההלוואה על סכום העתק, ועל כך שהתחמק מלשלם את חובו. הוא הוסיף כי נדמה לו שהפקיד הבכיר חפץ להתפטר ממנו כדי שלא ידרוש ממנו את כספי ההלוואה, וזה כל "חטאו".

סבר של חומרה עלה על פניה של המלכה. "היש לך הוכחה לאמינות דבריך?" שאלה בתקופות. ר' יחזקאל שלף את שטר החוב עליו חתם הפרצן, והוסיף פרטים מדויקים היכן ומתי היה מעמד התינוה. כעס רב מילא את לבו של המלכה. בו במקום שלחה לקרוא אחד הפקיד, וביעתיים הורדה לר' יחזקאל לצאת מן החדר, ולהמתין עד שיקרא פנימה. בחול ובמורא התייצב הפקיד לפני המלכה, ללא שהיו ונינונים, הראתה לו הצארת את השטר, ושאלה אם הוא מוודה את החתימה, דרם אול מפניו והוא החוויר באחת. רק בניע ראש הצליח לאשר כי אכן זוהי חתימתו.

"דמאי ונקלדי", סיננה מבין שפתיה בחמת ועם כבושה. בו במקום הורחה לו להביא את כל הכסף, כולל כך הריבית שהותחייב מראש. בלית-היחירה מידר לביתו בליווי משמר מוויין כל חיילים, ומיד כשהביא את הכסף, הודיעה לו על הדהה ממשרתו בתוספת אות קלון. ר' יחזקאל צוה להיכנס ולעיניו הנהמה של הפקיד הבכיר שלשלה הצארת את כך הכסף העצום לידיו. כפי שהגיע לו.

ר' יחזקאל לא נסע לביתו, אלא הקדים ונסע לליאונא. המאורעות הקשים שתקפו אותו לאחרונה – טרדו את מנוחתו כליל, והוא חפץ להשיח את מר לבו לפני הרוב, כשכונס אל הקודש פנימה, לא יכול היה לפצות את פיו. רק הספיק לומר "למה הגיע לי ככה?" ומיד פרץ בכבי חסר מעצורים שטלטל את כל גופו. נשא אליו הדביק עיניו רכות ומנחמות ואמר: "כאשר באו אליכם בעלי החוב והוכירו אתכם על דבר הרוב, עינתם כי לא ידאנו, ובסוף השנה תשלמו לכולם את כספם. אך שבת כי הוה מנדוג את העולם, והוא ון ומפרנס לכולם, והיה עליך לומר כי בעוורתו יתברך תחוויר את חובך." "משמנים גלגלו את סדר הענינים, כדי שתדע כי אף פעם לא יתכן שיעשה דבר בלי עוורתו יתברך ויתעלה. ועל כן חובה תמיד לומר 'אם ירצה ה' יתברך, ואוי הוא ישלח את עורתו וישועתו'."

בין אדם לחברו

מסירת נפש לאהבת ישראל

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב ויע"א אמר בזה"ל: "הרה"ק רבי חיים מטשערנאוויץ בעל ה"באר מים חיים" ויע"א היה הכח בידו לעשות מבנו שסר מהדרך בעל תשובה גמור, והראיה כי אחרי הסתלקותו וצ"ל נעשה בנו צדק גמור, רק מגדל מסירת נפשו לאהבת ישראל הציוה כן, למען יוכל להמליץ לפני הקב"ה ראה כי בני בשר ודם ואוהב את בני ומקרביו בשם הו"לך בדרך הישר, כן גם אתה תרחם על בנך כי בן כן וכן כך קרויים בנינו".

בקשת מחלה

מסופר על איש צדיק ותלמיד חכם גדול שהיה מתגורר בשכונת שערי חסד בירושלים, שבאחד הימים התאלמן מאשתו. ומן מה לאחר שחלפו ימי האבל, הגיע אליו שדכן שנשלח אליו על ידי אשה שהתגוררה בשכונה, שהיא רוצה להינשא לו. אותה אשה והתה קשת רוח עד מאד, ידועה בפי כל כמרבח דיבור, והכל ברעש גדול. והנה למרבה הפלא הסכים אותו איש צדיק להצעת. באו אליו בני משפחתו לדרב על ליבו שיחזור בו מהסכמתו, שהרי מדובר באשה טרדנית והוא עלול לסבול ממנה קשות, והלא יש גם הצעות אחרות ולמה לו לקבל דוקא הצעה זו? כרגע וכנהג דיבר על ליבו ולא עלה בידם לניא אותו מהחלטתו. לאחר שהפצירו בו מאד הסתבר להם את מדרתו, נענה ואמר כי שמים עשרה שנים קודם לכן הוא באה לביתו, ודיברה עם אשתו המנוחה ומן רב וברעש גדול, דבר שהפריע לו כליומו, ובתגובה נערב, והיא נפגעה עד מאד. אונם

לאחר מכן ביקש את סליחתה אבל היא סירבה למחול לו, עכשיו אמר, כמזומנה לו שאם ישא אותה לשהה היא תמחול לו.

לדימוע מהכעס

מסופר על ה"חזו"ה הקדוש מלובלין ויע"א, שפעם רצה לקום בהשכמה יותר משאר הימים, כי היה צריך לתקן איוה ענין גדול, ציוה לכבני ביתו שקדימו לו את ארחת הערב בשעה מוקדמת, בני ביתו משום מה התעצלו ולא די שלא הקדימוה אלא הביאוה מאוחר מתמיה, ומכך נגרם שנשבשה כל תוכניתו של ה"חזו"ה. פנה ואמר מן הראוי היה שבאכעס על בני ביתו, אבל חשבתי לעצמי, הרי כל כונתי בקימה באשמורת הבוקר היתה לעשות רצון קוני, והנה גם עתה רצון קוני הוא שלא אכעס.

הכרת הטוב מתוך יסורים

מסופר על יהודי אחד שהסיע פעם בכונניתו את הרה"ק רבי משה פיינשטיין ויע"א לשיבתו בצאת ר' משה מן המכוננית, טרק המסיע את דלת המכוננית שלא בכונה על אצבעותיו של ראש הישיבה, ר' משה קפץ את אצבעותיו הפגועות וחספם בידו השניה, הוא נשך שפתיו מרוב כאבים וצעד לתוך בנין הישיבה מבלי להוציא הנג מפיו. תלמידים אשר היו נוכחים בשעת מעשה, שאלוהו לאחר מכן מדוע כה התאמץ להבליג? ענה הצדיק בשקט: האישי הצעיר היה כה אדיב בהסיעו אותי לישיבה, האם יכול אני לפגוע ברגשותיו בהראותי לו שמשדו אינו כשורה.

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ב אייר הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש מהוסיאטין ב"ר ישראל מרדכי (התרי"ד)
הרה"ק רבי שלמה אליעזר אליעזר ב"ר יעקב (שירת הסבא קריש - ה"ר-א)
יום ראשון כ"ג אייר
הרה"ק רבי יהושע מדינוב ב"ר אריה לייב (תלמיד הקדושת לוי ויע"א - תקצ"ג)
יום שני כ"ד אייר
הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי המוקבלים - ת"פ)
הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה (תחת דעת - תקצ"ב)
הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאפראנא
ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל (התרי"ח)
יום שליש כ"ה אייר
הרה"ק רבי ישעי מדינאוויץ (תלמיד המגיד ממעורייטש-תקנ"ד)
הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל (התרי"ד)
יום רביעי כ"ז אייר
רבינו סעדיה גאון ב"ר יוסף (ד"א תשי"ב)
רבי משה חיים לוצאטו ב"ר יעקב חו (מסילת ישרים - תק"ן)
הרה"ק רבי שמואל אליה מוואולין ב"ר יחזקאל (מקאמ"ח)
הרה"ק רבי שלמה מווינהל ב"ר מרדכי (תש"ה)
יום חמיש כ"ז אייר
הרה"ק רבי שלמה ולמן מקאפוסט ב"ר יהודה לייב (מגן אבות - ה"ר-ס)
הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף הי"ד ב"ר מאיר (תשי"ד)
יום שישי כ"ח אייר
שמואל גרביס בן אלקנה (ב"א תתפ"ב)
רבינו יצחק מקרבייל ב"ר יוסף (התמ"ק - ה"א י"א)
זכותם עליו ועל כל ישראל אמן

אצוניה הלכות

מאת הרה"ג מנחם אהרן רבינו שטייטל
פוסקים ז"ל אוד"ה רשות ישיבת חיים על המעיינים

המפסיק ממשנתו (ג)

אין להפסיק מתורתו אלא אם יהיה איוה צורך גדול להשיב מפני הבהור, או לאפודיש שאר מוסריא (צוואה מוחים, להגרי"ח פאלאגי וצ"ל, סימן ב')
אם גורם שארשים יפסיקו ישמענו לק"ל הסיפור, וישובו לו, וענשו כפול ומכופל, ונשא הצעיר עליו את כל עונותם (לשון החר"א בפירושו ברית עולם על ספר חסידים, אות ה' (תקנ"ד)
א' הלמוד תורה והביאו לו שם של חלה שיהפיל עכורו, מותר לומר שהתורה שלמד תורה לכות החולה, ואין בזה משום מפסיק ממשנתו. (כבוד התורה, עמוד מ, סעיף כ"ט)
ד' אין להביט כמשיח טלפון סלולרי לכויתוד ובפרט לזמר בו באמצע הלמוד דבריים בטלים (קבץ מבית א"ה, ניסן תשנ"ח, גליון י"ב)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי
08-8422112 - הדגנה 54 רחובות
P6422112@gmail.com

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגיד שיעור, ולכל דורש ברבים

גיליון מס' 87

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

בהר - בחוקותי - תשפ"ג

ענייני של הינד

מי יזכה להיות יורש העצר ???

מלך אחד היה עצוב מאוד כי לא היה לו בן שימשיך את מורשתו, לכן הגה רעיון לחפש לעצמו יורש עזר ברחבי ממלכתו. לשם כך ערך תחרות שבו כל ילד מהממלכה מקבל עציץ עם זרעים ומי שיעליח להצמיח עציץ עם פרחים מרהיבים ביותר יזכה להיות יורש העצר, מובן שרבים מילדי הממלכה ניסו כוחם בתחרות ולימים נקבע מועד בו הגיעו כולם עם עציציהם להראות את תוצרתם למלך. המלך עבר בין כולם וסקר את היבול המבורך שבידיהם והנה מצא עינו של המלך בילד קטן עני העומד מבוייש בין כולם, מדוע הינד עצוב וכלם? שאל המלך והילד ענה שלצערו ולמרות שפעל בדיוק כפי הוראות המלך לא הצליח להצמיח שום דבר מתוך העציץ. אורו עיני המלך לשמע תשובתו והכריז כי אותו ילד פשוט ייפך ליורש המלכותי ולתמיתה הקהל הסביבי המלך שמלכתחילה הזרעים שניתנו למשתתפי התחרות היו זרעים מבוסלים שלא ניתנים לזריעה כלא, וממילא מה שכולם הכינו אינו מהזרעים שקיבלו ובתבולה עשו כן, לעומת זאת הילד דובר האמת ש'לא הצליח' הוא היחיד שעמד במשימת המלך ומפאת מידותיו התרומיות ראוי הוא להיות יורש העצר. כל יהודי שדבק באמת הוא הראוי להתקרא בן מלך ולוואי ונזכה להשריש זאת בילדינו ובנו.

מערבת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלָחַן מְלָכִים

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בגר ותושב וחי עמך: אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלקיך וחי אחיך עמך: (כה, לו)

כתב בבלי יקר: כי עיקר טעם איסור הריבית הוא לפי שהוא מסיר את מדת הבטחון מן האדם, כי כל בעל משה ומתן עיניו נשאות אל ה' לפי שהוא מסופק אם ירויח או לא. אבל הנותן בריבית: הרי שהרויח שלו ידוע וקצבו וסומך על ערבונו שבידו ומן ה' יסיר לבו. ומה שגם הלוח עובר בלאו לפי שהוא מחטיא את המלוה ומסירו מן מדת הבטחון כגודע מדבר המלוים בריבית שרובם מסקני אמנה ואבירי לב הרחוקים מצדקה, מצד כי אין בטחונם בה'. בעניין הביטחון נביא כאן את ההלכות חיוי של הגר"י ז"ל וזנפנד זצ"ל: בגודל מידת בטחוננו, לא נמנע הגר"י מלהשתדל בתפלה ובעשייה שגם אשתו ובני ביתו לא ישימו מבטחם אלא בהקב"ה. בימי מצוקה, שהוא ואשתו חיו חיי צער ורועה לחם, הצטער מאד בצער אשתו ולא היה יכול לראות בצרתה ודאגת לבתו. אז נשא עיניו לשמים ואמר: 'ירבונו של עולם, להתפלל שתזמני לי ממון איני יכול ואיני רוצה, כי מתנת חנם לא אקבל. ולבקש שאמצא אבידה איני רוצה, כי ע"י כך תצטרך לצער אחד מבריותיך, וזה איני רוצה אפילו מגוי, כי איני מבקש שגוי יאבד בכדי שאני אמצא, משום שאיני רוצה להיבנות מצערו של שום בריה בעולם, ואפילו מנכרי. אלא מבקש אנכי שתתן מדת הבטחון בלבה של אשתי, ואם תמלא בקשתי זו, נמצא אני נהנה ואין העולם חסר כלום, וה' שמע תפלתך, וכל ימיה לא התאוננה על חוסר פרנסה. רק פעם אחת ויחידה פקעה סבלנותה של צדקנית זו, ולבה האמיה נכמר למראה עולליה המבקשים לחם והיא לא יכלה למלאות את מבוקשם. היה זה בשעה שרבי חיים מסב ליד השולחן והרבנית הגישה לו לחם שזה עתה השיגה מהשכן לאחר שביקשה זאת ממנו בבושת פנים. ואחרי שרבי חיים פרס כדיו ובירך ברכת המוציא, אמרה לו: - 'רציית להטיעמך הטעם שאיני לחם בבית, למען תרגיש בעצרי ובצער הילדים שאין לי ממה להשיבע רעבונם'. באמרה מלים אלה פרצה בכי מר, והוסיפה: גם לחם זה שעליו בצעת עתה שאול הוא מאת שכננו ר' ישראל יעקב. הצטער מאד רבי חיים על פטירה זו שאינה מספקת, ועוד שהלחם לא משלו הוא, דבר שנד אה התנהגותו, כי מעולם לא שאל דבר מאחר. דחק עצמו ואכל שיעור כזית שיוכל לברך עליו ברהמ"י דרבנן, אכל ולא שבע כי אז רצה לשבוע מסעודה שאינה שלו. צערה של אשתו, ורבעון ילדיו, נבע מאד ללבו של רבי חיים, ועם גמר ברהמ"י אמר, כפונה אל עצמו: "אמנם נדמיתי שגם לה יש מדת הבטחון כמוני, אבל עכשיו שאין הדבר כן, יש לצאת ולחפש פרנסה". דברו כדברים האלה שם את ה'ידובעי' שלו על כתפיו, קם ויצא מן הבית "לחפש פרנסה". הוא עולה במדרגות הרחבות במעלה השכונה, סובב מיניה ופונה לצאת מהשער שע"י בית החולים "משב לדך" בסמטה הפונה למיידאן, לפתע רבי חיים מתכופף. ומרים מהארץ שני נמליון זהב. ואמר: "ינו אפשר כבר לחזור הביתה יש לי ב"ה כבר פרנסה".

(הסיפור במקור מופיע בספר האישי על החומה)

מעשה שהיה...

מפגש הצדיק | ספור על רבי שלמה אליעזר אלפנדי זיע"א

חילול דצידיקייא

**חילול
הרב שלמה
אליעזר
אלפנדי
זיע"א**

הרב שלמה אליעזר אלפנדי זיע"א, ידוע בכינוי "הסבא קדישא", (נלב"ע כ"ב באייר תר"צ), היה פוסק ומקובל, החכם באשי של דמשק ולאחר מכן של צפת. רבנו נולד באיסטנבול, אז בירת האימפריה העות'מאנית, לרבי יעקב ולחווה, כנצר למשפחת רבנים המיוחסת עד לבצלאל בן אורי משבט יהודה. ובשנת ה'תרע"ז, בא הרב אלפנדי לצפת והתבקש על ידי הקהילה הצפתית ליטול את שרביט הרבנות, תפקיד בו שימש במשך שנים ספורות ובתחילת שנות ה-20 עלה להתישב בירושלים, שם ישב בביתו בעיר החדשה ברחוב הקרוי כיום על שמו בשכונת מקור ברוך, עד לפטירתו. אף על פי שזכה לזקנה מופלגת (118 שנה), כושרו הגופני היה מצויין והוא צעד על רגליו ללא סיוע, עד זמן קצר לפני פטירתו. כמו כן מעולם לא נזקק למשקפי קריאה, אף על פי שלמד מספרים ישנים המודפסים בכתב קטן וכתב פסקי הלכות וחיידושים עד יומו האחרון.

ת.נ.צ.ב.ה. זזיע"א

בשנת תרפ"א, בקר מרו סידנא בבא סאלי עליו השלום בארץ ישראל, הנה זה בקורו הראשון בירושלים עיר הקדש. ועל אף גילו הצעיר זכה להערצה מיוחדת מצד תושבי ירושלים, שעלו להתברך מפיו. במהלך שהותו בארץ ישראל, החליט הבבא סאלי לבקר בצפת, עירם של מקבלי הגליל. באותם ימים חי בצפת הגאון המקבלי, רבי שלמה אליעזר אלפנדי, הידוע בכינויו, המהרש"א. הרב אלפנדי הנה קשיש מפלג, בן תשעים וחמש שנה. הוא היה ידוע בתקיפותו ויבדקשותו, וכל מקבלי ארץ ישראל התבטלו לפניו ביראת כבוד. עלה הבבא סאלי לצפת, פקד את קברותיהם של האר"י הקדוש, מרו היבית יוסף, רבי שלמה הלוי אלקבץ ועוד, ואחר כך פנה אל ביתו של הרב אלפנדי, להתברך מפיו. כעבור שעה קלה דרכו רגליו של הבבא סאלי על מפתן חדרו של הרב אלפנדי. המחנה שנגרמה באותה שעה, נחרט לעד בלבבותיהם של הנוכחים. כאשר חצה האברך הצעיר, בן השלשים ואחת, את מפתן החדר, התרומם הרב אלפנדי, בן התשעים וחמש, ממוטו, וקם לכבודו מלא קומתו! כאמור, הרב אלפנדי היה ידוע בתקיפותו הרבה, ומעטים זכו לשבחים מפיו. העבדה כי קם מלא קומתו בפני רב צעיר, הבחירה לנוכחים כי הנכנס אינו תלמיד חכם מן השורה. במשך שעה ארוכה שוחחו ביניהם הבבא סאלי והרב אלפנדי בעניני הלכה וקבלה, ובסיימנה של השיחה הפתיע הרב אלפנדי בשנית את הנוכחים, כאשר פנה אל הבבא סאלי ובקש ממנו כי יברכו! בתחלה סרב הבבא סאלי בענותו לבקשתו של הרב הישיש, ואולם, כאשר עמד הרב אלפנדי על דעתו, נכנע הבבא סאלי ועשה כפי שנצטווה. למותר לצנו, כי הדבר הפך לשיחת היום, ומני אז, גברה הערצתם של תושבי ארץ ישראל לבבא סאלי...

**זכותו תגן
עלינו אמן!**
(מאת רבי אברהם
אוחיון שליט"א
בספרו על סידנא
בבא סאלי)

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת בהר - בחקתי

לסדר את הפרשה

לפיכך רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב. עליכם לסדר מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. השתלחו, תקבלו מהאזניות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. דיני מכירת בתי ושודות הלויים
- ד. הבטחות שפע לשומרי השמיטה
- ה. דיני מעשר בהמה
- ה. איסור ע"ז וציווי על השבת
- ו. דיני שמיטת הארץ
- ח. הברכות המובטחות אם בחוקתי תלכו
- י. דיני ערכין
- ג. דיני תמורה
- ג. דיני מכירת וגאולת בתים
- ג. דיני עבד כנעני
- ג. דיני חומות
- ק. דיני שנת היובל
- ש. הבטחת זכירת הברית
- ש. דיני עבד עברי המוכר עצמו
- ש. דיני פדיון הקדש
- ת. איסור ריבית
- ש. איסור אונאת ממון ודברים
- ת. דיני עבד עברי הנמכר לגוי
- ת. דיני מכירת וגאולת שדות

פונים

"ואכן משכית לא תתנו בארצכם להשתתח עליה... את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ד'"
יש ליתן טעם מדוע דווקא לאחר הציווי על איסור אבן משכית, התורה מביאה שוב: את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ד". אמנם, למרות שהקב"ה שונא את ההשתתחות על רצפת אבנים כמעשה האמורים, בכל זאת היה מקום אחד בו לא רק שהדבר היה מותר אלא מצווה: ואיזהו? בית המקדש! ומדוע באמת הייתה הרצפה בבורה עשויה דווקא מאבן? משום שהייתה מלוכלכת בדמם של הקרבנות והוצרכו לשטוף אותה תדיר, ואי אפשר להשאיר את הרצפה מלוכלכת תמיד שדבר זה אינו מכבוד המקדש. ואף לא יכלו לעשות רצפה מדבר אחר, שבכל דבר אחר, יהיה הניקיון בשבת כרוך בחילול שבת דאורייתא! אם כן: "ואכן משכית לא תתנו בארצכם להשתתח עליה", דווקא בארצכם אבל במקדש תעשו. ואם תאמרו אולי נגמק בשבת רצפה שאינה מאבנים, תלמדו לנו: "את שבתתי תשמרו", חלילה לכם מהלכל על כך את השבת. ושמה נשאיר את הלכלוך עד למוצאי שבת? ומקדשי תיראו, לא יהיה זה משום כבוד ומורא בית המקדש. (חתם סופר)

"לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המן ימירנו ויהי הוא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל"
לאדם יש יצר הטוב ויצר הרע והברייה בידו להיות כולו ליצר הטוב או כולו ליצר הרע. אבל יש אנשים שפסחים על שני הסעיפים פעם ליה ופעם ליה. אז אומר להם הפסוק: 'לא יבקר' - מלשון הפקר (כמו שכתוב: 'בקר לעניים') דהיינו, שלא יפקר עצמו בין טוב לרע, 'ולא ימירנו' - את הטוב ברע. אבל: 'אם המן ימירנו' - וכבר נכנס לחלקו של יצר הרע, עדיין יש לו תקווה ואין דבר העומד בפני התשובה: 'יהיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל' אף עונותיו הנפכים לו לזכות ושוב לא יטף (מלשון יגאל) את עצמו. (אדרת אליהו)

"ולא תגנו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך"

בפסוק זה הצטוונו שלא להגות איש את עמיתו. אמנם, לכאורה ציווי זה כבר מובא לפני מספר פסוקים, שכתוב: "אל תגנו איש את אחיו". ויש לבאר מדוע חזרה התורה וכפלה דין זה למרות שעל פניו נדמה שמדובר באותו הציווי, וכן מדוע חילקה בלשונה וכתבה פעם 'עמיתך' ופעם 'אחיו'. ויש לנו: א. בציווי השני מלמדת אותנו התורה שגם אם הוא חונא אותך, אל תחשוב שמותר לך להשיב לו כנגמלו ולהגות אותו, וזהו: "ולא תגנו איש את עמיתו" - אף מי שהוא עמיתך בהונאה, כי כבר חונא אותך. וע"כ סיים הכתוב "ויראת מאלוקיך" - כי אמנם מאדם זה אינך ירא, כי אף שאת יתבע אותך לדין תצדק משום שהונא אותך, בכל זאת עליך לירא מאלוקיך; (ר' מנחם צבי טאקסין) ב. 'אחיו' - זה כל יהודי, 'ועמיתו' - זו אשתו. (ע"פ הריטב"א) ג. אחד על אונאת דברים ואחד על אונאת ממון. (ב"מ נה.) ד. יש הדגשה מיוחדת על אה, למרות שלעיתים יש הרגשה שניתן להקל בכסף המשפתי. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

שאלה לשולחן השבת

"לא תעשו לכם אליילים"

כנגד זה הנמכר לנכרי שלא תאמר הואיל ורבי שבד ע"ז ומחלל את השבת אף אני כמורא (רש"י).
דברי רש"י הללו (ציטוט מהמודרש) תמוהים עד למאד: וכי משום שהיהודי נמכר כעבד לגוי, יעלה על דעתו לנהוג כאדוני הנכרי (במיוחד בעבירות חמורות האלו)?

מטרת השאלה

הינה לעודד ריון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בארץ מקודש, אם ישנם) ובל"ג אכחוב מן התשובות בעוד כחודש.

ונתתי שלום...
בשולחן
השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש ביד מותן הספר

מבחר חוברות

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילות. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- מאיזה סוג שדה יכול להקדיש אדם לך?
- הש"ת יקים אותה איטנו
- אם נקיים את מצוות ד' הם ייתנו בעיתם
- סוג מכה ח"ו
- ה' ___ בתוככם ו_ לכם לאלוקים"
- ו. "ה' חמישית על ערכך"
- מגיל חודש עד בן חמש שנים ערכו 5 שקלים
- תושבת מן הארץ (ברכה)
- המקדיש בהמה כוז מוסיף חמישית על ערכה
- י יוציא אותה מפני חדש
- כ. בגאולת שדה הכהן מחשב את ה_ לפי היובל
- ל. עשר נשים יאפרו בתנור אחד מגודל הרעב ח"ו
- מ. אם נקיים את מצוות הש"ת חמישה מאיתנו ירדפו -
- נ. נאכל ישן ___ (ברכה)
- ס. ברה זה ייתנו המצוות
- ע. הש"ת ישובר את מוטות ___
- פ. עץ השדה ייתן אותו
- צ. יש לעשר את הבקר ואת ה_
- ק. "היה הוא ותמורתו יהיה ___"
- ר. אם נקיים את מצוות הש"ת מאה מאיתנו ירדפו -
- ש. סוג מחלה ח"ו
- ת. ד' נתן לנו אותן יחד עם החוקים והמשפטים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "בהר סיני" - "ב ___ דסיני" (אונקלוס)
- ב. "לפי ___ השנים תרבה מקנתו"
- ג. "וכי ___ יד גר ותושב עמך"
- ד. מותר לקנות מאת הגויים אשר סביבותכם
- ה. ביובל ובשמיטה אסור לבצור אף את _ (לשון הפסוק)
- ו. "ולא ___ איש את עמיתו..."
- ז. והגואל ___ מהכסף את ערך השנים שעברו
- ח. דבר הגודל מאליו קרוי כך
- ט. בית שעבר זמן גאולתו ___ לקונה (רש"י)
- י. "את ___ תשמרו ___ תיראו ד"
- ך. כך אסור לרדות בעבד עברי
- ל. שנה קדושה
- ם. יוצאים ביובל מידי הקונה
- ן. עבודה זרה הנעבדת בהשתחוויה: '___ משכית'
- ס. אסור סתם לומר לעבד עברי: 'החם לי את ה_!'
- ע. "ונתה הארץ פריה ואכלתם _"
- ף. אסור לקחת ולתת אותו בריבית
- ץ. אחת משמונה של שנת השמיטה: 'שבת ___'
- ק. 'אין אדם רשאי למכור שדוה אלא מחמת ___' (רש"י)
- ר. הרוח
- ש. לכמה שנים תבואת השנה השישית תספיק?
- ת. מילה נרדפת ל'להמיד', 'לעולם'

ואלה שמות

"את כסףך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך"

מה המשמעות וההבדלים בין השמות השונים לריבית בתורה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"ונתתי גשמיכם בעתם" - בלילות. בימי הורדוס המלך היו גשמים יורדים בלילות, בשחרית נשבה הרוח, נתפזרו העבים, זרחה התחמה, נתגבה (התייבשה) הארץ, והיו פועלים יוצאים ועוסקים במלאכתם ויודעים שרצון אביהם שבשמים מעשיהם. דבר אחר, "ונתתי גשמיכם בעתם" - בלילי שבתות. מעשה בימי שמעון בן שטח ובימי שלומציון המלכה שהיו גשמים יורדים בלילי שבתות, עד שנעשו חיטים גדולים ככליות ושעורים כגרעיני הזיתים ועדשים כדינרי זהב, ובצרו מהם חכמים והניחום לדורות הבאים, להודיע כמה החטא גורם, לקיים מה שנאמר: (ירמיה ה) "עונותיכם הטו אלה וחטאתיכם מנעו הטוב מכם". דבר אחר, "ונתתי גשמיכם בעתם" - ולא גשמי כל הארצות, מה אני מקיים: "ונברכו בך כל משפחת האדמה ובורעך", אלא שיהיה השבע בארץ ישראל ורעב בכל הארצות, ויהיו כל הארצות באים ולוקחים מכם פירות ומעשירים אתכם בכספים, כעניין שנאמר: "וילקט יוסף את כל הכסף". וכתוב: "וזכימך דבאן" - שיהיו כל הארצות דובאות כסף ומביאים לארץ ישראל. (ע"פ מ"ר)

מילה בפרשה

הולך בהמת משא,
טעונה במדת יין למסע,
אך נתקל בערימה,
ונפל לבאר זפת באדמה.

המונח המבוקש הינו מילה
ב3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה חתמסס א"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

איך יתכן אדם שמכר שדה, ולמרות שהמוכר והלוקח היוצים לבטל המקח ולהחזיר המעות, אינם רשאים והדבר אף אסור? * * * *

"אם בחקתי תלכו"

כתב בעה"ט שכל אותיות הא' ב' מופיעות בברכות בפרשה וכן בברכת 'יתן לך', חוץ משתיים: ס' ו-ף'. ומבאר שזה משום שאין שטן ולא אף וקצף ונגף ואנף בברכות האלו. ובשיר השירים כתוב: 'ששים המה מלכות ושמונים פלגשים ועלמות אין מספר אחת היא יונתי תמתי'. ופירש רש"י: 'ששים המה מלכות - אברהם ויוצאי ירכו, ושמונים פלגשים - נח ובניו עד אברהם, אחת היא יונתי תמתי - ומכולם אחת היא הנבחרת וכו'. וזוהו שנרמז כאן בחיסרון הס' והפ', שאין כאן חלק לא לשישים של אברהם, ולא לשמונים של נח, אלא - אחת היא יונתי תמתי, שנבחר מכולם יעקב ויוצאי ירכו - עם ישראל. (זבחי צדק)

שעשועי דאורייתא

"הפקדתי עליכם בהלה"

על מי בתורה נאמר שהוא נבהל (לא נחרד או לשון נרדפת אחרת)? (2 תשובות) * * * *

מצאו נא בפרשה:

1. שמות של שלוש מסכתות בש"ס. (רמז: מתחילות באותה האות)
2. שניים משבעת המינים.
3. ארבע מילים רצופות שכולן בנות שלוש אותיות.
4. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ל'.
5. ארבעה הקשרים שהמספר 10 מופיע בהם.
6. לאיזה אדם אין ערך?

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, שתכילו להבין מהו?

1. "וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוור בארץ לכל ישוביה ויבל הוא תהיה לכם ושבתם איש לירושתו ואיש אל משפחתו תשובו".
2. "ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם אלף ירדפו ונפלו איביכם לפניכם לחריב"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מותר לאבל להתרחץ בספינה כי אין חשש שיסתפר, אבל בל"ג בעומר אסור. (ווי העמודים, ומביא שיש האסורים) **לסדר את הפרשה** - לקדשתם את שנת החמישים שנה. **חידון א' ת'** - אחוות, ברית, גשמים, דבר, התהלכתי הייתי, ויסף, זכר, חיה רעה (חורב), שמה, ישן, כסף, לוד, שן, קודש, רבבה, חופת, תורות. **חידון א' ת' הפוך** - טוואר, רוב, תשיג, עבר, נזיריה, תוננו, מקוז, ספיח, נחלט, שבתותי ומקדשי אני, פרך, יובל, בתי החצרים, אבן, כוס, לשובע, כסף, הארץ, דוחק, דרוור, שלוש, לצמיתות. **שעשועי דאורייתא** - אחי יוסף נבהל מפניו, ובשירת הים נאמר: "אז נבהלו אלופי אדום". 1. שביעית, שבת, שקלים. 2. "עבני נירך", "שעורים". 3. "אשר את נתי לכם". 4. "לא יבקר... לא ינאל". 5. "ואפו עשר נשים", "העשירי יהיה קודש", ערך נקבה מעל גיל 60, ערך נקבה מגיל 5 עד 20. 6. תינוק עד גיל חודש. **ואלת שמונת** - נשך הוא הלוואת כסף ללא הנבלת זמן, עם סלוח קצוב שיש לחסוף כל תקופה, נשך כן כי הוא כמו נשיכת נחש שמפעפעת ועולה ורק גדול סכום החוב. מרבית ותרבית הן הלוואות של אוכל בדרך כלל, ויש בהן סכום קצוב מראש שיש להחזיר יתר על הלוואה. ריבית הוא לשון חדל, ומבוסס על קיצור השמות 'מרבית' ו'תרבית'. **מילה במדוברת ל"ג בעומר** - קשת. "עמוד בענן ושלח" קשת בענן, "ליישוב צפוני גשם לח" יישוב ברמת הגולן, "וניגן על הכינור" הכלי שמעבירים אותו על הכינור בניגינו נקרא קשת. **לקבוצת כוכבי אור** - קבוצת הכוכבים של מזל קשת. **עמונות בפרשה** - 1. "והחזקת בו" (כהלם). 2. "כברול" (כוי), 3. "זקם ונבית" (כה"ל). 4. "זומר כרמך" (כהג), 5. "ונתתי שלום בארץ" (כו), 6. "ועבירו שפר" (כהט), 7. "וחשב עם קונוה" (כהג), 8. מהירות של מטוסים נמדדת במא"מ - "ומך" (כהמז), 9. "לא יבקר" (כולג), 10. "או (ו) דדו (הנו (ד') או (ו) בן דדו" (כהמט), 11. "שבת הארץ" (כהו), 12. "את כספך לא תתן לו בשנך" ובמרבית לא תתן אכלך" (כהל), 13. "המעטית אתכם" (טובכ), 14. "העשירי יהיה קודש" (כולב), 15. "זלא אריח" (כולא), 16. "לחמיכם במשקל" (טובכ). **עמונות בהפסדה** - 1. רובה רעה" - "ויזע" (טז), 2. "בארץ יכתבו" (זריג), 3. "עט ברול" (זיא), 4. "עץ רענן על גבעות הנבוהות" (זיב) **שאלה לשלח השבת מצורע** - שאלנו: אצל מצורע עשיר כתוב: "יתן על ראש המטרה וכפר עליו הכהן לפני ד", ואילו בסדר טהרת מצורע עני נאמר: "יתן על ראש המטרה לכפר עליו לפני ד", ויש לבאר מדוע חילקה התורה בלשונוה בין קרבנו של העני לבין קרבנו של העשיר בנוסח כפרתו. כמה מועיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אם עשיר חטא בנאוה, הדבר מובן לכן מתכפר כבר בתניית השמן. אבל עני הוא מידה מיוחדת של "אל תלכו ואל תכפרו על מידותיו. (משך חכמה). 2. אם מצורע עני מביא תורים או בני זונה והרי הוא כאילו הקריב את נפשו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו ואת. ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרוש'. בירושלים: בחנות 'פיאזחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משוחף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צו קשר עם המערכת, או טלפון: 52-766-5775. **תקופים נוספים** 17 אדר תשפ"ג

כל הזכויות שמורות לאהרן בין. ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת: קיימפן 17, וירושלים

זהו חידון משעשע מתמונות הרמזות על פסוקים ומושגים מהמרחש ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אודיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמו וככל לשון. (ממלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידושים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"ל להצטרפת לרשימת התמצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הר"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמח קושי: רציל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תחמסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם

כל ימיו אשר חייה אות הקשת לא נהיה.

טמונות בהפטרה

הפטרת בחקתי

כל הציורים שמשתתף לציורן ב"ד

עדיין ניתן לרכוש את שטחך החדר בריחה המבוקש!

חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775

תחוקים מוסף אמציה בהר בחקוטי תשפ"ג

בסייעתא דישימא ☺ פרשת: בהר-בחוקתי ☺ גליון מספר: 96 ☺ אייר תשפ"ג
חלק א' מתוך ג' חלקים ☺ גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון ☺

השמה בעניני דיומא

לכם השורה

יש לכם שבת חתן?

**רוצים להפתיע את
האורחים במתנה
מושלמת?**

חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

**בהקדשה אישית
לכבוד השבת חתן.**

זמני השבת

דבר תורה קצרצר

חרוזים לכבוד החתן והכלה.

ועוד.

ועוד.

מחיר מיוחד

עד חג שבועות.

0534-135-183

ברכה הרת-

3 גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון

1. זהירות חנויות שמים סחורה של אנג'
בקופסאות של ברמן צריך לבדוק טוב טוב!!....

2. בעקבות החרם על אנג'ל ראיתי עכשיו
מודעה. קונה לחמים לפירוק.....

3. ספירת העומר:

היום יום האחרון לעומר בר לב.....

4. כשאנג'ל סופרים את ההפסדים, זו ספירת
העומר?.....

5. איפה ניתן להשיג חלות ועוגות ללא חשש
אנג'ל.....

6. בעלי אמר לי עכשיו: "הלואי שזארה יקחו את
עומר בר לב למנכ"ל".....

7. בקיצור, הלחם של מאפית אנג'ל אסור
באכילה, עד לאחר הקרבת העומר.....

המשך - בריתות

8. מנכ"ל אנג'ל: ביבי התקשר ידע כל פרט, בנט התקשר שאל על ברמן.....
9. סופית מאפיית אנג'ל נטחן לאחר הפסח!.....
10. חברים, אני מזכיר לכם שאצלנו במסורת לא זורקים לחם, רק את עומר בר לב, הוא לא אפוי.....
11. ריקול למוצרי אנג'ל בעקבות חשד להימצאות עומר בר לב.....
12. מבוכה לעומר בר לב: הבטיח להכניס את אנג'ל לכלא בזמן שאנג'ל כבר חוסלה.....
13. רק מכין אתכם לזה שאחרי שאנג'ל יתנצלו יתחיל פה מסחר שלם עם לחם מקמח שנטחן לאחר ההתנצלות.....
14. מרגישים שקשה לכם בלי אנג'ל? תזכרו שקשה יש רק בלחם.....

המשך בחלק ג'

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

ניתן לקבל את הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

בסייעתא דישימא ☺ פרשת: בהר-בחוקתי ☺ גליון מספר: 97 ☺ אייר תשפ"ג
חלק ב' מתוך ג' חלקים ☺ גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון ☺

השמה בעניני דיומא

לכם השבת

יש לכם שבת חתן?

רוצים להפתיע את

האורחים במתנה

מושלמת?

חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

בהקדשה אישית

לכבוד השבת חתן.

זמני השבת

דבר תורה קצרצר

חרוזים לכבוד החתן והכלה.

ועוד.

ועוד.

מחיר מיוחד

עד חג שבועות.

0534-135-183

ברכה הרת-

3 גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון
המשך מחלק א'

15. החרם עולה מדרגה:

שמעתי על שדכנים שפוסלים בחורים שאוכלים
אנג'ל.....

16. אז אפשר לסכם?

מאפיות אנג'ל: 1,927 – 2,023.....

17. בקרוב יודפס על שקיות הלחם הפרוס:

"נאפה לאחר פיטורי בר-לב....."

18. נראה לי שעומר בר לב צריך לאפות חלה
בצורת מפתח.....

19. היום אני הולך לחנות מתחת לבית שלי ואני
רואה מודעה לחם ללא חשש אנג'ל.....

20. חבל, הבורקסים של אנג'

היו טובים.....

המשך - בריתות

21. זה מדהים מה שקורה לנגד עינינו: הציבור החרדי כולו מתאגד, הפונוביז'נרס, החברונערס, ראשי ערים מכלל הכיפות, ראשי הפלגות החרדיות, ראשי ארגונים ונציגי מכירות, ומכריזים בקול ברור: לא יבזו את מנהיגי הציבור החרדי!.....

22. איווט ליברמן פוגש את מנהל אנג'ל בשבת ומספר לו: "אתה יודע, קניתי את החלות שלך בליל שישי..."
המנהל עונה לו: "אהה... זה היה אתה?".....

23. סיפור אמיתי בבני ברק
אברך שקבל על עצמו לא לקנות לחם אל אנג'ל
למחרת קנה לחם של ברמן ומצא בתוכו יהלום ענקי ויהי לפלא.....

24. כמה יום לעומר?
בקושי שבועיים....

25. מאפית אנג'ל מודיעה שמהיום יופיע על השקיות של הלחם נאפה לאחר פיטורי בר לב.....

המשך בחלק ג'

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

ניתן לקבל את הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

בסייעתא דישימא ☺ פרשת: בהר-בחוקתי ☺ גליון מספר: 98 ☺ אייר תשפ"ג
חלק ג' מתוך ג' חלקים ☺ גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון ☺ ☺

השמה בעניני דיומא

לכם חתן

יש לכם שבת חתן?

רוצים להפתיע את

האורחים במתנה

מושלמת?

חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

בהקדשה אישית

לכבוד השבת חתן.

זמני השבת

דבר תורה קצרצר

חרוזים לכבוד החתן והכלה.

ועוד.

ועוד.

מחיר מיוחד

עד חג שבועות.

0534-135-183

ברכה

3 גיליונות מיוחדים בעקבות חרם דרבנו גרשון

המשך מחלק ב'

26. אחד משופרי השמאל מציע:

הם לא יקנו באנג'ל אנחנו לא נקנה בויז'ניץ.....

27. עומר בר לב בתגובה:

אמרו לי שבפסח שני ואוכלים מצות.....

28. עכשיו באמת אי אפשר ללכת לצבא!!!

אוכלים שם אנג'ל.....

29. בדוק בחורי הישיבות מיחלים שגם קריסטל

תפגין מול הבית של הרב אדלשטיין.....

30. ספירת ה"עומר":

היום יום אחד בחרם אנג'ל,

שהוא שני ככרות וארבע לחמניות, בגלל

עומר.....

31. בזכות אנג'ל שומעים ברוך השם על מלא

ישיבות חדשות שנפתחו היום.....

המשטר - בריאות

32. הבנתי שדורשים מאנג'ל לקצור את העומר.....
33. החרם עולה מדרגה: שומע על שדכנים שפוסלים בחורים שאוכלים אנג'ל.....
34. לא אנג'ל, לא ברמן.
אין על החלות של אשתי.....
35. ראשוני: בחור ישיבה בבני ברק גילה שאכל בטעות לחם של אנג'ל. מרוב בהלה הוא ניסה להקיא, משלא הצליח מכר את עצמו לגוי.....
36. פרסום ראשון: פעילי שמאל מתכוננים לפזר לחמניות של אנג'ל בבתי חולים.....
37. הילדים שלי מצטרפים למחאה ומחרמים את הקשה של הלחם של אנג'ל.....
38. נפלה לי חתיכה לחם אנג'ל בתוך סיר טשולנט מה עושים?.....
39. שאלו אותי אם אני שומר עומר
אני: בטח, אני לא אוכל אנג'ל.....
- יש עוד הרבה בדיחות אבל ... אין מקום.
- הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.**

ניתן לקבל את הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

עבודתכם

הדפסת חוברות עם הידוק רגיל, הידוק מרובע, הדבקה בחום, ספירלה. • הדפסות צבע, שחור-לבן, קאפות, שמשוניות, מודעות מאורסים גדולות, רולאפים, והדפסות לפי מטר. • הזמנות לאירועים, הזמנות בר מצוה וחתונה. • כרטיסי ביקור, פנקסי קבלה, מדבקות + הכנה למיזוג דואר. • עיצוב גרפי

שעות פתיחה: **ימים א'-ה** לפנה"צ 10-14 אחה"צ 15-19, **יום ו'** 10:00-12:00

המוטו שלנו: שירות + איכות + מחיר << תבדקו אותנו, לא תתחרטו!

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

קבלה / איכות / מחיר / שירות / מהירות / דפוס סטיל / דפוס

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 19, 52, 57, 59 >>

חדש!

הסדרה המתוקה לקטנטנים

הילד שלכם יפטיק לדפדף

"הסדרה המתוקה לקטנטנים" בהוצאת "גולד", מיועדת לילדים בגיל הרך, המתחילים לרכוש מושגים ומילים בסיסיות מתוך הסובב אותם. הסדרה תסייע לכם להעשיר את אוצר המילים של ילדכם באופן חזויתי ומהנה, תוך שימוש בעצמים ובמושגים יהודיים, על מנת להחזיר בהם ידע ברוח יהודית טהורה.

רצוצות

עליה מרתקת על רקע היסטורי

כתיבה: ע. דויטש | ציור: ד. פונד

עליו... מרדו... למטה...
שלא מינא אתכם...

מ' זין יחס'?

מ' בא?

התאפערס'ו

הנה חמילי החלץ אני
גורא כל כך...
בא ונדד תהלים, שלא
י'פסא אף אחד הפעם.

י'קר המעלות
ממעמדים...

גם אני ממחר, י'קדים עלי. אני חושש שיתטט
אתכם! דוד מרד לפני 'שמתאפערס' י'צנו חנה

איזה חלון אני ממחר!

מה תעצות הפלז?

הכל בסדר, י'קרים?

כן, אבא, הכל בסדר.

י'מנו של אברהם דב:

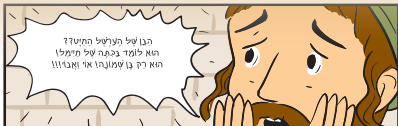
י'בני שום מהרדים במרחק המישור, וזה הלשעית גורח מעט את החלץ, שמענו היטב את צעקות האנשים
בחץ ואח י'קראותיהם המוסר של התאפערס' החתומים. כפי ש'כענו אומם בידול של זנו ולא דבנו, כד
שלא יעמנו אומם ונקיטת המשוך התחברו, ראשית כל הפרטים הקטנים שעומעית פה וים ולא דבתי ללבו
מאז עליה הנאר ניקוליא לשלשון, בשנת 1825, החליטה ממעלות להמעיט את מספר היהודים, אומם
ש'אן בכל לבו, בזמנת שור הדתות, אליבין החלט לגור על הרמקת י'קדים בני ש'מים י'שרה מביית הוריים
ולתקנם לחי' צבא מלצר, אני הייתי אז במקטע זו ש'מים י'שרה...

רצועות

עליה מרתקת על רקע היסטורי

כתיבה: ע. דויטש | ציור: ד. פונד

הגו של הערשל המיטדד
הוא לומד בכמה של תיילו
הוא רק בו שמנהל או אנבי!!!

חטט את הגו של
הערשל המטו

לא יקחו את חקיל בו המיטד?
לא לוקחים את כל הילדים?

ש... ש... ש... החוטפים
לוקחים אותם לטנטים,
אלו אוזר גיט מחרים. ש
עם פנימיות והילדים
הקטנים לומדים להיות
חלים.

אני יוצא לבדיק כמה אפסיר לעזר
ל'הרשל המסג...

י'הי' בעזר?

משהו יודע פה חסיד?

התלד... התלד...

אבא הפך לעזר. אמה חטט
שאפסיר להגיל אומד?

אני מקוה שיצליח
לעלות משהו

י'מנו של אברום דב:

אחר כך שמעתי שמהומות אחרים תלדו לבלבל את החוטפים או להיחלום בייש עד ששומגה וקר
תלדו את הילדים. אני ככל שערב הזמן היו החוטפים נחשים י'מר וימר לעזר במכסה שונדע לום חנא,
ומה קוה מאר להגיל משהו מרם. פחשים העטוב על הדברים מה, שגור הדיו על י'הואם של הילדים
כמעט גזר, כיון שהטנטים הקטנים. ש'נורא כר על עם התלנים בהם י'נטיי עד אל שמונה
שורה, י'אם לבנא גזל זה ותנו לשרת במשך לערר וממש שנים נספוטו בסביבות אל ארבעים שחרר
הקטנטים מהצבא. כלשהם מנגקים כמעט לגמר מההידא והוררים בנדד כלל כר לא זכ לראואם.

© כל הזכויות שמורות